

PIITSIN PÄÄSKYKEN, POELIUS JA PENNOSEN KROISOS

Suomenhevosten nimeäminen vuonna 2019

Roosa Luoma

Pro gradu -tutkielma

Itä-Suomen yliopisto

Suomen kieli

Toukokuu 2021

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO – UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

Tiedekunta – Faculty Filosofinen tiedekunta		Osasto – School Humanistinen osasto	
Tekijät – Author Roosa Luoma			
Työn nimi – Title <i>Piitsin Pääskynen, Poelius ja Pennosen Kroisos</i> – Suomenhevosten nimeäminen vuonna 2019			
Pääaine – Main subject Suomen kieli	Työn laji – Level	Päivämäärä – Date	Sivumäärä – Number of pages
	Pro gradu -tutkielma ☒	13.5.2021	87 sivua + 9 liitesivua
	Sivuainetutkielma ☐		
	Kandidaatin tutkielma ☐		
	Aineopintojen tutkielma ☐		
Tiivistelmä – Abstract			
Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan vuonna 2019 syntyneiden ja nimettyjen suomenhevosten rekisterinimiä. Aineisto on kerätty kesällä 2020, ja se kattaa yhteensä 1 021 suomenhevosen nimeä. Aineistossa ovat kaikki nimin yksilöidyt ja rekisteröidyt, vuonna 2019 syntyneet, suomenhevoset. Tarkastelun kohteena on erityisesti ollut se, miten suomenhevosia nimetään nykyään ja mistä annetut nimet motivoituvat. Keskeistä on myös huomioida se, onko suomenhevosten nimeäminen muuttunut aiempien vuosikymmenten nimeämisestä. Tutkielmassa tarkastellaan myös nimien rakennetta ja kieltä sekä sitä, noudatetaanko nimenannossa Suomen Hippos ry:n laatimia nimeämisohjeita. Hypoteesina on, että suurin osa nykysuomenhevosille annettavista nimistä on polveutumisnimiä, joista suurin osa polveutuu fonologisesti ja leksikaalisesti. Hevosia nimetään kuitenkin myös muilla tavoin, ja on oletettavaa, että suomenhevoset saavat nimensä toisinaan jonkin julkisuudenhenkilön mukaan. Tällaisia todennäköisesti on vain pieni osa nimistä. Ajan ilmiöt ja kulttuuri luultavasti näkyvät suomenhevosten nimissä, mutta voidaan olettaa, ettei nimeäminen kuitenkaan ole muuttunut kovin merkittävästi aiempien vuosien nimeämisestä. Työ on nimistöntutkimuksen alaan kuuluvaa eläimennimitutkimusta. Tutkielmassa aineistoa analysoidaan fonologisella, morfologisella, leksikaalisella ja semanttisella tasolla toteutettavan lingvistisen analyysin avulla. Lisäksi aineistoa analysoidaan sanasemanttisesti. Aineisto on kerätty epävirallisesta sukuposti.net-tietokannasta, mutta nimien oikeellisuus ja tarkemmat analyysin tukena tarvittavat tiedot, kuten hevosen väri tai syntymäpaikka, on tarkistettu virallisesta, Suomen Hippos ry:n ylläpitämästä, Heppa-järjestelmästä. Polveutumisnimien analyysissa on käytetty apuna myös Heila-jalostusjärjestelmää. Tutkimustulokset osoittavat, että polveutumisnimet ovat yhä suosituin nimityyppi. Yhteensä 1021 nimestä 561 nimeä on luokiteltu polveutumisnimeksi, 460 muiksi kuin polveutumisnimiksi. Muut nimet viittaavat tyypillisimmin joko henkilön nimeen tai hevoseen itseensä. Myös ajan kulttuuriin viittaavia nimiä on annettu vuonna 2019. Kielellisesti suurin osa nimistä on suomenkielisiä, ja muun kuin suomen- tai ruotsinkielisiä nimiä esiintyy. Osa nimistä on mukakielisiä, eli ne eivät ole mitään todellista kieltä. Tutkimustuloksista voi päätellä, ettei suomenhevosten nimeäminen merkittävästi ole muuttunut sitten aiemman tutkimustiedon, mutta ajan ilmiöihin viittaaviakin nimiä hevosille annetaan. Voidaan myös huomata, että suomenhevosille annettavat nimet eivät ole aina suomen kieltä eivätkä aina ruotsiakaan, toisin kuin Suomen Hippos ry ohjeistaa.			
Avainsanat – Keywords Nimistöntutkimus, eläimennimi, hevosennimi, rekisterinimi			

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO – UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

Tiedekunta – Faculty Philosophical Faculty		Osasto – School School of Humanities	
Tekijät – Author Roosa Luoma			
Työn nimi – Title <i>Piitsin Pääskynen, Poelius and Pennosen Kroisos</i> – The names of the Finnhorses born in 2019			
Pääaine – Main subject Finnish language	Työn laji – Level		Päivämäärä – Date
	Master's Thesis	X	13.5.2021
	Secondary subject dissertation		
	Candidate's dissertation		
	Intermediate studies' dissertation		
Sivumäärä – Number of pages 87 pages + 9 appendices			
Tiivistelmä – Abstract This Master's Thesis examines the register names of Finnish horses born and named in 2019. The material was collected in the summer of 2020 and covers a total of 1021 Finnish horse names. The material includes all Finnish horses born and registered in 2019 by name. In particular, the focus has been on how Finnish horses are named today and where the names given are motivated. It is also important to consider whether the naming of Finnish horses differs from the research conducted in previous decades. The dissertation also examines the structure and language of names and whether the nomenclature follows the naming guidelines prepared by the Suomen Hippos ry. It is hypothesized that most of the names given to modern Finnish horses are pedigree names, most of which are phonologically and lexically descended. However, horses are also named in other ways, and it is assumed that Finnish horses are sometimes named after a public figure. There are probably only a small number of names like this. The context of the time is probably reflected in the names of Finnish horses, but it can be assumed that the naming has not changed very significantly from previous years' research. The study is an animal name study within the scope of onomastic research. In the dissertation, the material is analyzed by means of linguistic analysis at the phonological, morphological, lexical and semantic levels. In addition, the material is analyzed word-semantically. The material has been collected from the unofficial sukuposti.net database, but the accuracy of the names and more detailed information needed to support the analysis, such as the horse's color or place of birth, have been checked from the official "Heppa" system maintained by the Suomen Hippos ry. The "Heila" breeding system has also been used in the analysis of pedigree names. Research shows that pedigree names are still the most popular type of name. Out of a total of 1021 names, 561 names are classified as pedigree names, 460 as non-pedigree names. Other names most typically refer to either the spirit name or the horse itself. Names referring to the culture of the time were also given in 2019. When looking at the language of names, most of them are in Finnish and names other than Finnish or Swedish also occur. Some of the names are figurative, meaning they are not any real language. It can be concluded from the research results that the naming of Finnish horses has not changed significantly since the previous research data, but names referring to the phenomena of the time are also given to horses. It can also be noted that the names given to Finnish horses are not always in Finnish or always in Swedish, contrary to the instructions of the Suomen Hippos ry.			
Avainsanat – Keywords Onomastics, animal names, horse names, registry name			

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Tutkimuskohde ja tutkimuksen tavoitteet	1
1.2 Aineisto ja menetelmä	4
2 ELÄIMENNIMITUTKIMUS JA SUOMENHEVOSEN NIMEÄMINEN	8
2.1 Nimistöntutkimuksen terminologiaa	8
2.2 Aiempi eläimennimitutkimus	12
2.3 Suomenhevonen rotuna ja suomenhevosen nimeäminen	14
3 KATSAUS SUOMENHEVOSTEN NIMIEN RAKENTEESEEN JA KIELEEN	18
3.1 Nimien rakenne	18
3.2 Suomenkieliset nimet	21
3.3 Nimien murteellisuus	24
3.4 Muunkieliset nimet	28
4 POLVEUTUMISNIMET	32
4.1 Fonologinen polveutuminen	33
4.2 Morfologinen polveutuminen	43
4.3 Leksikaalinen polveutuminen	48
4.4 Semanttinen polveutuminen	51
5 MUUT NIMET	55
5.1 Etunimet ja niitä mukailevat nimet	56
5.2 Suomalaisella henkilönnimisysteemillä muodostetut nimet	58
5.3 Hevosta kuvailevat nimet	60
5.4 Kulttuuriin viittaavat nimet	64
5.5 Ihmisestä käytettäviin nimityksiin viittaavat nimet	68
5.6 Muut selvään tarkoitteeseen viittaavat nimet	71
5.7 Luokittelemattomat nimet	73
6 SUOMENHEVOSTEN NIMET NYKYÄÄN	76
6.1 Tutkimuksen tulokset	76
6.2 Tutkimustulosten vertailu aiempiin hevostennimitutkimuksiin	78
6.3 Hippoksen ohjeiden noudattaminen	80
7 PÄÄTÄNTÖ	83
LÄHTEET	85
Liite 1. Sukuposti.net -tietokannan hakunäkymä	88
Liite 2. Hippoksen Heppa-järjestelmä	89
Liite 3. Heila-järjestelmä	90
Liite 4. Kaikki aineistoni nimet	91

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuskohde ja tutkimuksen tavoitteet

Tarkastelen pro gradu -tutkielmassani sitä, miten suomenhevosia nimitään nykyään. Aineistoni koostuu kaikista vuonna 2019 syntyneiden ja nimettyjen suomenhevosvarsojen nimistä. Keskityn tarkastelemaan ainoastaan suomenhevosille annettuja rekisterinimiä, joita kuitenkin käytetään harvoin arjessa kutsumaniminä. Tutkimusaiheeni on alun perin syntynyt oman hevosharastukseni pohjalta. Erityisesti suomenhevokset ovat rotuna olleet lähellä sydäntäni jo pitkään, ja jo ennen yliopisto-opintojeni aloittamista rekisterinimien tarkastelu on kiinnostanut minua. Kandidaatintutkielmani tein 2000-luvulla syntyneiden suomenhevosten nimeämisestä, ja halusin jatkaa tätä aihetta myös pro gradu -tutkielmassani. Tässä työssä aineisto ja tutkimusmenetelmä ovat kuitenkin hieman erilaisia kuin kandidaatintutkielmassani, jonka aineiston keräsin kyselylomakkeella. Pro gradu -tutkielman aineiston olen kerännyt yksinomaan verkosta löytyvistä tietokannoista. Suomenhevosia syntyy vuosittain niin paljon, että jouduin rajaamaan aineistoni vain vuonna 2019 syntyneisiin hevosiin – silti nimiä kertyi yli tuhat. Aihepiiri itsessään on kuitenkin sama kuin kandidaatintutkielmassani, ja myös työni toteutustapa ja tutkimusmenetelmät mukailevat aiempaa työtäni, eli aiemmasta tutkimuksestani oli hyötyä myös pro gradu -tutkielmaani laatiessani.

Työssäni luokittelen kaikki aineistoni nimet eri nimeämiskategorioihin ja analysoin nimiä luokittelun ohessa. Luon siis kattavan katsauksen siihen, millaisia nimiä suomenhevosille on annettu vuonna 2019. Samalla työtä voidaan pitää yleiskatsauksena siihen, millaisia nimiä suomenhevosille annetaan nykyään, sillä nimeäminen tuskin muuttuu merkittävästi aivan lähivuosina. Haluan päivittää aiempaa tutkimustietoa hevosten nimistä, mikä on kertynyt lähinnä 1990- ja 2000-lukujen vaihteessa. Suomenhevosten nimiä on aiemmin tarkasteltu lähinnä pro gradu -tutkielmissa ja lisäksi niitä on käsitelty yhdessä väitöskirjassa yhdessä muunrotuisten hevosten nimien kanssa (ks. luku 2.2). Aiempaa tutkimusta on siis hieman, mutta aihe on siitä huolimatta melko vähän tutkittu. Koska nimeäminen muuttuu aikojen kuluessa, pidän aiheellisena luoda päivitetty katsaus nykyisiin hevosten nimeämistapoihin, sillä aiemmissa tutkimuksissa tehdyt havainnot ja päätelmät eivät välttämättä enää ole aivan ajankohtaisia. Yhtäkään suomenhevosten nimistä tehtyä tutkielmaa ei myöskään löydy internetistä. Suomenhevosten nimien

tarkastelu auttaa ja tuo lisää vertailupohjaa myös muiden eläinlajien sekä eri hevosrotujen nimien analysoimisessa. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Miten suomenhevosia nimitään nykyään?
2. Mistä ja miten nimet motivoituvat?
3. Poikkeako vuonna 2019 syntyneiden suomenhevosten nimeäminen aiemmilla vuosikymmenillä syntyneiden hevosten nimeämisestä?

Tavoitteeni on tarkastella sitä, millaisia nimiä suomenhevosille annetaan nykyään ja onko hevosilla joitakin vallitsevia nimitrendejä. Olennaista tutkielmassani on myös selvittää eri nimiluokkiin kuuluvien nimien prosenttiosuus ja laskea nimien tarkat määrät todellisen tiedon saamiseksi. Tarkkojen määrien avulla pystyn vertailemaan omia tuloksiani aiemmissa tutkimuksissa esitettyihin päätelmiin. Luon työssäni myös katsauksen aineistoni nimien rakenteeseen ja kieleen, ja samalla tarkastelen myös suomenkielisissä nimissä esiintyviä murteellisia ilmauksia. Kaikki aineistoni nimet eivät ole suomenkielisiä eivätkä edes ruotsinkielisiä, vaikka valtakunnallisen hevosurheilun ja -kasvatuksen keskusjärjestön, Suomen Hippos ry:n, laatimien nimeämissääntöjen mukaan suomenhevosten nimien tulee olla joko suomea tai ruotsia. Muun analyysini ohella sivuankin hieman myös sitä, millä tavoin Hippoksen sääntöjä mahdollisesti kierretään.

Nimien motivoitumista ja nimeämisperusteita tarkastelen saatavissa olevan tiedon puitteissa, eli perustan analyysini lähinnä verkosta löytyvistä tietokannoista kerättyyn tietoon. Tietokannoista ilmenee esimerkiksi hevosen suku, minkä avulla voidaan todeta joidenkin hevosten nimien olevan polveutumisnimiä. Lisäksi tietokannoista löytyy muun muassa hevosen kasvattaja, syntymäpaikka, väri ja tuntomerkit, kuten päässä tai jaloissa olevat valkoiset merkit. Näitä tietoja olen hyödyntänyt nimien taustojen selvittämisessä. Tietokannoista ei kuitenkaan selviä sellaisia asioita, joita hevosten kasvattajille ja omistajille suunnatulla kyselyllä voitaisiin selvittää, kuten hevosen tarkempia nimeämisperusteita. Näin ollen joidenkin nimien nimeämisperusteet jäävät tässä tutkielmassa vaille varmaa tietoa. Nimeämisperusteella tarkoitetaan Ainialan, Saareلمان ja Sjöblomin (2008: 37) mukaan sellaista asiaperustetta, jonka mukaan nimi on annettu.

Suomenhevosten nimeämisen muuttumista tarkastelen verraten omia tutkimustuloksiani aiempaan tutkimustietoon, lähinnä Marja Kalskeen (2005) väitöskirjasta ilmeneviin

tietoihin sekä Minna Villikan (1998) pro gradu -tutkielman tuloksiin. Käytän apunani myös omaa kandidaatintutkielmaani, jossa on sekä tietokannoista että kyselystä saatua tietoa 2000-luvulla syntyneiden hevosten nimistä.

Oletan, että suurin osa aineistoni nimistä on polveutumisnimiä, eli nimiä, jotka on annettu hevosen emän tai isän nimen pohjalta. Aiempien tutkimusten mukaan on myös odotettavaa, että polveutumisnimistä suurin osa polveutuu vanhempien nimistä fonologisesti ja leksikaalisesti, kun taas morfologisesti ja semanttisesti polveutuneiden nimien osuus on pienempi. On selvää, että suomenhevoset saavat nimensä toisinaan jonkin julkisuudenhenkilön tai kulttuurisen tapahtuman mukaan – tämän seikan huomioiminen hevospiireissä innosti minua myös tutkimaan aihetta tarkemmin. Hypoteesini on, että vaikka hevosia nimetään ajan hengessä, tällä tavoin nimettyjen hevosten osuus aineistossani on melko pieni. Pidän todennäköisenä, että ajan ilmiöt ja kulttuuri näkyvät suomenhevosten nimissä, mutta en usko nimeämisen muuttuneen kovin merkittävästi aiempien vuosien tutkimuksesta, jonka mukaan polveutumisnimet ovat valitseva suomenhevosten nimityyppi.

Käytän työssäni hevosmaailmalle tyypillisiä lyhenteitä *i.* ja *e.*, jotka tarkoittavat hevosen isää ja emää. Sukupolvia lueteltaessa taaksepäin myös sellaiset lyhenteet ja termit kuten *ei.* ('emänisä') tai *ii.* ('isänisä') saattavat esiintyä tutkielmassani. Lisäksi ilmaisen hevosen sukupuolen (ori, tamma tai ruuna) alkukirjaimin *o.*, *t.* tai *r.* Lyhenteellä *s.* viittaa hevosen syntymävuoteen.

Seuraavassa alaluvussa kuvaan tarkemmin tutkimukseni aineistonkeruuta ja analyysia sekä menetelmää. Luvussa 2 tarkastelen teoreettisemmin työni kannalta keskeistä nimistöntutkimukseen ja hevosiin liittyvää terminologiaa sekä aiempaa eläimennimistä tehtyä tutkimusta. Selvitän myös, millainen rotu suomenhevonen on ja millaisia ohjeita Suomen Hippos ry on laatinut suomenhevosten nimeämiseen. Luku 3 on ensimmäinen varsinainen analyysiluku, jossa luon katsauksen aineistoni nimien rakenteeseen ja kieleen. Omat alalukunsa on myös aineistoni suomenkielisille nimille sekä suomen kielen aluemurteiden mukaisille nimille. Omassa alaluvussa käsittelen myös muita kuin suomenkielisiä nimiä. Luvussa 4 keskityn tarkastelemaan polveutumisnimiä, ja omat alalukunsa on niin fonologisesti, morfologisesti, leksikaalisesti kuin semanttisestikin polveutuneille nimille. Luku 5 on omistettu muille kuin polveutumisnimille. Olen ryhmitellyt nimet sopiviin alalukuihin sen mukaan, mihin nimet sanasemanttisesti viittaavat. Omat alalukunsa on esimerkiksi niin etu- kuin sukunimiäkin mukaileville nimille, hevosta

itseään kuvaileville nimille sekä kulttuuriin ja muihin tarkoitteisiin viittaaville nimille. Luvussa 6 kokoaan yhteen tutkimukseni tuloksia ja vertailen niitä aiemmin kerääntyneeseen tutkimustietoon hevosten nimistä. Pohdin myös, onko aineistoni nimissä noudatettu aina Hippoksen laatimia nimeämissääntöjä. Tutkielmani viimeinen pääluku on päätäntö, luku 7.

1.2 Aineisto ja menetelmä

Aineistoni on kerätty kesällä 2020, ja se kattaa yhteensä 1021 suomenhevosen rekisterinimeä. Siinä ovat mukana kaikki vuonna 2019 Suomessa syntyneet rekisteröidyt ja nimin yksilöidyt suomenhevoset. Vuonna 2019 syntyneet hevoset valikoituivat aineistokseni siksi, että halusin tarkastella nimeämistä mahdollisimman tuoreesta aineistosta ja aineistoa kerätessäni vuosi 2019 oli viimeisin kokonainen vuosi, jona syntyneet varsat on rekisteröity. Nimet keräsin epävirallisesta Sukuposti-tietokannasta, sillä sen käyttö oli tässä vaiheessa yksinkertaisempaa kuin Suomen Hippoksen ylläpitämän Heppa-järjestelmän, joka on virallinen tietokanta. Päädyin tähän ratkaisuun, sillä Sukupostissa hakutoiminto mahdollistaa laajennetun haun, johon pystyin määrittämään tietyn syntymävuoden ja rodun (liite 1). Sukuposti-sivustolla kerrotaan, että tietokannan tiedot ovat peräisin virallisista lähteistä, kuten eri maiden keskusjärjestöjen rekistereistä, kantakirjoista sekä rotuyhdistyksiltä, minkä vuoksi kyseisen epävirallisen tietokannan käyttö virallisen sijaan on työni kannalta perusteltua.

Hippoksen Heppa-järjestelmän haussa vastaavanlainen laajennettu haku kuin Sukupostissa ei ollut mahdollista. Heppa-järjestelmä sisältää tiedot kaikista Suomeen rekisteröidyistä hevosista, ravikilpailuista ja hevosnäyttelyistä. Sen avulla hevosista, ravikilpailuista ja hevosnäyttelyistä. Sen avulla pidetään yllä hevosiin sidonnaisten henkilöiden rekisteriä (Hippos, Heppa-järjestelmä). Heppa-järjestelmästä hain luokitteluvaiheessa yksittäisiä hevosten nimiä tarkistaakseni esimerkiksi hevosen värin, kasvattajan tai hevosen syntymäpaikan (liite 2). En tarkistanut yksitellen jokaista nimeä, mutta mikäli nimen kohdalla oli aiheutta epäillä esimerkiksi sen oikeinkirjoitusta tai nimen polveutumista, tarkistin tiedot Heppa-järjestelmästä. Heppa-järjestelmään siirryin varsinaisesti kuitenkin vasta muita kuin polveutumisnimiä luokitellessani. Aloitin analysoinnin polveutumisnimistä, ja tarkistaessani niistä esimerkiksi hevosen kasvattajan nimen tai varmistaessani hevosen nimen oikeinkirjoituksen, käytin Hippoksen Heila-

jalostusjärjestelmää (liite 3), josta nämä samat tiedot löytyivät. Huomasin vasta jälkeen päin, ettei kyseinen jalostusjärjestelmä kuitenkaan kerro hevosesta kaikkia tietoja, joita Heppa-järjestelmässä on. Perustiedot kummassakin tietokannassa ovat pääosin samoja, mutta Heila-jalostusjärjestelmän linkki ohjaa Heppa-järjestelmään etsimään lisätietoja hevosesta. Heila-jalostusjärjestelmä keskittyy nimenomaan jalostuksen kannalta keskeisimpiin tietoihin ja kertoo hevoskasvattajille jalostusvalinnoista sellaisia tärkeitä yksityiskohtia, jotka eivät tutkielmani kannalta ole olennaisia. Sen pääasiallinen tarkoitus on siis palvella hevoskasvattajia. Heppa-järjestelmä on siis näistä kolmesta tietokannasta kattavin, ja käytännössä sen ainoa puute on laajennetun haun puuttuminen. Hippoksen Heila- ja Heppa-järjestelmät ovat toisiinsa linkittyneitä, eli tietyn hevosen tiedoista Heila-jalostusjärjestelmästä pääsee saman hevosen tietoihin Heppa-järjestelmässä ja toisin päin.

Aineistoa kerätessäni hakuehdoiksi Sukupostiin asetin syntymävuoden (2019) ja rodun (suomenhevonen) lisäksi hevosen syntymämaan, jonka tuli olla Suomi. Yhteensä hakukone antoi näillä kriteereillä 1035 nimeä, joista karsin heti pois kuolleet varsat, joita ei ollut ehditty nimetä muuten kuin esimerkin *Leidi Gaga tammavarsa* (i. *Costello*, e. *Leidi Gaga*) mukaisesti. Tähän tyyliin nimettyjä hevosia Hippoksen Heppa-järjestelmä ei myöskään tunnista, sillä varhain menehtyneiden varsojen rekisteröinti on jäänyt usein kesken. Koska hevosia ei ole ehditty rekisteröidä, eivät ne silloin ole virallisessa rekisterissä. Hevosen rekisterinimen lisäksi keräsin tietokannasta Excel-taulukkoon talteen myös hevosen sukupuolen sekä isän ja emän nimet helpottaakseni myöhempää analyysia. Huomioin myös esimerkiksi hevosen menehtymisen jo parin päivän ikäisenä. Hippoksen Heila-jalostusjärjestelmästä olen tarkistanut analyysivaiheessa esimerkiksi kasvattajan nimen tai varmistanut jonkin nimen oikeinkirjoituksen. Muiden kuin polveutumisnimien analyysin kohdalla vaihdoin Heila-jalostusjärjestelmän Hippoksen Heppa-järjestelmään huomattuani, ettei Heila-järjestelmä näytäkään esimerkiksi hevosen väriä tai tarkempaa syntymäpaikkaa.

Epävirallisen Sukupostin käyttö ei kuitenkaan ollut aivan ongelmaton. Huomasin tutkielmaa tehdessäni, että Sukupostin ja Heppa-järjestelmän tiedot saattavat poiketa toisistaan merkittävästikin. Sukupostista kerättyyn aineistooni oli päätynyt *Vilijari*-niminen hevonen. Hippoksen Heppa-järjestelmä ei kuitenkaan tunnistanut lainkaan sen nimistä hevosta. Heppa-järjestelmästä löytyi kuitenkin saman emän, *Melvin Askelen*, jälkeläinen *Viljari*. Vaihdoin nimen kirjoitusasun Sukupostista poimitusta *Vilijarista* Hippoksen rekisterin mukaiseen *Viljariin*

aineistossani, sillä Sukuposti ei ole virallinen tietokanta, eikä se sivuston alabannerin mukaan myöskään vastaa tietojen oikeellisuudesta. Sen sijaan suomenhevosten kaikki viralliset rekisteritiedot löytyvät Hippoksen ylläpitämästä tietokannasta.

Menetelmänä työssäni käytän lingvististä analyysia, jota toteutan usealla eri tasolla. Tarkastelen hevosten polveutumisenimiä niin fonologisesti, morfologisesti, leksikaalisesti kuin semanttisestikin. Ensisijaisesti tarkastelen muita kuin polveutumisenimiä sanasemanttisesti sekä nimeämisperusteiden mukaan sen verran kuin se on verkosta löytyvien tietokantojen puitteissa mahdollista. Kalskeen (2005) tapaan keskeisin lähtökohta työssäni on nimien semanttinen analyysi, jonka lisäksi toteutan rakenneanalyysin keinoin nimien rakenteen tutkimusta. Lisäksi tarkastelen nimien taustoja sen verran kuin se tämän työn puitteissa on mahdollista. Vaikka tutkin nimien taustoja, ei tutkimukseni kuitenkaan ole varsinaista etymologista eli sanojen kielellisen alkuperän tutkimusta.

Joihinkin tulkintoihini aineistoni nimistä vaikuttaa kandidaatintutkielmani aineisto ja silloisessa kyselylomakkeessa kerrotut nimeämisperusteet. Aineistoissa ei esiinny lainkaan samojen hevosten nimiä, sillä nuorimmat hevoset kandidaatintutkielmaani varten kerätyssä aineistossa ovat syntyneet vuonna 2018, mutta esimerkiksi samojen kasvattajien hevosia esiintyy kummassakin aineistossa. Vuonna 2019 syntyneissä hevosissa on kuitenkin joitakin aiemman aineistoni hevosten jälkeläisiä. Lisäksi suomenhevosharrastajana minulla on aineistoni ulkopuolista taustatietoa joistakin aineistossa esiintyvistä hevosista, esimerkiksi niiden suvuista, nimeämisperusteista tai itse nimeäjästä. Mikäli jonkin nimen kohdalla tulkintani perustuvat omiin taustatietoihini, pyrin tuomaan sen esille tutkimuksessani.

Erityisesti muiden kuin polveutumisnimien analysointia olisi luultavasti helpottanut se, että olisin kyselyllä kartoittanut nimenantajilta myös nimeämisperusteita. Kyselyn kohdistaminen juuri vuonna 2019 syntyneiden hevosten nimeäjille olisi kuitenkin ollut hankalaa, sillä hevosten kasvattajien yhteystietoja ei löydy Heppa-järjestelmästä. Olisin joutunut lähettämään kyselyn hevosten nimeäjille heidän nimensä perusteella sosiaalisessa mediassa, joka olisi vaahtanut paljon työtä. Oletettavaa on myös se, että kaikki hevosten nimeäjät eivät ole esimerkiksi Facebookissa, jolloin heihin yhteyden saaminen olisi ollut vieläkin vaikeampaa. En myöskään aineistonkeruuvaiheessa pitänyt tarpeellisena tehdä kyselyä, mikä on osasyynä siihen, ettei kyselyä tässä työssä ole käytetty aineistonkeruutapana. Vasta analyysivaiheessa havahduin siihen, että kysely olisi voinut olla hyödyllinen lisä analyysini ja tietokannoista kerätyn tiedon tueksi.

Aloitin analyysin erittelemällä keräämästäni aineistosta selvät polveutumisnimet, jotka motivoituivat hevosen vanhempien nimistä joko fonologisesti, morfologisesti, semanttisesti tai leksikaalisesti. Polveutumisnimiksi en ole luokitellut sellaisia nimiä, joissa hevosella on yhteinen kasvattajaliite vanhempansa kanssa, kuten *B. Vanamo* (e. *B. Turolii*), sillä esimerkkien yksilöivissä osissa ei ole merkittävää yhtäläisyyttä. Sen sijaan esimerkiksi *Friisin Geisha* (e. *Friisin Suffeli*) on luokiteltava polveutumisnimeksi, koska sen lisäksi, että nimessä esiintyy paitsi emänsä tapaan kasvattajaliite *Friisin*, myös nimen yksilöivä osa *Geisha* motivoituu semanttisesti hevosen emän nimestä *Suffeli*. Sekä *Suffeli* että *Geisha* ovat *Fazerin* makeistuotemerkkejä, eli nimien yksilöivät osat liittyvät semanttisesti samaan aihepiiriin. Aina polveutumisnimet eivät ole täysin läpinäkyviä, minkä vuoksi luokitteluni ovat osittain tulkinnanvaraisia, sillä joku toinen olisi saattanut luokitella tietyn nimen hieman eri tavalla.

Monilla suomenhevoskasvattajilla on jokin virallisesti suojattu kasvattajan nimi tai yleisesti tunnettu kasvattajatunnus (*Kömin Kipinä*, *Niittykorven Luna*, *Sievä Rols*, *I.P. Novelli*). Kaksi- tai useampiosaisien nimien analysoinnissa jätän kasvattajatunnusten ja -nimien tarkastelun vähemmälle ja pyrin keskittymään nimien yksilöiviin osiin. Yksilöiviä osia edellä mainituissa nimissä ovat *Kipinä*, *Luna*, *Sievä* ja *Novelli*. Erityisesti muita kuin polveutumisnimiä luokitellessani pyrin ensisijaisesti luokittelemaan hevosen nimen sen yksilöivän osan perusteella. Esimerkiksi *Niittykorven Luna* olisi luokiteltavissa henkilönnimeksi, sillä nimi on otettu nimipäiväkalenteriin hiljattain, vuonna 2020. *Sievä Rols* puolestaan menisi hevoseen itseensä viittaaviin nimiin sen vuoksi, että adjektiivi *Sievä* kuvailee todennäköisesti hevosen ulkoista olemusta. Kirjalliseen proosateokseen viittaavan nimen *I.P. Novelli* päädyin luokittelemaan kulttuuriin viittaavaksi nimeksi. Nimien kieltä analysoidessani tarkastelen nimiä kuitenkin pääasiassa kokonaisuutena enkä huomioi erityisesti nimien osia.

2 ELÄIMENNIMITUTKIMUS JA SUOMENHEVOSEN NIMEÄMINEN

Tässä luvussa määrittelen onomastiikalle ominaisia käsitteitä sekä tarkastelen eläimennimitutkimusta osana onomastiikkaa eli nimistöntutkimusta. Tarkastelen myös suomenhevosta rotuna ja rodun historiaa sekä tarkastelen Suomen Hippoksen laatimia ohjeita suomenhevosen nimeämiseen.

2.1 Nimistöntutkimuksen terminologiaa

Tässä luvussa tarkastelen nimistötieteeseen liittyvää terminologiaa. Nimistötieteessä erisnimellä, proprilla, tarkoitetaan yhteen yksilöityyn henkilöön, asiaan, olioon tai esineeseen viittaavaa nimeä, jollainen on esimerkiksi *Eero*. Tässä työssä tutkin siis nimenomaan hevosille annettuja erisnimiä, sillä hevosyksilöt nimetään juuri sen vuoksi, että ne yksilöidään ja tunnistetaan. Appellatiivi tarkoittaa puolestaan henkilöön, asiaan, olioon tai esineeseen viittaavaa sanaa, joka ilmaisee lajinsa edustajan, kuten *poika* (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 12). Nimistöntutkimuksessa nimellä tarkoitetaan siis tyypillisesti aina erisnimeä, jolloin sanan käyttöä vältetään yleisnimistä puhuttaessa. Yleisnimistä eli appellatiiveista käytetään tavallisesti termiä **nimitys** (mts. 12). Esimerkiksi hevosesta nimeltä *Vejariski* voidaan käyttää muun muassa nimityksiä *hevon* tai *ruuna* tai *Vejariskiä* voidaan nimittää värinsä perusteella *tummanpunaurautiaaksi*.¹

Suomenhevosten nimet koostuvat usein useammasta kuin yhdestä nimenosasta. Kiviniemi, Pitkänen ja Zilliacus (1974: 31) määrittelevät nimenosan tarkoitettavan nimeen sisältyvää kielellistä ilmausta, joka ilmaisee yhden tarkoitetta luonnehtivan seikan. Kaksiosaisien nimien, kuten aineistoni *Hurja-Tarmo*, käsittelyssä käytän näistä nimenosista pääasiassa termejä **määriteosa** ja **perusosa**. Perusosalla tarkoitetaan paikannimitutkimuksessa itse paikkaa ilmaisevaa nimenosaa, joka usein ilmaisee sen lajin tai nimen, kuten (Vene)lahti (Kiviniemi ym. 1974: 43). Myös hevosennimiin tämä määritelmä on melko hyvin sovellettavissa. Nimen *Hurja-Tarmo* perusosa on miehennimi *Tarmo*, sillä se on hevosen varsinainen nimi. Yksiosaiset hevosennimet sisältävät ainoastaan perusosan. Nimistötieteessä termi määriteosa esiintyy

¹ *Vejariski* ei ole aineistossani esiintyvä nimi.

kaksiosaisissa nimissä nimen perusosaa määrittävänä nimenosana, ja esimerkkinimessä määriteosa on adjektiivi *Hurja*. Kolmiosaisissa nimissä, kuten aineistossani esiintyvä *Kähön Tähti-Lyyli*, on kaksi määriteosaa, *Kähön* ja *Tähti*. Termiä käytetään myös paikannimitutkimuksessa (mts. 31.), mutta paikannimistössä ei esiinny kolmiosaisia nimiä lainkaan. Myöskään Kalskeen (2005) tutkimuksessa ei mainita kolmiosaisia suomenhevosten nimiä, eikä hänen nimihakemistostaan löydy juurikaan sellaisia suomenhevosten nimiä, joita itsekään luokittelisin kolmiosaisiksi. Olen omassa työssäni halunnut kuitenkin eritellä joitakin nimiä myös kolmiosaisiksi, sillä Hippoksen nimeämissäännöissä on mainittu, että suomenhevosten nimet voivat olla paitsi yksi- ja kaksiosaisia myös kolmi- tai neliosaisia (Suomen Hippos ry).

Termin perusosa rinnalla käytän työssäni myös käsitettä **yksilöivä nimenosa**, jolla viitataan tyypillisesti kaksiosaisen, genetiivimuotoisen määriteosan sisältävän nimen toiseen osaan, joka on varsinainen hevosen nimi. Tällainen nimi on esimerkiksi *Akwarellan Jadessa*. Genetiivimuotoinen määriteosa viittaa useimmiten joko hevosen kasvattajaan tai hevosen vanhempiin. Esimerkiksi nimen *Akwarellan Jadessa* yksilöivä osa on *Jadessa*, ja nimen ensimmäinen osa, *Akwarellan*, on sen määriteosa. Nimen määriteosa on läpinäkymätön, eikä ole selvää, mihin se tarkalleen ottaen viittaa.

Nimistöntutkimuksessa keskeisiä termejä ovat **läpinäkyvä** eli transparentti nimi ja **läpinäkymätön** eli opaakki nimi. Ainiala ym. (2008: 33) määrittelevät läpinäkyvän nimen tarkoittavan sitä, että nimellä on appellatiivinen, ulkoasultaan samanlainen vastine tai jonka sisältämät ainekset voidaan tunnistaa kielen sanoiksi. Esimerkeiksi he luettelevat paikannimen *Haukijärvi*, etunimen *Veli* sekä hevosen nimen *Tähden Lento*. Sanasemanttisesti läpinäkymättömiä nimiä puolestaan ovat paikannimi *Oulu*, sukunimi *Hynynen* ja yritysnimi *Elixia*, sillä nimillä ei ole homonyymistä eli samanlaista vastinetta. Aineistoni hevosen nimistä läpinäkyviä ovat esimerkiksi *Hetken Onni*, *Lahja* ja *Oiva Veikka*. Läpinäkymättömiä nimiä aineistossani ovat esimerkiksi *Adlapoke*, *Helikka* ja *K-Karoli*.

Assosiaationimellä (Kiviniemi ym. 1974: 11) tarkoitetaan epäsuorasti jonkin assosiaation pohjalta annettua nimeä. Paikannimitutkimuksen näkökulmasta nimiassosiaation he puolestaan määrittelevät paikan liittymiseksi nimenantajan mielessä johonkin hänen tuntemaansa nimeen (mts. 34), mutta hevosen nimitutkimukseen sovellettuna määritelmällä voidaan tarkoittaa sitä, että esimerkiksi polveutumisenimet perustuvat siihen, että ne assosioituvat nimenkuulijan mielessä hevosen vanhemman nimiin. Suomenhevosharrastaja todennäköisesti osaa

päätellä kuullessaan nimen *Köppeliini*, että kyseisen hevosen isä on ravikuningas *Köppinen*. Vastaavasti nimen *Chevroleone* kuullessaan hän osaa ehkä päätellä hevosen isän olevan moninkertainen suomenhevosten koulumestari *Corleone*. Muut kuin polveutumisnimet puolestaan voivat assosioitua esimerkiksi johonkin kulttuurisesti merkittävään henkilöön tai tapahtumaan, johonkin hevosen ominaisuuteen tai esimerkiksi johonkin henkilölle annettavaan arvonimeen. Muut nimet voivat assosioitua helposti tarkoitteeseensa myös niin sanottujen maallikoiden kuullessa tietyn nimen. Esimerkiksi nimen *Viren* kuullessaan nimenkuulija muistaa todennäköisesti juoksija Lasse Virénin saavutukset, kun taas nimen *Ikuinen Vappu* kuullessaan mieleen tulee monelle ensimmäisenä rap-duo JVG:n hittikappale.

Myös Hakanen (1973: 5) kirjoittaa assosiaatiosta, että toistensa yhteydessä tai läheisyydessä esiintyvät sanat mielletään tavalla tai toisella yhteenkuuluviksi ja kuullessamme tai nähdessämme jonkin sanan se yleensä herättää meissä mielikuvan, joka reaalistuu toisena tai jopa useina muina sanoina. Sanojen väliset assosiaatiot eli miellelyhtymät ovat hänen mukaansa myös sitä voimakkaampia, mitä useammin sanat esiintyvät toistensa yhteydessä. Käytän tutkielmassani termiä assosiaatio erityisesti semanttisesti hevosvanhempien nimiin viittaavia polveutumisnimiä käsitellessäni, sillä analysoitavat nimet tyypillisesti assosioituvat hevosen vanhemman nimeen ja nimen tarkoitteeseen tavalla tai toisella. Nimen *Ulvin Halti* perusosa, *Halti*, tuo mieleen vaellukset Lapin erämaahan ja tuntureille. Hevosen isän nimi onkin *Vaellus*, eli analysoitavan nimen antaja on halunnut antaa hevoselleen sellaisen nimen, joka assosioituisi hevosen isän nimeen semanttisesti. Myös muulla tavoin kuin vain semanttisesti polveutuneet nimet kuitenkin aina assosioituvat tunnettuun hevosvanhempaan, kuten aiemmin kirjoitin.

Termiä motivaatio ei tässä tutkielmassa tule sekoittaa esimerkiksi kasvatustieteissä tarkasteltavaan oppimismotivaatioon tai motivaatioon, joka viittaa ihmisen toimintaan. Kielitieteellisestä näkökulmasta aiheesta kirjoittaneen Hakasen (1973: 10) mukaan sanojen motivaatiosta puhuttaessa on yleensä totuttu kohdistamaan huomio siihen, onko sanan ilmiasu jollakin tavalla perusteltavissa. Hakasen mukaan Stephen Ullmann jakaa motivoituneet sanat foneettisesti, morfologisesti ja semanttisesti motivoituihin sanoihin. Foneettisesti motivoitujen sanojen pääryhmän muodostavat hänen mukaansa luonnonääniä mukailevat eli onomatopoeettiset sanat. Morfologisesti motivoituihin sanoihin Ullmann luokittelee kuuluvaksi johdokset ja yhdyssanat, joiden komponentteina ovat morfeemit kielenkäyttäjän entuudestaan tuntee. Semanttisesti motivoituihin sanoihin luetaan ennen kaikkea metaforatapaukset, joissa sanaa käytetään

kuvaannollisesti jossakin alkuperäiselle läheisessä merkityksessä (Hakanen 1073: 10). Nämä näkemykset ja määritelmät eivät sellaisenaan omassa tutkielmassani päde, mutta ne ovat hie-
man suuntaa antavia. Morfologisesti nimiä tarkastellessani keskityn nimenomaan johdinten
avulla muodostettuihin nimiin ja semanttisesti motivoitujen nimien kohdalla tarkastelen nimien
samamerkityksisyyden siirtymistä hevosvanhemman nimestä varsan nimeen. Hakasen artikke-
lissa ei huomioida lainkaan sanojen leksikaalista motivoitumista, eivätkä foneettisesti motivoi-
tuneiden sanojen pääryhmän perusteet sovi omaan tutkielmaani, sillä aineistoni nimet ovat pol-
veutuneet fonologisesti hyvin usein muilla tavoin kuin luonnonääniä mukailemalla. Hakanen
(mts. 11) kirjoittaa kuitenkin, että sanat ovat kontekstien virran elementtejä, joiden motivaatio
ja koko merkityskin selviävät vasta kontekstin antamaa taustaa vasten. Tämä ajatus on toimiva
myös tutkielmassani, sillä useat nimet, erityisesti polveutumisnimet, eivät avaudu kuulijalle il-
man niiden kontekstia. Myös esimerkiksi hevosen väriin viittaavat nimet aukeavat nimenkuu-
lijalle vasta hänen nähtyään hevosen omin silmin. Esimerkiksi nimen *Kermaherttua* kantaja
olisi syytä nähdä ja todeta kermanväriseksi, jotta nimi avautuu sen kuulijalle.

Henkilönnimi tarkoittaa Kiviniemen ym. (1974: 16) mukaan henkilöä tarkoittavaa eris-
nimeä ja on yleisnimitys, joka kattaa etunimet, sukunimen tavoin käytetyt lisänimet, sukunimet
ja puhuttelunimet. Käytän tutkielmassani käsitettä henkilönnimi yleisnimityksenä sellaiselle
hevosen nimelle, joka voisi olla myös ihmiselle annettu nimi. Pyrin erittelemään aineiston ana-
lyysiluvuissa etunimet ja sukunimet toisistaan, mutta nimistä, joissa vaikuttaisi olevan sekä etu-
että sukunimi (*Hertta Suomalainen*), käytän nimitystä henkilönnimi.

Henkilönnimitutkimuksen yhteydessä käytetään termejä **patronyymi** ja **matronyymi**
tarkoittamaan isän tai äidin nimestä johdettua nimeä, kuten *Andersson* tai *Tuomaantytär* (Ai-
niala ym. 2008: 171). Näistä patronyymi viittaa isän nimeen, matronyymi puolestaan äidin ni-
meen. Käytännössä edellä mainitun määritelmän perusteella kaikista polveutumisnimistä voi-
taisiin puhua patro- tai matronyymeinä riippuen siitä, kumman hevosvanhemman nimeen ana-
lysoitavassa nimessä viitataan – kaikille polveutumisnimillehän on keskeistä se, että nimi on
johdettu jollakin tavalla vanhemman nimestä. Käytän termejä patro- ja matronyymi kuitenkin
pääasiassa tarkastellessani leksikaalisesti polveutuvia nimiä, kuten *Assinpoika* (e. *Lissun Assi*).

Tutkielmassa käyttämälläni käsitteellä **lisänimi**, jonka (vanhentunut) synonyymi on lii-
kanimi, tarkoitetaan henkilönnimitutkimuksessa tavallisesti etunimeen tai sukunimeen liittyvää
nimenkantajaa luonnehtivaa ilmausta (Kiviniemi ym. 1974: 26). Lisänimiä esiintyy erityisesti

henkilönnimin nimettyjen hevosten nimissä (*Sirkku Vireä*), kuten myös hevoseen itseensä viittaavissa nimissä (*Hunaja Pulu*). Käsittelen hevoseen itseensä viittaavien nimien yhteydessä nimiä, jotka voisivat olla hellittely- tai pilkkanimiä.

2.2 Aiempi eläimennimitutkimus

Eläimennimitutkimus kiinnittyy osaksi *onomastiikkaa* eli nimistöntutkimusta, joka on varsin nuori tieteenala. Se on syntynyt 1800-luvulla aluksi aputieteeksi auttamaan erityisesti kielihistorian, historian ja arkeologian tutkimuksessa (Ainiala ym. 2008: 14). Tieteenalaan kuuluu eläimennimitutkimuksen lisäksi niin henkilönnimitutkimus, paikannimitutkimus kuin kaupallisten nimien ja kirjallisuuden nimien tutkimuskin. Osittain nämä nimikategoriat liittyvät toisiinsa, ja tutkielmassanikin käsittelen jonkin verran myös henkilönnimiä, kaupallisia nimiä ja kirjallisuuden nimiä eläimennimitutkimukseni ohessa, sillä suomenhevosia on nimetty myös edellä mainittuihin kategorioihin luokiteltavin nimin.

Sirkka Paikkala (2006) kirjoittaa artikkelissaan ulkomailla tehtyä tutkimusta eläimennimistä. Hän kirjoittaa saksalaisen Frank Reinholdin todenneen vielä vuonna 1988 koirien nimistä kirjoittaessaan, että eläinten nimet ovat nimistöntutkimuksessa vielä varsin vähän käsitelty alue. Hevosennimiä alettiin omana aiheenaan tutkia 1900-luvun alussa. Paikkalan (2006: 308) mukaan eläimennimitutkimus on alettu lukea nimistöntutkimuksen tärkeäksi osa-alueeksi Itä- ja Pohjois-Euroopassa vasta hiljattain. Ruotsissa hevostennimistä on kirjoittanut Hugo Karlsson (1983, 2004), ja siellä on ilmestynyt laaja, Katharina Leibringin (2000) tekemä väitöskirja nautaeläinten nimistä. Norjassa taas on julkaistu Asbjørn Karbøn ja Kristoffer Krukenin (1991) tutkimus norjalaisista lehmiennimistä. (Paikkala 2006: 309.) Suomen naapurimaissa tehdyt tutkimukset eläimennimistä sijoittuvat siis melko pitkälti viime vuosituhannenvaihteen tienoille, kuten Suomessakin tehdyt tutkimukset. Veikko Ruoppila (1943) on kuitenkin tutkinut hevosiin liittyvää sanastoa, ja osana hänen tutkimustaan on tehty myös kysely hevosten nimistä ja nimityksistä. Kalskeen (2006) mukaan Ruoppilan keräämä materiaali on liian suppea varsinaiseen hevosenimitutkimukseen, mutta hänen keräämiensä nimien kansanomaisuutta voidaan pitää luotettavana, sillä hevonen on tuolloin kuulunut vielä olennaisena osana agraarikulttuuriin (Kalske 2006: 9).

Hevosten nimistä on aiemmin Suomessa ilmestynyt joitakin tutkimuksia, joista merkittävimpänä on Kalskeen väitöskirja (2005). Kalske on työssään tarkastellut sekä suomenhevosten että lämminveristen ja ponien nimeämistä. Kalske on kirjoittanut väitöskirjansa suomessa syntyneiden hevosten nimistä, ja sitä käytänkin tutkielmassani yhtenä päälähteenäni. Hänen aineistonsa ovat vuosilta 1980, 1990 ja 2000. Kalskeen työn luokittelua olen pystynyt hyödyntämään työssäni erityisesti ryhmitellessäni muita kuin polveutumisnimiä, mutta työstä on ollut apua myös polveutumisnimiä tarkastellessani. Kalskeelta (2006) on ilmestynyt myös erillinen julkaisu, jossa hän käsittelee työhevosten nimiä. Myös tätä työtä olen käyttänyt apunani nimien analysoinnissa.

Muut hevosten nimistä tehdyt tutkimukset ovat pro gradu -tutkielmia, joissa on keskitytty nimenomaan suomenhevosten nimiin. Suomenhevosten kutsuma- ja lempinimiä ovat tarkastelleet Honkanen (2001) ja Partanen (2001). Virallisia rekisterinimiä ovat tarkastelleet Kuukasjärvi (1997) ja Villikka (1998). Villikka on luokitellut samaan tapaan hevosten nimiä fonologisesti, morfologisesti, leksikaalisesti ja semanttisesti polveutuviin nimiin sekä muihin nimiin. Koska Villikan työ on laajuudeltaan pro gradu -tutkielma, tarkastelen työtä melko kriittisesti enkä käytä sitä pääasiallisena lähteenäni. Työ keskittyy myös tarkastelemaan kymenlaaksoilaisien hevosten nimiä eikä nimiä valtakunnallisesti, toisin kuin oma tutkielmani. On siis mahdollista, että nimeämisessä on joitakin alueellisia eroja, minkä vuoksi Villikan päätelmät ja tulokset poikkeavat omista havainnoistani.

Eläintennimitutkimusta on tehty hevosten lisäksi myös ainakin lehmistä, koirista ja kissoista. Näistä lehmä on suurena kotieläimenä helpoiten rinnastettavissa hevoseen, kuten Heikurakin (2016: 13) tutkielmassaan toteaa. Hän kuitenkin kirjoittaa myös, että hevosten nimeäminen on nautojen nimeämisestä monipuolisempaa (mts. 14), minkä vuoksi lehmien nimistä tehdyistä tutkimuksista ei ole merkittävää hyötyä oman tutkielmani kannalta. Lehmien nimiä ovat tutkineet muun muassa Ojansuu (1912), Vatanen (1997), Heikura (2016) ja Pihlaja (2017). Tärkeimpänä antina lehmien nimien aiemmasta tutkimuksesta lienee tieto karjantarkkailun antamasta alkukirjainsuosituksista, jonka mukaan tiettyinä kalenterivuonna syntyneet vasikat tulisi nimetä tietyllä alkukirjaimella. Tätä käytäntöä sovelletaan myös aineistoni perusteella esimerkiksi *Ypääjä*-kasvattajatunnuksella nimettyjen, *Ypäjän* hevosopistolla syntyneiden hevosten nimien yksilöivissä osissa, joita aineistossani ovat *Raikuli*, *Reea*, *Rinsessa*, *Rokki* ja *Runoliisa*. Vuonna 2018 syntyneiden *Ypääjä*-kasvattien alkukirjain on *P* ja vuonna 2020 syntyneiden taas

S. Myös *Millin*-kasvattajatunnuksella nimetyt hevoset nimetään vuosittain tietyllä alkukirjaimella: vuonna 2019 ovat syntyneet *Millin Buuskainen* ja *Millin Bölyinen*, vuonna 2020 puolestaan *Millin Calle*, *Millin Caramelli* ja *Millin Cuurainen*.

Saarelma-Paukkala (2017: 185) kirjoittaa, että kissoille, koirille ja hevosille on olemassa omat nimipäiväkalenterit. Hänen mukaansa (mts. 188) hevosten nimipäiväkalenterissa on 630 nimeä, ja se sisältää sekä virallisia nimiä että epävirallisia kutsumanimiä. Hevoskalenterissa olevista nimistä monet kuvaavat hevosen ulkonäköä tai luonnetta (*Pruuni*, *Rusko*, *Tähti*, *Huima*, *Vauhditar*) ja kalenterin nimistä löytyy myös esimerkiksi *Juristi*, *Rovasti*, *Suudelma* ja *Yritys*. Kalenterissa on myös sekä suomalaisia että ulkomaisia henkilöiden etunimiä (*Sirkka*, *Esko*, *Dolly*), historiallisia ja fiktiivisiä hahmojen nimiä (*Afrodite*, *Cicero*, *Nixon*) sekä vieraskielisiä nimiä (*Dominator*, *Killer*, *Royal*, *Luxus*, *Pax*).

2.3 Suomenhevonen rotuna ja suomenhevosen nimeäminen

Vuonna 1907 astui voimaan päätös yleisestä, koko maan kattavasta kantakirjan perustamisesta suomenrotuisille oreille. Kaksi vuotta sen jälkeen Suomen Senaatti teki täydentävän päätöksen, jonka mukaan aloitettiin myös hevosjalostusliittojen toimeenpanemat tammojen kantakirjaukset. Runsaan sadan vuoden aikana suomenhevonen on kokenut työhevosten valtakauden ja osallistunut maa- ja metsätöiden tekemiseen sekä taistellut sotilaiden rinnalla talvi- ja jatkosodassa. Nykyään suomenhevosen pääasiallinen käyttötarkoitus on ravi- ja ratsastusurheilu. (Peltonen & Saastamoinen 2007: 13.) Suomenhevonen on ollut siis ihmisen rinnalla monissa historian vaiheissa, minkä vuoksi sillä on ainutlaatuinen asema eräänlaisena suomalaisuuden symbolina ja kansallisaarteena. Suomenhevosen päivän kunniaksi liputetaan 6. syyskuuta, mikä on osoitus siitä, että suomenhevonen on myös vaikuttanut suomalaisten kansalliseen identiteettiin.

Suomenhevosen vaiheikas menneisyys on jättänyt jälkensä myös nykypäivän suomenhevosten nimeämiseen. Kandidaatintutkielmani (2019) yhteydessä tehty kysely osoitti, että osa hevosten nimeäjistä haluaa huomioida suomenhevosen menneisyyden ja vaalia perinteisiä nimeämistapoja, kuten yksiosaisia nimiä. Toisaalta nimeäminen kulkee myös rinnakkain ihmisen arvomaailman ja sen muutosten kanssa. Kalskeen (2005) väitöskirjakin osoittaa sen, että hevonen on ollut aikojen saatossa työväline, työtoveri, harrastusväline ja seuralainen, jolloin

hevosten nimetkin ovat vaihdelleet ihmisen etunimestä niiden toivottuja ominaisuuksia kuvaaviin tai jopa paikkakuntien urheiluseurojen ja työväenyhdistysten kaltaisiin nimiin (Saastamoinen 2007: 35). Mikko Kumpulainen (2007: 26) kirjoittaa, että suomenhevosen rooli maamme sodan jälkeisessä jälleenrakennuksessa sekä maa- ja metsätaloutemme kehityksessä oli merkittävä. Hevostalous on osa yhteiskuntaa ja kulttuuria, mikä tarkoittaa myös jatkuvia muutoksia ihmisen ja hevosen välisessä kulttuurisessa suhteessa.

Suomenhevonen on ainoa Suomessa kehitetty hevosrotu ja EU:n alkuperäisrotuihin luokiteltu suojeltava hevosrotu, johon liittyy merkittäviä taloudellisia, kulttuurisia ja suomalaiskansallisia arvoja (Peltonen, Maijala & Perttunen 2007: 65). Suomenhevosen käyttötarkoitus on muuttunut eri aikakausina, sillä koneiden yleistyttyä hevosen hyödyntäminen töissä on käytännössä kokonaan loppunut parinkymmenen vuoden aikana viime sotien jälkeen, mikä johti merkittävään Suomen kokonaishevosmäärän laskuun vuosina 1950–76. Ravi- ja ratsastusharrastusten ansiosta määrä on kuitenkin yli puolitoistakertaistunut vuodesta 1976 (mts. 67). Nykyään suomenhevonen toimii monipuolisena harrastushevosena. Sama hevonen voi olla omistajaperheensä ratsuna sekä aikuisilla että lapsilla, ja toimia hyvin myös kärryhevosena sekä apuna esimerkiksi heinäpellolla.

Suomenhevosten jalostus on alkanut kantakirjan perustamisesta vuonna 1907. Tällöin kantakirja suljettiin, eikä rotuun enää sallittu muiden rotujen risteytyksiä. Kantakirjaan hyväksyttiin ainoastaan ”suomalaisen hevosen rotupiirteet” omaavat hevoset. (Ojala, Peltonen & Saastamoinen 2007: 127.) Suomenhevosten kantakirjat ovat vaihdelleet vuosien saatossa, mutta nykyään niitä merkitään kantakirjaan neljälle eri suunnalle: juoksija-, työ-, ratsu- ja pienhevosuunnalle, jotka merkitään kirjaimin J, T, R ja P. Rotuominaisuuksiltaan nykysuomenhevonen kuuluu yleishevosrotuihin, mutta perinteisesti se on luettu kylmäverisiin, mihin viittaa myös nykyään käytössä oleva ruotsinkielinen rodun nimi *finskt kallblod*. Ojalan ja muiden artikkelin osana on myös suomenhevosen rotumääritelmä, jonka mukaan se on keskikokoinen, hyväryhtinen ja melko vankka, lisäksi hevosen tulee olla sopivan tyyppinen sille jalostussuunnalle, mille sitä tarjotaan. Juoksijahevosten tulee olla melko kevytrakenteisia, pitkärunkoisia ja -jalkeisia. Ratsujen tulee olla ryhdikkäitä ja pitkäkaulaisia, eikä kovin pitkärunkoisia. Työhevosilla arvostetaan jyrkyyttä ja pitkää sekä syvää runkoa, lisäksi ne ovat usein raskasrakenteisia. Pienhevosen tulee olla sopusuhtaisen pieni kaikilta osiltaan (mts. 132).

Kalske (2006: 77) kirjoittaa, että mitä enemmän kantakirjahevosia tuli, sitä selvemmin niille syntyi myös omia nimityypppejä. Sellaiset vanhimpana pidetyt nimityypit, kuten maatiaishevosille annetut kansanomaiset *Raudikko*, *Ruuni* tai *Tamma*, puuttuivat varhaisesta kantakirjanimistöstä. Jo 1920-luvun kantakirjahevosten nimissä on huomattavan paljon ihmisten etunimiä, eikä perinteinen hevosennimi kertonut mitään hevosen suvusta. Patronyymit olivat harvinaisia, mutta 1940-luvulta alkaen polveutumisnimet ovat yleistyneet. Ainiala ym. (2008: 272) kirjoittavat kaksiosaisien polveutumisnimien yleistyneen 1960-luvulla ja olevan nykyään valitsevia. Nykyään polveutumisnimet ovat erittäin merkittävä suomenhevosilla esiintyvä nimityyppi.

Suomen Hippos ry:n verkkosivuilta löytyvissä tilastoissa vuosi 2016 on viimeisin, jolta tilastotietoa hevosten määrästä näyttää olevan kerätty. Vuonna 2016 suomenhevosvarsoja syntyi 984, ja samana vuonna suomenhevosten kokonaismäärä maassamme oli 19 200 (Suomen Hippos ry). Tuoreempaa virallista tilastoa viime vuosien määristä ei ole saatavilla, mutta aineistoni nimien lukumäärä, joka koostuu kaikista nimetyistä vuonna 2019 syntyneistä suomenhevosista, 1 021 nimeä, viittaa siihen, että rekisteröintimäärä ei ole kovin merkittävästi muuttunut vuoden 2016 jälkeen ja suomenhevosvarsoja syntyy vuosittain noin tuhat.

Hevoskasvatusyhdistys Suomen Hippos ry:n jalostusvaliokunta on määrittänyt ohjeet hevosten nimeämiseen. Verkosta löytyvät ohjeet on laadittu 14.7.2017, ja kyseiset ohjeet koskevat sekä suomenhevosten että lämminveristen nimeämistä. Poikkeuksena on vain nimien kieli: lämminveristen nimet ovat pääosin englantia, kun taas suomenhevosille annettavien nimien tulee olla suomea tai ruotsia. Annetun nimen tulee olla kuitenkin kokonaan samaa kieltä. Lisäksi nimenomaan suomenhevosten nimiin viittaa kohta, jonka mukaan *Aro*-, *Eri*- ja *Ero*-alkuisia, väliviivalla kirjoitettuja suomenhevosten nimiä ei hyväksytä kilpailurekisteriin, sillä kyseiset nimien alkuosat viittaavat aikansa menestyneisiin juoksija- ja jalostusoreihin *Aromukseen*, *Eri-Aaroniin* ja *Ero-Lohkoon*. *Aro*, *eri* ja *ero* ovat muuttuneet hevosmaailmassa käsitteiksi ja niiden kieltämisellä on haluttu varmistaa, että nämä nimenosat säilyisivät *Aromusta*, *Eri-Aaronia* ja *Ero-Lohkoa* osoittavina tunnuksina. (Kalske 2005: 252.)

Hippoksen ravikilpailusääntöjen mukaan (kohta 16.4) kilpailurekisteriin ei merkitä sellaisia nimiä, jotka ovat sopimattomia, aiheuttavat sekaannusta jo rekisteröityjen nimien kanssa tai ovat muiden kasvattajien virallisesti suojattuja kasvattajanimiä. Rekisteriin ei hyväksytä nimeä, joka on kirjoitettuna tai lausuttuna samanlainen kuin rekisterissä jo oleva. Nimi voidaan

kuitenkin antaa uudelleen käyttöön, mikäli edellisen nimenkantajan kuolemasta on kulunut vähintään 30 vuotta tai kuolinajan puuttuessa syntymästä vähintään 40 vuotta. Merkittävästi menestyneiden jalostus- tai kilpailuhevosten nimiä ei kuitenkaan anneta uudelleen käyttöön. Jalostukseen hyväksytyn orin nimen voi saada uudelleen käyttöön vain Suomen Hippoksen poikkeusluvalla. Suomen Hippoksen rekisteröijä hylkää myös nimiehdotukset, jotka ovat hyvän maun vastaisia, loukkaavia tai pornografisia. Hevosen nimen tulee olla helposti lausuttavissa. (Suomen Hippos ry.)

Pituudeltaan hevosen nimen tulee olla välimerkkeineen ja välilyönteineen enintään 18 merkkiä, ja nimessä saa olla korkeintaan neljä erikseen kirjoitettua osaa. Pääsääntöisesti hevosen nimessä ei saa olla yksittäisiä kirjaimia eikä kirjainyhdistelmiä. Poikkeuksena ovat kuitenkin jo ennestään käytössä olevat kasvattajatunnukset. Hevosen kasvattaja on itse vastuussa nimestä, jotka ovat yleisesti tunnettuja tavaramerkkejä tai tuotenimiä, tunnetun henkilön, liikeyrityksen tai yhtiön nimiä. Hippos ei ole korvausvelvollinen, mikäli tällaisen nimen käytöstä aiheutuu jatkotoimia. Hippoksella on oikeus olla hyväksymättä nimeä, joka on yleisesti tunnettu tuote- tai tavaramerkki tai tunnetun henkilön nimi. Hevosen kasvattaja saa päättää itse antamansa nimen oikeinkirjoitusasusta, mutta Hippos suosittelee, että nimi kirjoitetaan suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjä noudattaen. (Suomen Hippos ry.)

Jos hevoselle ei anneta hyväksyttävää nimiehdotusta, Suomen Hippoksella on oikeus nimetä hevonen. Kilpailurekisteriin merkityn hevosen nimeä ei myöskään voi muuttaa ilman erityistä syytä. Hevosen nimi katsotaan hyväksytyksi vasta sitten, kun hevosen rekisteröinti on suoritettu loppuun ja sille on tehty hevospassi. (Suomen Hippos ry.)

Tutkielmani aineistoa analysoidessani ja muutenkin suomenhevosten nimiin tutustuessani olen havainnut, että joissakin tapauksissa suomenhevosten nimeämisessä kierretään joko tahallaan tai tahattomasti edellä esiteltyjä sääntöjä, ohjeita ja suosituksia. Tähän perehdyn vielä tarkemmin tutkielmani luvussa 6.2.

3 KATSAUS SUOMENHEVOSTEN NIMIEN RAKENTEESEEN JA KIELEEN

Tässä pääluvussa tarkastelen aineistoni nimien rakennetta ja nimenosia. Nimien kielen osalta tarkastelen erityisesti sitä, minkä kielisiä nimiä hevosille on annettu ja millaisia murrepiirteitä nimissä esiintyy. Omat alalukunsa on sekä suomenkielisille nimille että muille kuin suomenkielisille nimille. Omassa luvussaan tarkastelen myös suomenkielisissä nimissä esiintyviä murrepiirteitä. Nimien kielen tarkastelussa hyödynnän parhaani mukaan Sjöblomin (2006) oppeja kaupallisten nimien kielen tarkastelusta.

3.1 Nimien rakenne

Hippoksen nimeämissääntöjen mukaan suomenhevosille ja lämminverisille annetuissa nimissä saa olla korkeintaan neljä erikseen kirjoitettua osaa. Säännöt eivät tämän tarkemmin määrittele sitä, miten yksi nimenosa tulkitaan. Ohjeen valossa tulkitsem yhden nimenosan olevan yksi sana – käytännössä erotan nimenosat toisistaan sen perusteella, montako isolla alkukirjaimella alkavaa osaa niissä on. Tätä mallia soveltamalla olen luokitellut nimen *Akkametso* yksiosaiseksi nimeksi, nimen *Aurinkomäen Esteri* kaksiosaiseksi ja nimen *Suvin Tähti-Soturi* kolmiosaiseksi nimeksi. Kaikki aineistoni nimet ovat joko yksi-, kaksi- tai kolmiosaisia, eikä neljäosaisia nimiä ole ainoatakaan. Kolmeosaisia nimiä on selvästi vähiten, vain kahdeksan nimeä. Suurin osa, 604 nimeä, on kaksiosaisia. Loput 409 nimeä ovat yksiosaisia. Taulukossa 1 havainnollistan sitä, kuinka suuri osa aineistoni nimistä on yksi-, kaksi- ja kolmiosaisia, eli mikä on kunkin rakennetyypin edustus aineistossani.

Taulukko 1. Aineiston nimien rakennetyypit.

Tyyppi	Määrä (f)	Prosenttiosuus (%)
Yksiosaiset nimet	409	40
Kaksiosaiset nimet	604	59
Kolmiosaiset nimet	8	1
Yhteensä	1 021	100

Selvimmillään yksiosainen nimi voi olla kuten *Yrittäjä*, kaksiosainen nimi puolestaan *Yrjänän Oliver* ja kolmiosainen nimi *Anna Mä Meen*. Kaikki nimet eivät kuitenkaan ole yhtä selviä tapauksia. Yksiosaisiksi nimiksi luokittelin yhteen kirjoitetut yhdyssanat, olivat ne sitten vakiintuneita suomen kielen yhdyssanoja, kuten *Akkavalta*, *Edunvalvoja* ja *Valkomulperi*, tai kaksi itsessään erillistä sanaa yhteen kirjoitettuna, kuten *Hemulinonni*, *Lumiveli* ja *Höpöhöpö*. Isossa suomen kieliopissa yhdyssana määritellään kahdesta tai useammasta sanasta koostuvaksi kokonaisuudeksi, joka on kielen yksikkönä yksi sana ja myös edustaa tyypillisesti yhtä käsitettä (VISK, § 398). Määritelmän mukaisesti olen luokitellut yhdyssanat siis yhdeksi sanaksi, eli yksiosaisiksi nimiksi. Selviä yksiosaisia nimiä ovat jotkin etunimet, kuten *Aune* tai *Jyrki*, sekä muut substantiivit, kuten *Aavistus* tai *Komedienne*. Osa yksiosaisista nimistä on sanoja, joilla ei ole selkeää tarkoitetta, kuten *Adlapoke* tai *Kihassi*. Nimen *Taikavalontuoja* luokittelin myös yksiosaiseksi, vaikka siinä onkin havaittavissa kolme eri suomen kielen sanaa. Nimen kirjoitusasu kuitenkin ratkaisi luokittelun; jos nimen jokaista sanaa ei olisi kirjoitettu yhteen, olisin luokitellut sen useampiosaiseksi.

Selviä kaksiosaisia nimiä aineistossani ovat esimerkiksi *Aarteen Shakki*, *Aika Jännä* ja *Haaveen Huima*. Suurin osa kaksiosaisista nimistä koostuu nimen yksilöivän osan lisäksi genetiivimuotoisesta kasvattajanimestä (*Aarteen Shakki*) tai toisen hevosvanhemman nimestä (*Haaveen Huuma*, e. *Hiturin Haave*). Jotkin kaksiosaiset nimet voivat koostua myös kahdesta nominatiivimuotoisesta sanasta, kuten *Aamos Huikea*, joista tavallisesti toinen on substantiivi, yleensä propri, ja toinen sitä määrittävä adjektiivi. Kaksiosaisiksi nimiksi luokittelen kahdesta välilyönnillä erotetusta sanasta koostuvien nimien lisäksi myös yhdysnimet, jotka on erotettu toisistaan yhdysmerkillä ja joiden molemmat nimenosat alkavat isolla alkukirjaimella. Tällaisia nimiä aineistossani ovat esimerkiksi *Aika-Suhari* ja *K-Karlos*. Myös nimen *Gripen S* luokittelin kaksiosaiseksi nimeksi, jonka ensimmäinen osa on nimen yksilöivä osa ja toinen osa, *S*, puolestaan kasvattajatunnus. Kaksiosaisia nimiä ovat myös nimet, joiden ensimmäinen osa koostuu yhteen kirjoitetusta yhdyssanasta, kuten *Lahdentilan Tähti*, *Niittykorven Tähti* ja *Hallapirtin Ilona*.

Kolmiosaisia nimiä ovat muun muassa *Kähön Tähti-Lyyli* ja *Tee Wee Tulitähti*. Jälkimmäisen nimen kaksi ensimmäistä osaa, *Tee* ja *Wee*, muodostavat yhdessä kasvattajatunnuksen. Koska kasvattajatunnuksen osat on erotettu toisistaan välilyönnillä, katsoin nimen olevan kolmiosainen. Sen sijaan kolmeosaisen nimen *L.R. Roope Vankka* kasvattajatunnuksen *L.R.*

katsoin olevan yksi osa. Myös nimen *Mansikka-Ahon Jemi* olen luokitellut kolmiosaiseksi. Toisaalta genetiivimuotoinen ensimmäinen osa *Mansikka-Ahon* on yhdyssana, joka suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjen mukaan on erotettu yhdysmerkillä kahden saman vokaalin välissä. Suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjen mukaan nimen genetiiviosaa ei voitaisi kirjoittaa *Man-sikkaahon*. Toisaalta taas nimessä on kolme sanaa, joista jokainen alkaa isolla alkukirjaimella, minkä vuoksi päädyin nimen lopulta luokittelemaan kolmiosaiseksi. Hevosten nimien kirjoitusasu on todennäköisesti rekisterijärjestelmän automaattinen asetus, eli oletettavasti nimien kirjoitusasu ja kirjainten kokoa ei voi itse valita. Myös muiden kuin suomenrotuisten hevosten nimet kirjoitetaan poikkeuksetta tietynkokoisin kirjaimin. Heppa-järjestelmästä löytyvät esimerkiksi *M.N. Ruis* (gotlanninruss), *Golden Regina* (lämminverinen) ja *Leedi-Blanka SOV* (tilastohevonon, ns. sekarotuinen).

Suurin osa, 434 nimeä (71 %) aineistoni useampiosaisista nimistä alkaa genetiivimuotoisella ensimmäisellä osalla. Tyypillisesti suomenhevosten nimissä oleva genetiivimäärite joko viittaa leksikaalisesti hevosen sukuun (ks. luku 4.3) tai ilmaisee hevosen kasvattajan. Kasvattajaan viitataan tyypillisimmin joko genetiivimuotoisella henkilönimimääritteellä (*Eskolan, Suvin, Vuoren*) tai synnyinpaikkaan viittaavalla määritteellä (*Aarteen, Nauriskydön, Ryhlyn, Savimäen*), joka voi tarkoittaa esimerkiksi hevosen synnyntilaa tai kylän nimeä. Luokittelin myös nimen *Köpars Turre* genetiivimuotoiseksi, sillä nimen määriteosa on ruotsinkielinen ja siten siinä on genetiivin päätteensä -s suomenkielisen päätteensä -n sijaan. Esimerkiksi nimen *Mulon Hulivili* luokittelin genetiivimuotoisen määriteosan sisältäväksi nimeksi, joka viittaa Mulo-nimiseen paikannimeen Joensuussa. Sen sijaan nimet *Meillon Ihmetys* ja *Meillon Sametti* eivät ole viimeisestä äänneestä *n* huolimatta genetiivissä, vaan *Meillon*-kasvattajan nimi mukailee luultavasti omistamista ilmaisevaa rakennetta ”meillä on”.

Kasvattajatunnus voi olla genetiivimääritteen lisäksi myös kirjain tai kirjainyhdistelmä joko hevosen yksilöivän nimen alussa tai lopussa (*N.P. Vixutar, Gripen S, EMS Hermesetas*), tai se voi olla nominatiivimuotoinen nimen alku- tai jälkiosa (*Aroha Hestia, Sievä Rols, Lilium Luka*). Hevoskasvattajien nimet eivät ole yhtä tarkoin suojattuja kuin esimerkiksi Suomen Kennelliiton myöntämät kasvattajanimet rotukoirien kasvattajille. Esimerkiksi *Iinan*-genetiivimääritteellä nimettyjä suomenhevosia löytyy Heppa-järjestelmästä useita, vaikka niitä ei tämän tutkielman aineistossa ole yhtäkään. *Iinan*-etuliitteellä hevosia kasvattava henkilö ei ole aina yksi ja sama. Kandidaatintutkielmassani (2019) ilmeni, että nimien *Iinan Helmi* ja *Iinan Voivei*

ensimmäinen osa on annettu kasvattajan tyttären nimen mukaan. On mahdollista, että muut *Iinan*-etuliitteellä nimetyt hevoset ovat saaneet nimensä mahdollisesti emätamman kutsumanimen mukaan, sillä nimissä on useita samojen tammojen jälkeläisiä, joiden nimen ensimmäinen osa ei kuitenkaan viittaa millään lailla kasvattajan nimeen. Aineistossani esiintyvät hevoset *Oma Rohkelikko* ja *Oma Typykkä* on kasvattanut sama henkilö, ja *Oma*-alkuisia saman henkilön kasvatteja on syntynyt myös muina vuosina, jolloin etuliite *Oma* on otaksuttavissa kasvattajatunnukseksi. Heppa-järjestelmä antaa kuitenkin myös muiden kasvattamia *Oma*-alkuisia hevosia, rodultaan lähinnä lämminverisiä. Sen sijaan esimerkiksi erikoisempia aineistossani esiintyviä kasvattajatunnuksia, kuten *Piitsin*, *Rols* tai *Friisin*, ei ole käytetty kuin vain yhden henkilön kasvattamien hevosten nimissä. Sen sijaan rotukoirien kasvattajat, jotka ovat anoneet tiettyä kennelnimeä, voivat yksinoikeutetusti käyttää myönnettyä kennelnimeä, eikä samaa kennelnimeä myönnetä myöskään eri rotua kasvattavalle henkilölle.

3.2 Suomenkieliset nimet

Toisin kuin tutkielmani myöhemmässä luokittelussa polveutumisnimien ja muiden nimien kohdalla, nimien kielellisen alkuperän määrittelyssä lähdän liikkeelle aina nimestä kokonaisuutena enkä siitä, mikä on nimen yksilöivä osa. Esimerkiksi sama-alkuisten polveutumisnimien kohdalla sama-alkuisuus tyypillisesti ilmenee useampiosaisien nimien yksilöivissä osissa (luku 4.1). Taulukko eri kielten osuuksista aineistossani on luvussa 3.4.

Selvä enemmistö aineistoni nimistä on suomenkielisiä, sillä yhteensä suomenkielisiksi nimiksi olen luokitellut 870 nimeä eli 85 % kaikista nimistä. Kolmiosaisista nimistä kaikki kahdeksan nimeä ovat suomenkielisiä, ja myös valtaosa kaksiosaisista nimistä on suomenkielisiä, sillä yhteensä aineistoni 604 kaksiosaisesta nimestä 590 nimeä 98 % ovat suomenkielisiä. Yksiosaisista nimistä suomenkielisiksi luokittelin 272 nimeä, eli 67 % kaikista yksiosaisista nimistä. Suomenkielisiksi nimiksi olen luokitellut myös suomalaistetut vieraskieliset nimet, kuten *Driimer*, *Comfortti*, *Cooleri* ja *Jaskapotti*. Yksiosaisien nimien kielellinen luokittelu osoittautui haastavammaksi kuin useampiosaisien nimien luokittelu, sillä useilla yksiosaisilla nimillä ei ole suomen tai minkään muunkaan kielen mukaista tarkoitetta, kuten nimillä *Adlapoke*,

Camiro, *Hiiling* tai *Vatter*. Tällaiset nimet luokittelin mukakielisiksi nimiksi, joita käsittelen tarkemmin luvussa 3.4.

Ero suomenkielisten nimien ja mukakielisten nimien välillä on toisinaan tulkinnanvarainen. Olen luokitellut suomenkielisiksi muun muassa sellaiset nimet kuin *Huvihemuli*, *Jalopiina*, *Mixen*, *Pixeli*, *Ranttalix*, *Tuulikka* ja *Vilpahus*. Sellaisenaan millään näistä ei ole selvää, ainakaan suomen yleiskielen mukaista tarkoitetta. Nimissä *Mixen*, *Pixeli* ja *Ranttalix* suomen kielen -ks-konsonanttiyhtymä on korvattu x-kirjaimella. Deskriptiivinen sana *Vilpahus* ei kuulu suomalaiseen yleisanastoon (**vilpahdus*), mutta se on kuitenkin sana, jonka tarkoituksen suomalainen kykenee päättämään vertaamalla sanaa esimerkiksi sanaan *vilahdus* tai verbiin *hilpaista*. Suomen kielessä ei myöskään ole vakiintunutta tarkoitetta sanoille *Huvihemuli* tai *Jalopiina*, vaikka yksittäiset nimissä esiintyvät sanat *huvi*, *hemuli*, *jalo* ja *piina* ovatkin kaikki suomalaisille tuttuja. Itse koin suomenkielisten nimien luokittelussa tärkeimpänä periaatteena sen, että suomenkielinen ymmärtää nimien mahdollisen merkityksen, vaikka nimi ei olisikaan sellaisenaan täysin vakiintunut suomen kielen sana. Vaihtoehtoisesti nimen kirjoitusasu tuli muukailla suomen kielen morfofonologiaa piirteitä.

Aineistossani esiintyvien henkilönnimien kieltä tarkastelin Tepon ja Vilkun (1947) sekä Kiviniemen (2006) suomalaisten etunimiä käsittelevien teosten avulla. Mikäli teosten hakemistossa tai nimiluettelossa ei ollut jotakin nimeä, luokittelin sen muuksi kuin suomenkieliseksi. Esimerkiksi nimet *Franklin*, *Indiana*, *James* ja *Eduard* luokittelin siis muun kuin suomenkielisiksi (ks. 3.4). Suomenkielisiksi luokittelin kuitenkin sellaiset henkilönnimet kuten esimerkiksi *Aarnold*, *Aatolppi*, *Gaabriel* ja *Huupertus*, joissa kansainvälisiä etunimiä on muokattu niin sanotusti suomalaiseen suuhun sopiviksi. Myös nimen *Ilcca* luokittelin suomenkieliseksi, sillä kirjoitusasustaan huolimatta nimi lausuttaneen suomalaisittain [ilkka].

Hippoksen ohje kokonaan samankielisistä nimistä on aineistoni perusteella tulkinnanvarainen. Esimerkiksi nimessä *Överbyn Felix* sekoittuu sekä suomen että ruotsin kieli: nimen ensimmäinen osa, kasvattajatunnus, vaikuttaa olevan suomen mukainen genetiivimuoto ruotsinkielisestä *Överby*-paikannimestä. Nimen yksilöivä osa *Felix* voidaan luokitella henkilönnimeksi, joka voidaan antaa sekä suomalaiselle että ruotsalaiselle, eli sitä voidaan kutsua internationalismiksi. Nimessä suomen kieleen viittaava osa on genetiivin pääte -n, joka on vahvempi luokitteluperuste kuin ruotsinkielinen paikannimi nimen määriteosassa. Myös *Bastubackan Dimma* on luokiteltu suomenkieliseksi nimeksi. Samalla periaatteella olen luokitellut nimen

Köpars Turre ruotsinkieliseksi, sillä siinä esiintyvä genetiivin pääte -s on ruotsin kielen mukainen.

Nimet *Ellipsi* ja *Jambalaija* luokittelin suomenkielisiksi niiden kirjoitusasun vuoksi. Mikäli nimet olisi kirjoitettu esimerkiksi ”Ellipse” tai ”Jambalaya”, ne olisivat olleet muunkuin suomenkielisiä. Samoin *Cooleri* on luokiteltu suomenkieliseksi, sillä sen vastine englannin kielessä on ”cooler”, jolla voidaan tarkoittaa muun muassa juomia viilentävää astiaa. Nimen *Tolva* luokittelin ensin ruotsinkieliseksi sillä perusteella, että ajattelin nimen viittaavan ruotsin kielen lukusanaan 12 (*tolv*). Nimen ja hevosen taustojen tarkempi tutkiminen kuitenkin paljasti hevosen olevan raviharrastajien kasvattama hevonen, jonka isä on juoksijasuunnalle kantakirjattu melko menestynyt ravuri. Pidänkin todennäköisenä, että nimi *Tolva* on peräisin sanasta *tolvata*, joka tarkoittaa poron hiljaista juoksua, tolvaamista. Verkosta löytyvä Meänkielen sanakirja selittää *tolvata*-verbin merkitykseksi ’ravata’.

Osa nimistä on muokattu suomalaiseen suuhun sopiviksi, kuten edellä mainitsemani henkilönnimet *Aarnold* tai *Huupertus*. Esimerkiksi *Driimer* motivoituu selvästi englanninkielisestä *Dreamer*-sanasta, mutta tällaisenaan se on hyväksytty suomenhevosen nimeksi. *Driimerin* isän nimi on *Liider*, eli kyseessä on polveutumisnimi, jossa nimeä on fonologisesti varioitu. Samoin nimi *Miining* tuo väistämättä mieleen englannin sanan *meaning*, vaikka nimen varsinaisena nimeämisperusteena oletettavasti onkin fonologinen yhtäläisyys hevosen isän, *Fiilingin*, nimeen. Samoin nimi *Destunii* motivoituu englannin sanasta *destiny*, joka tarkoittaa ’kohtaloa’. *Destuniin* syntymä koettiin kohtaloksi, sillä se syntyi kaksosena toisen tammavarsan, *Ullatuksen*, kanssa. Destuniin ja Ullatuksen kasvattaja toivoi ennen varsojen syntymää isoa ori-varsa, mutta saikin tammakaksoset (Maaseudun Tulevaisuus).

Myös nimen *Cleebo* taustalla lieene norjalainen hiihtäjä Johannes Høsflot Klæbo, jonka sukunimi äännetään suomalaisittain [kleebo] tai [kläbo]. *Cleebon* isän nimi on *Costello*, mistä nimen alkukirjain c on peräisin. Suomalaiset ovat tunnetusti hiihtokansaa, joten ei sinänsä ole mikään ihme, että myös suomenhevosia on nimetty suomalaisten suosiman urheilulajin mukaan. Hiihtoon liittyvät nimet olivat esillä myös kandidaatintutkielmaa tehdessäni. Kandidaatintutkielmaa varten tekemästäni kyselystä ilmeni, että vuonna 2008 syntynyt *Epohes* (i. *Hemohes*) on nimetty Lahden vuoden 2001 hiihtoskandaalin mukaan. Tarkalleen ottaen *Epohesin* isä, *Hemohes*, esiintyy nimenä myös Kalskeen väitöskirjassa. Kalskeen (2005: 173) mukaan mikäli vuonna 2000 syntynyt *Hemohes* nimettiin vasta vuoden ikäisenä, sen nimi kuvaa oman aikansa

tapahdumaa. Mikäli nimi on urheiluskandaalia vanhempi, se on lainattu aiemminkin tunnetulta aineelta. *Epohe*s yritettiin nimetä alun perin *K.P. Kyröksi* hiihtomaajoukkueen valmentajan, Kari-Pekka Kyrön, mukaan, mutta Hippos ei hyväksynyt tätä nimiehdotusta. Tällaisenaan nimi *Epohe*s voitaisiin kuitenkin luokitella polveutumisnimeksi. (Luoma 2019: 33.)

Siitä huolimatta, että *c* ei kuulu suomen äännejärjestelmään, olen luokitellut useita *c*-alkuisia nimiä suomenkielisiksi. Nimessä *Costo-Tonni* *c* ääntyy *k*:na, jolloin se on perusteltua luokitella suomenkieliseksi *c*:n vierasperäisyydestä huolimatta. Suomenkieliseksi olen luokitellut myös kaksiosaiset nimet, joiden toinen osa on suomen kielen mukainen sana, kuten *Toivolan Caraati*, *Unnon Caikuva* ja *Unnon Costo*, joissa vastaavasti ääntäessä *c* ääntyy *k*:na, ja nimien kummatkin osat ovat ymmärrettävissä suomenkielisiksi.

3.3 Nimien murteellisuus

Suomen Hippos ry sallii murteelliset ilmaukset suomenhevosten nimissä. Omaa kandidaatin-tutkielmaani varten keräsin aineiston kyselyllä, jonka avulla kartoitin hevosten nimeämisperusteita (Luoma 2019). Joissakin vastauksissa nousi tällöin esiin, että nimeä mietittäessä on pohdittu murteellisia ilmauksia ja kartoitettu alueen vanhaa murrenastoa. Osalla kasvattajista puolestaan on tapana nimetä kaikki kasvattinsa murteellisin ilmaisuin, jolloin hevoset voidaan tunnistaa nimenomaan tietyn kasvattajan kasvateiksi. On huomioitava, että murteet esiintyvät pääosin puhutussa kielessä, minkä vuoksi tässä luvussa kirjoitan useimmiten jonkin nimen tai murrepiirteiden ääntämisestä.

Aineistoni suomenkielisissä nimissä on jonkin verran nimiä, joista on pääteltävissä hevosen kotipaikka nimessä esiintyvien murrepiirteiden perusteella. Nimiä, joissa esiintyy jokin suomen kielen aluemurteille tyypillinen piirre, on yhteensä 36. Itä- ja länsimurteiden jaon mukaan murrepiirteet menevät aineistossani tasan: 49 % nimistä on luokiteltu itämurteiden mukaisiksi, vastaavasti 51 % on luokiteltu länsimurteiden mukaisiksi nimiksi. Melko suuri merkitys nimien murteellisuuksien tarkastelussa on ollut Heppa-järjestelmästä löytyvällä hevosen syntymäpaikalla. Eri murrealueilla voi esiintyä samoja murrepiirteitä, joten päätöksen nimen luokittelusta olen tehnyt lopulta sen perusteella, mille murrealueelle hevosen syntymäpaikka sijoittuu. Tässä luvussa olen käyttänyt lähteenäni verkosta löytyvää Internetix-aineistoa suomen

murteista. Sivuston avulla olen sijoittanut hevosen syntymäpitäjän oikeaan murrealueeseen kuuluvaksi sekä kerrannut kullekin alueelle tyypillisimpiä murrepiirteitä.

Taulukko 2. Eri murrealueiden edustus jonkin murrepiirteen sisältävissä nimissä.

Murrealue	Määrä	Osuus (%)
Savolaismurteet	15	42
Kaakkoismurteet	4	11
Lounaismurteet	4	11
Eteläpohjalaiset murteet	2	6
Keski- ja pohjoispohjalaiset murteet	8	22
Hämäläismurteet	2	6
Peräpohjalaiset murteet	1	2
Yhteensä	36	100

Savolaismurteiden alue suomen murrekartassa on melko suuri, mikä lieenee yksi selittävä tekijä siihen, että savolaismurteille ominaisia piirteitä sisältävä nimi on annettu niin monelle aineistoni hevoselle. 46 % aineistoni jonkin murreilmaisun sisältävistä nimistä olen luokitellut savolaismurteiden mukaisiksi. Nimissä *Heikkilän Hilima*, *Hilipan Säväys*, *Maiteron Hilima* ja *Meleko Viksu* esiintyy savolaismurteillekin tyypillinen välivokaali. Nimessä *Sähköys* esiintyy yleisgeminaatiota, ja luokittelin nimen hevosen syntymäpaikan perusteella edustavan savolaismurteita.

Savolaismurteille tyypillistä pitkän *a*-vokaalin diftongiutumista esiintyy nimissä *Ralen Huaste*, *Vuaran Taru*, *Vuaran Veikko* ja *Vuaran Viksu*. Kolmessa nimessä diftongiutuminen esiintyy nimen määriteosassa, ja vain yhdessä se esiintyy nimen perusosassa. Lisäksi nimissä *Meleko Viksu* ja *Vuaran Viksu* voidaan olettaa nimen perusosan alkukirjaimen, *f*, muuttuneen *v*:ksi. Nimien perusosien voidaan ajatella tarkoittavan puhekielistä lainasanaa *fiksi*, mutta koska äänteen *f* asema suomen kielessä ei ole kovin vakiintunut, suomalainen korvaa mielellään puheessaan labiaalfrikatiivin *f* labiaalisella puolivokaalilla *v* (VISK § 3).

Savolaismurteiden mukaisiksi olen luokitellut myös nimet *Poelius*, *Sumia*, *Semmone*, *Valehella*, *Vilpahus* ja *Voe Kaarlo*. Nimessä *Sumia* yleiskielen mukainen vokaaliyhtymä *-eA*

on korvautunut muotoon *-iA*. *Sumia* on syntynyt Keski-Suomen Laukaassa, joka kuuluu savolaismurteiden alueeseen. Toisaalta verkosta löytyvässä Kettusen murrekartassa (N:o 191) nykyisen Laukaan tietämillä on paikannimi Sumiainen – hevosen nimi *Sumia* voi siis motivoitua vanhasta paikannimestä eikä niinkään murrepiirteestä, sillä Kettusen kartan mukaan tällä alueella ei kuitenkaan ilmene vokaaliyhtymää *-iA*. Nimen *Voe Kaarlo* määriteosa äännettäisiin yleiskielen mukaisesti [voi]. Nimenosassa on kuitenkin viimeisen äänteen *-i* reduktio eli vajaaääntöisyys, jolloin se ääntyy *e:nä*. Nimissä *Valehella* ja *Vilpahus* on itämurteille tyypillinen yleiskielen *d:n* kato. Myös nimen *Semmonen* olen luokitellut savolaismurteiden mukaiseksi sen syntymäpaikan perusteella. Nimessä varioidaan yleiskielen mukaista sanaa *semmonen*. Nimi *Poelius* viittaa todennäköisesti laulaja Tuure Boeliukseen, jolloin nimen soinnillinen alkukirjain *b* on korvautunut soinnittomalla *p:llä*. *Poelius* on luokiteltu savolaismurteelliseksi pääasiassa sen syntymäpaikan mukaan, joka on *Kiuruvesi*.

Kaakkoismurteiden edustus aineistossani on pitkälti *Hiekharju*-etuliitteellä nimettyjen hevosten ansiota, sillä näin nimettyjä hevosia on kolme neljästä kaakkoismurteen mukaisen piirteen sisältävistä nimistä (*Hiekharju Marenki*, *Hiekharju Tuutikki* ja *Hiekharju Unnukka*). Murteellisuuksia voi esiintyä nimien yksilöivien osien lisäksi myös kasvattajanimissä. Kandidaatintutkielmaani varten tehdyn kyselyn vastauksissa ilmeni, että *Hiekharju*-kasvattajanimi on peräisin tilan nimestä ja se on tarkoituksella nominatiivimuotoinen genetiivimuodon sijaan: tila sijaitsee Joutsenossa, joten nimi mukailee seudulla puhuttua murretta, sillä kasvattajanimessä esiintyy kaakkoismurteille tyypillinen *n:n* kato. Tätä tutkimusta varten kerätyn aineiston kolmen *Hiekharju*-etuliitteellä nimetyn hevosen nimien yksilöivät osat eivät kuitenkaan ole murteellisia. Myös Ruokolahdella syntynyt *Kaivopellon Komia* on luokiteltu kaakkoismurteellisen piirteen sisältäväksi nimeksi, sillä vokaaliyhtymä *-eA* on muuttunut nimessä asuun *-iA*.

Toiseksi suurin murrealueen edustus on keski- ja pohjoispohjalaisilla murteilla, joihin viittaavia piirteitä esiintyy 8 nimessä (22 %). *Savimäen*-kasvattajanimellä nimettyjä hevosia on aineistossani viisi, joten ne muodostavat suurimman osan tämän murrealueen piirteiden mukaisesti annetuista nimistä. Jokaisen *Savimäen*-etuliitteellä nimetyn hevosen nimen yksilöivä osa on jokin pohjoispohjalainen ilmaisu: *Savimäen Lahaja*, *Savimäen Salasuus*, *Savimäen Sehujua*, *Savimäen Tättärä* ja *Savimäen Vauhikas*. *Savimäen Sehujua*-nimen merkitys ei selvinnyt tutkielmaani tehdessä, mutta koska tiedossani oli se, että kyseisen kasvattajan kasvattamat hevoset nimitään pohjoispohjalaisilla ilmaisuilla, laskin sen myös mukaan murteellisiin nimiin.

Sehujua voi olla jokin puhekielinen sana, kuten myös *Tättärä*. Yksilöivässä osassa *Lahaja* on myös pohjalaismurteille tyypillinen välivokaali. Nimenosassa *Vauhikas* ilmenee yleiskielen *d:n* kato, joka on tyypillinen piirre itämurteille, mutta mahdollinen myös länsimurteissa. Katoedustus on leviämässä myös esimerkiksi Keski-Pohjanmaan eteläosiin (Savolainen 1998). Nimen *Wälähys* olen luokitellut myös keski- ja pohjoispohjalaisia murteita mukailevaksi, ja siinä ilmenee myös *d:n* kato.

Eteläpohjalaista murretta edustaa kaksi nimeä, *Piitsin Viuhahrus*, jossa yleiskielen *d:n* vastineena on murrealueelle tyypillisesti likvida *r*, sekä *Kenaariorio*. *Kenaariorio* on luokiteltu syntymäpaikkansa Kuortaneen mukaan eteläpohjalaisen murrepiirteen sisältäväksi nimeksi. On myös selvää, että nimi ei ole täysin lainasanan *skenario* mukainen.

Lounaismurteiden mukaisia nimiä aineistossani on 4: *Fiini Fröökynä*, *Filunki*, *Fyllinki* ja *Rinssi Hurmaus*. Näistä nimistä kolme ensimmäistä, *Fiini Fröökynä*, *Filunki* ja *Fyllinki* ovat kaikki samojen henkilöiden kasvattamia ja syntyneet kaikki Marttilassa. Nimissä näkyy ruotsin kielen vaikutus, lisäksi nimet ovat lounaismurretta. *F*-äänne on vakiintunut lounaismurteissa (VISK § 3). Nimen *Rinssi Hurmaus* yksilöivästä osasta, *Rinssi*, on jäänyt puuttumaan yleiskielen mukainen alkukirjain *p*, jonka vuoksi nimi on luokiteltava puhekieliseksi. Hevonen on syntynyt Säkylässä, joka kuuluu Turun ylämaan murteisiin (Savolainen 1998).

Hämäläismurteiden mukaisiksi nimiksi on luokiteltu kaksi nimeä, *Hitune* ja *Pirtiä*. Nimi *Hitune* on pääasiassa luokiteltu hevosen syntymäpaikan mukaan, joka on Janakkala. Nimessä esiintyy loppu *n:n* kato, jota tavataan useilla eri murrealueilla. *Pirtiä* on syntynyt Sastamalassa, ja luokittelin nimen sen syntymäpaikan mukaan. Yleiskielen *-eA:n* vastine *-iA* on tyypillinen pohjalaisuus, mutta sitä esiintyy myös esimerkiksi kaakkoishämäläisissä murteissa. Savolaisen mukaan sitä esiintyy myös osassa Ala-Satakunnan murteita. Sastamala on maantieteellisesti niin lähellä Ala-Satakuntaa, vaikkei siihen kuulukaan, että nimen luokitellut tähän murreryhmään oli kuitenkin mahdollista.

Peräpohjalaisen murrepiirteen sisältäväksi on luokiteltu vain yksi nimi, *Siukka*. Nimen *Siukka* luokittelin sisältävän peräpohjalaista murretta, vaikka hevonen onkin syntynyt Etelä-Suomessa. Sana *Siukka* esiintyy meänkielessä sekä Meänkielen sanakirjan mukaan myös esimerkiksi Rovaniemellä ja muualla Lapissa tarkoittaen 'kipeää' tai 'sairasta' (Meänkielensanakirja.com). Todennäköisesti sana on lainattu ruotsin kielen *sjuk*-sanasta. Aineistoni *Siukka*-niminen hevonen on luokiteltu polveutumisnimeksi.

3.4 Muunkieliset nimet

Hippoksen nimeämissääntöjen mukaan suomenhevosille annettavat nimet voivat olla joko suomen- tai ruotsinkielisiä ja niiden on oltava kokonaan samaa kieltä. Aineistossani on kuitenkin nimiä, jotka voidaan tulkita puhtaasti myös esimerkiksi saamen-, espanjan-, englannin- tai kreikkankielisiksi, sillä nimillä on kyseisissä kielissä jokin tarkoite. Lisäksi on olemassa mukakielisiä nimiä, joilla ei ole missään kielessä selkeää tarkoitetta. Internationalismit eli muodoltaan ja merkitykseltään identtiset sanat useissa eri kielissä (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 309) ovat myös oma luokkansa. Myöskään kaikki aineistoni nimet eivät ole aivan kokonaan samaa kieltä, sillä esimerkiksi nimessä *Winviri* voidaan tulkita olevan suomenkielinen sana *viri*, mutta nimen alku *win* viittaa saman nimiseen englanninkieliseen voittoja tarkoittavaan sanaan. Taulukossa 3 havainnollistan eri kielten esiintyvyyden aineistossani. Muut-osioon olen laskenut sellaiset kielet, joiden mukaisia nimiä aineistossani esiintyi vain muutama tai vain yksi.

Taulukko 3. Eri kielten osuus aineistoni nimissä.

Kieli/tyyppi	Määrä (f)	Prosenttiosuus (%)
Suomi	870	85
Ruotsi	14	1
Internationalismit	25	3
Mukakieliset nimet	94	9
Muut	18	2
Yhteensä	1 021	100

Internationalismeja edustavat esimerkiksi nimet *Apollo* ja *Venus* sekä *Cosmo* ja *Luxus*. Useat henkilönnimiksi luokittamani epäsuomalaiset nimet, kuten *Alicia*, *Dominicus*, *Eduard* ja *Francis* luokittelin internationalismeiksi, sillä kyseiset nimet voivat esiintyä useissa eri

kielissä. Näitä internationalismeiksi luokittelemiani etunimiä ei esiinny Tepon ja Vilkun (1947) teoksessa eikä myöskään Kiviniemen (2006) suomalaisia etunimiä käsittelevässä teoksessa. Nimen *Jerry Cotton* luokittelin englanninkieliseksi olettaen, että nimen tarkoitteena on samanniminen fiktiivinen hahmo. Myös nimen *James* yhdistän niin vahvasti juuri englannin kieleen, että luokittelin sen englanninkieliseksi, samoin sukunimiin viittaavat nimet *Ellison* ja *Harrison*. Sen sijaan esimerkiksi nimen *Dilaila* luokittelin suomalaiseksi, sillä se on kirjoitettu suomalaisittain (vrt. *Delilah*).

Ruotsinkieliseksi luokittelemiani nimiä aineistossani on 15. Selviä tapauksia ovat esimerkiksi nimet *Följande*, *Fröken Felicia* ja *Vappen*, sillä näistä jokainen nimi on todellinen ruotsin kielen sana. *Fröken Felicia* on kaksiosainen nimi, jonka ensimmäinen osa tarkoittaa suomeksi *neitiä*. *Felicia* taas on etunimi, jota ei Kiviniemen (2006) teoksessa esiinny, joten luokittelin nimen ruotsinkieliseksi. Kiinnostavaa on, että *Fröken Felicialla* on samat kasvattajat kuin niin ikään aineistossani olevalla *Fiini Fröökynällä*, ja kummassakin nimessä toistuu ruotsin sana *fröken* – toisessa nimessä sellaisenaan, ja toisessa suomalaisempana, murteellisena, ilmauksena. Ruotsinkieliseksi luokittelemieni nimien kohdalla Heppa-järjestelmästä oli paljon apua. Tietokanta osoitti, että esimerkiksi hevoset nimeltä *Renum Freja* ja *Riback Aria* ovat syntyneet ruotsin- tai kaksikielillä alueilla.

Lisäksi aineistossani on joitakin nimiä, joilla ei ole selvää tarkoitetta – niiden ei siis voi oikein sanoa olevan suomenkielisiä eikä mitään muutakaan todellista kieltä. Sjöblom (2006) on tarkastellut väitöskirjassaan kaupallisia nimiä, ja osittain hänen esittämänsä mallia voidaan soveltaa myös hevosten nimien tutkimukseen. Myös Ainialan ym. teoksessa (2008: 306) mainitaan, että tekosanoja esimerkiksi sanaa *Avidox*, jotka eivät ole mitään todellista kieltä, käytetään kaupallisissa nimissä enemmän kuin mitään yksittäistä erisnimien ryhmää ja melkein yhtä paljon kuin henkilön- ja paikannimiä yhteensä. Hevosten nimissä ilmiö ei ole aivan yhtä yleinen, mutta tällaisiksi nimiksi voidaan niin ikään kutsua esimerkiksi nimiä *Adlapoke*, *Callius*, *Cirraus*, *Iveko* ja *Vatter*. Ainialan ym. (2008) teoksessa käytetään siis käsitettä tekonimi, mutta Sjöblomin (2006) teoksessa samantyyppisistä nimistä puhutaan mukakielisinä. Käytän tässä työssäni pääasiassa Sjöblomin tapaan termiä mukakielinen nimi.

Mukakielisiä nimiä esiintyy ainoastaan aineistoni yksiosaisissa nimissä. Mukakielisiksi luokittelin yhteensä 94 nimeä. Esimerkiksi nimen *Khaleesi* olen luokitellut mukakieliseksi, sillä nimi on peräisin *Game of Thrones* -fantasiasarjasta ja siten ilmeisesti keksitty nimi. Nimen

Pippilei luokittelin mukakieliseksi, sillä suomen kielen mukainen se ei ole: nimen alku *Pippi* viittaa enemmänkin ruotsinkieliseen nimeen *Pippi Långstrump*, jonka suomenkielinen vastine on *Peppi Pitkätossu*. Nimi ei kuitenkaan tarkoita sellaisenaan mitään myöskään ruotsiksi, joten koin luontevimmaksi luokitella sen mukakieliseksi. Pippi on muunnos nimestä Filippa, joka on listattuna Saarelma-Paukkalan (2017: 246) suomenruotsalaisiin nimipäiviin. Hevosen nimi *Pippilei* on kuitenkin mukakielinen, sillä kokonaisuudessaan nimi ei tarkoita mitään myöskään ruotsiksi.

Vaikuttaa siltä, että monet mukakieliset nimet ovat polveutumisnimiä. Esimerkiksi mukakielisiksi luokittamani nimet *Cosani* (i. *Costello*), *Hikute* (i. *Hikutter S. K.*), *Kujaus* (i. *Caijus*) ja *Vatter* (i. *Vapperi*) on luokiteltu myös polveutumisnimiksi. Oletan tämän johtuvan siitä, että annettavaan nimeen on haluttu sisällyttää jokin viittaus hevosen vanhemman nimeen, mutta koska nimeämisessä on menty hevosen suku edellä, on nimen kieli ollut toissijainen asia. Nimeäjälle todennäköisesti tärkeintä on ollut se, että nimi on lausuttavissa helposti siten, kuin se kirjoitetaan. Foneeminmukainen kirjoitusjärjestelmä on tyypillistä suomen kielelle (VISK § 7), joten monelle hevosen nimenantajalle on ehkä riittänyt se, että nimi on ääntö- ja kirjoitusasultaan suomen kielen mukainen.

Koska olen ensisijaisesti työssäni tarkastellut nimien kirjoitusasuja, olen luokitellut mukakielisiksi myös sellaisia nimiä, jotka on kirjoitettu eri tavalla, kuin ne suomen kielessä äännetään. Esimerkiksi nimessä *Comennus* *c* ääntyy *k*:na ja on siten suomen kielen mukainen sana, mutta kirjoitusasultaan nimi ei vastaa suomen kieltä. Myös nimi *Cullervo* olisi äännettäessä varsin perinteinen suomalainen miehennimi, mutta kirjoitusasultaan nimi ei vastaa suomalaista miehennimeä *Kullervo*.

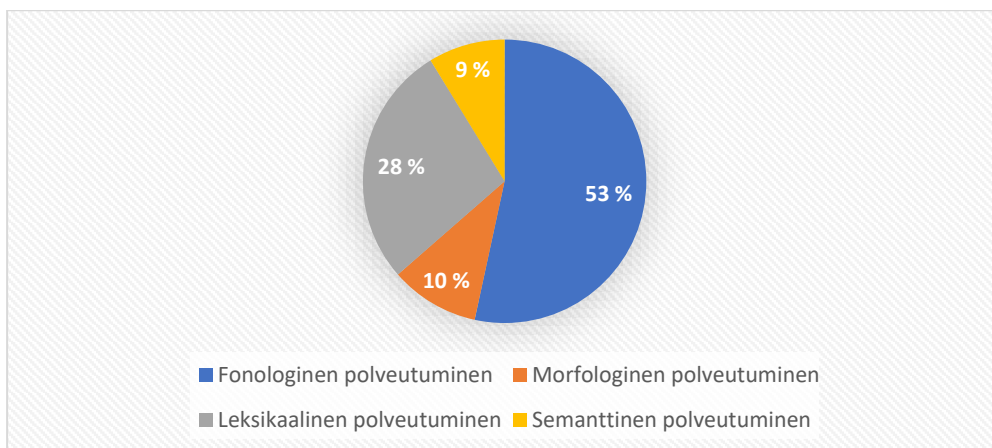
Muihin kieliin viittaaviksi olen luokitellut sellaisia hevosten nimiä, joilla on jokin tarkoite jossakin kielessä, mutta kyseiseen kieleen viittaavia nimiä esiintyi aineistossani ainoastaan muutama. Saamen kieltä aineiston nimistä edustaa *Biegga*, joka tarkoittaa 'tuulta'. Luultavasti Hippoksessa nimi on hyväksytty, sillä sen ei ole hyväksymisvaiheessa huomattu olevan saamea. Nimi luultavasti on hyväksytty nimenä, jonka alkuperää ei ole tarkemmin tutkittu. Kandidaatintutkielmaa varten keräämässäni aineistossa nousi esiin, että eräs vastaaja oli nimennyt hevosiaan karjalankielisin sanoin. Sama vastaaja harmitteli, ettei voinut nimetä enää kolmannen sukupolven suomenhevosta karjalaksi, sillä Hippos tarkensi sääntöjään niin, että nimien tulee

olla suomea tai ruotsia. Kyseisestä vastauksesta ei ilmene se, yrittikö henkilö nimetä vuonna 2011 syntynyttä hevostaan karjalan kielellä, vai noudattiko hän annettua sääntöä.

Espanjankieliseksi voidaan luokitella nimi *Reina Rols*, sillä sana *reina* tarkoittaa espanjaksi kuningatarta. Myös nimi *Atletico* voidaan katsoa espanjankieliseksi, samoin kuin *Amarilla*, joka on feminiinimuoto espanjan keltaista tarkoittavasta sanasta *Amarillo*. Aineistossani esiintyy myös nimi *Camarillo*, mutta sen luokittelin tekonimeksi. Nimi *Efesos* viittaa selvästi kreikan kieleen niin kirjoitusasultaan kuin tarkoitteeltaankin: se on kaupungin nimi Kreikassa. Semanttisesti kulttuuriin viittaavaksi nimeksi olen luokitellut nimen *Lamassu*, joka tarkoittaa eräänlaista patsasta Lähi-Idän kulttuurissa. Kielellisesti luokittelin sen muut-kategoriaan, sillä en ole täysin varma sanan alkuperäisestä kielestä. *Valk* viittaa mahdollisesti hollannin kielellä haukkaan ja sukunimet *Rommel* ja *Vettel* tulkitsin saksankieliseksi. Venäjänkieliseksi luokittelin nimen *Vova*, joka on *Vladimir*-nimestä käytetty lyhenne. Nimi *Ivanka* on luokiteltu myös muunkieliseksi, ja on muunnelma venäläisestä nimestä *Ivana*.

4 POLVEUTUMISNIMET

Tässä luvussa tarkastelen ja analysoin niitä aineistossani esiintyviä hevostennimiä, jotka motivoituvat vähintään toisen hevosvanhemman nimestä. Kalske (2005: 211) kirjoittaa, että hevosten polveutumisnimet on muodostettu hyödyntämällä hevosen toisen vanhemman tai molempien vanhempien nimien sisältämiä aineksia, joissa on fonologisia, morfologisia, leksikaalisia tai semanttisia piirteitä. Tässä luvussa tarkastelen nimien polveutumista edellä mainituilla kieliopin tasoilla, joista jokaiselle on omistettu oma alalukunsa. Yhteensä polveutumisnimiksi olen luokitellut 560 nimeä, eli hieman yli puolet (55 %) aineistoni kokonaisnimimäärästä, joka on 1021. Osittain eri polveutumisnimikategoriat kytkeytyvät läheisesti toisiinsa, eikä niiden toisistaan erottaminen ole aina yksiselitteistä, joten joidenkin esimerkkien kohdalla perustelen sitä, miksi olen luokitellut ne mihinkin.

Kuvio 1. Eri polveutumisnimikategorioiden prosenttiosuudet aineistossa. Yhteensä polveutumisnimiä on 560.

Kuvio 1 kuvaa sitä, miten suuri prosentuaalinen osuus aineistoni nimistä on luokiteltu mihinkin polveutumisnimikategoriaan. Fonologisesti polveutuneet nimet ovat selvästi polveutumisnimikategorioista suurin, sillä 53 % kuuluu siihen. Selvästi toiseksi suurin kategoria ovat leksikaalisesti polveutuneet nimet, joita on 28 % kaikista polveutumisnimistä. Kaksi pienintä polveutumisnimikategoriaa ovat morfologisesti polveutuneet nimet (10 %) ja semanttisesti polveutuneet nimet (9 %). Tämän pääryhmittelyn lisäksi olen jakanut eri kieliopin tasoihin

jaoteltuja nimiä vielä pienempiin alaluokkiin, joita käsittelen kullekin pääryhmälle omistettussa alaluvussa.

4.1 Fonologinen polveutuminen

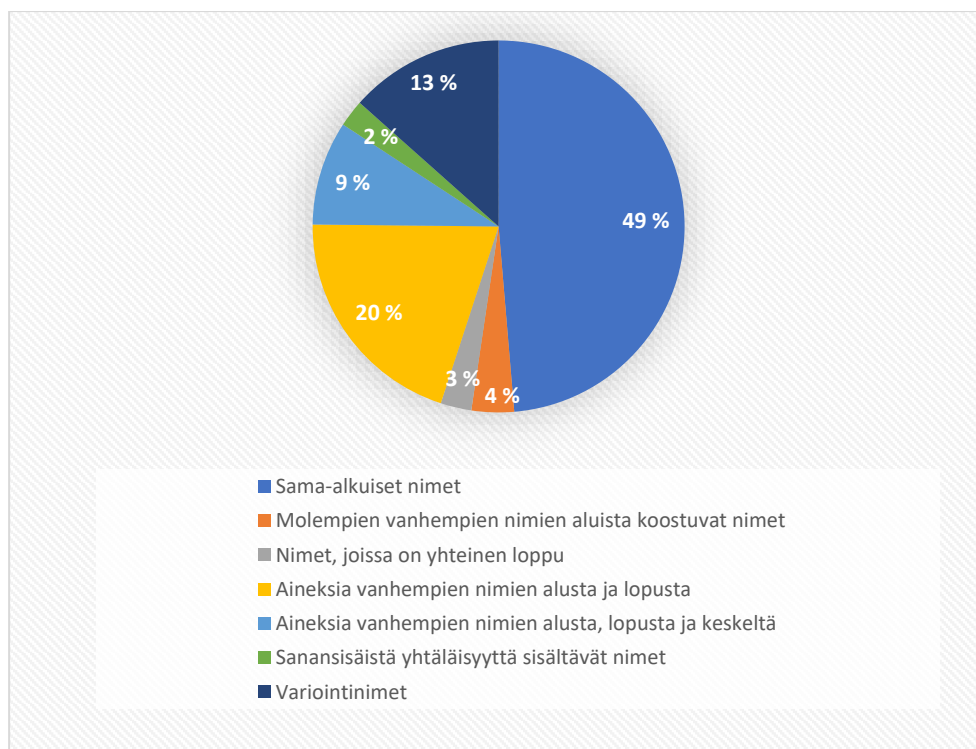
Aineistoni polveutumisnimistä suurin osa, 299 nimeä, on luokiteltavissa fonologisesti hevosen vanhempien nimiin assosioituviksi. Fonologisesti polveutuneet nimet voivat viitata joko toiseen hevosen vanhempaan tai nimessä voi olla osia molempien vanhempien nimistä. Villikka (1998: 69–70) on jaotellut fonologiset yhtäläisyydet aineistossaan seuraavasti:

- 1) **sama-alkuiset nimet** (äänteet tai kokonainen tavu),
- 2) **sanansisäisiä yhtäläisyyksiä** sisältävät nimet
- 3) **molempien vanhempien nimien alkutavuista** muodostuvat nimet
- 4) yhteisen **lopun** vanhempien nimen kanssa sisältävät nimet,
- 5) **aineksia** vanhempien nimien **aluista ja lopuista** sisältävät nimet
- 6) **aineksia** on vanhempien nimien **alusta, lopusta ja keskeltä** sisältävät nimet
- 7) nimet, joissa hevosvanhemman nimeä **varioidaan**

Aloin luokittelemaan fonologisesti polveutuneita nimiä käyttäen pohjana kyseistä Villikan luokittelua, mutta melko pian huomasin, ettei sen noudattaminen sellaisenaan kaikkien nimien kohdalla täysin toimi. Käsittelen tutkielmassani myös fonologisen yhtäläisyyden ilmenemistapoja hieman eri järjestyksessä kuin Villikka. Villikan luokittelusta ei selvästi ilmene, onko esimerkiksi kohtiin 5 ja 6 luokitelluissa nimissä oltava aineksia molempien vanhempien nimistä vai ainoastaan toisen. Omassa luokittelussani ainoastaan kohtaan 3 olen vaatinut molempien vanhempien nimet ja muissa kohdissa en ole pitänyt kovin merkityksellisenä sitä, viittaavatko analysoitavat nimet vain toisen vanhemman nimeen vai kummankin hevosvanhemman nimiin. Kohdista 5 ja 6 ei myöskään ilmene, onko luokkiin kuuluvassa nimessä oltava aineksia sekä alusta että lopusta ja luokassa 6 myös nimen keskeltä. Olen luokitellut kohdan 6 mukaisesti nimet, joissa on aineksia esimerkiksi vain vanhempien nimien alusta ja keskeltä, muttei lopusta. Tällainen nimi on muun muassa *Carmella* (i. *Costello*), jonka nimessä on sama alkuääne kuin isän nimessä ja lisäksi nimien keskellä on yhteiset äänteet *-ell*. Nimien loppuvokaalit kuitenkin

poikkeavat toisistaan. Keskeistä tähän ryhmään luokitelluille nimille on siis se, että aineksia on vanhempien tai toisen vanhemman nimen keskeltä ja joko lopusta tai alusta, ellei molemmista. Luokkaan viisi olen myös luokitellut nimen *Pölkön Pircco* (e. *Caritta*). Nimenosan *Pircco* sisältä on aineksia emän nimen alusta, muttei lopusta. Katsoin luokan viisi olevan kuitenkin sopivin tälle nimelle, vaikkei emän nimen lopussa esiintyviä aineksia siinä olekaan.

Ryhmään 3 olen luokitellut nimet, jotka muodostuvat molempien vanhempien nimien aluista eivätkä välttämättä alkutavuista, kuten nimi *Carmelli* (i. *Ellin Sisu*, e. *Carmensiitta*).

Kuvio 2. Fonologisen yhtäläisyyden ilmeneminen aineistossani (N = 299).

Kuvio 2 havainnollistaa sitä, millä tavoin aineistoni fonologisesti polveutuneet nimet tarkalleen ottaen hevosvanhempien nimistä motivoituvat. Kaikista 299:sta fonologisesti polveutuneesta nimestä 145 nimeä (49 %) on sama-alkuisia vähintään toisen hevosen vanhemman nimen kanssa. Sama-alkuisuus on ylivoimaisesti yleisin fonologisen polveutumisen muoto aineistoni nimissä. Toiseksi yleisin muoto on se, että hevosen nimessä on aineksia vanhempien nimien aluista ja lopusta. Tällaisia nimiä aineistossani oli 60, eli 20 % kaikista fonologisesti polveutuneista nimistä. Variointinimiksi luokiteltuja nimiä oli 40 (13 %) ja nimiä, joissa oli

aineksia vanhempien nimien alusta, lopusta ja keskeltä, oli 27 (9 %). Selvästi pienimpiä fonologisen polveutumisen alaluokkia ovat molempien vanhempien nimien aluista koostuvat nimet (4 %, 11 nimeä) sekä nimet, joissa on yhteinen loppu toisen vanhemman nimen kanssa (3 %, 9 nimeä), ja sanansisäistä yhtäläisyyttä vanhemman nimen kanssa sisältävät nimet (2 %, 7 nimeä).

Noin puolet, 145 nimeä (48 %), aineistoni polveutumisnimistä on sama-alkuisia hevosvanhemman nimen kanssa. Nimien aluilla voidaan tarkoittaa joko kokonaista alkutavua tai vain nimen alkuäännettä tai -kirjainta. Käytän sama-alkuisisten nimien käsittelyssä tässä tutkielmassa useimmiten termiä *alkukirjain* termin *alkuäännne* sijasta. Keskityn siis tarkastelemaan ensisijaisesti nimien kirjoitusasua. Suomen kielen äännejärjestelmään ei myöskään kuulu aineistossani erittäin usein esiintyvää nimen alkukirjainta *c*, eikä siten myöskään harvinaisempia alkukirjaimia *x*, *q*, *z*, *w* tai *å* (VISK § 7). Joissakin aineistoni tapauksissa polveutunut nimen alku on jotakin yhteisen alkukirjaimen ja kokonaisen alkutavun väliltä, jolloin samoja kirjaimia on nimissä enemmän kuin yksi, mutta yhteinen osa ei ole kuitenkaan varsinainen suomen kielen tavu. Ryhmittelin sama-alkuiset nimet vielä lisäksi kolmeen eri alaryhmään sen mukaan, missä määrin sama-alkuisuutta esiintyy.

Ensimmäisen ryhmän nimissä on ainoastaan sama alkukirjain kuin vanhemman nimessä (*Celma*, i. *Costello*). Toisen ryhmän nimissä kokonainen alkutavu tai sitä pidempi osa on polveutunut vanhemmalta varsalle (*Huupertus*, i. *Humeeti* ja *Ukke*, i. *Siru-Ukko*), ja kolmannen ryhmän nimissä polveutunut osa on jotakin kokonaisen tavun ja alkuäänteen väliltä (*Cooleri*, i. *Costello*). Kokonaisen polveutuneen tavun sisältäviksi nimiksi luokittelin myös nimet, joissa hevosvanhemman nimen ensimmäisen tavun lisäksi on polveutunut myös seuraava tavu joko kokonaan tai osittain, kuten nimissä *Almiina* (e. *Virin Alma*) ja *Amanda* (i. *Amarildo*). Nimiä, joissa oli ainoastaan yhteinen alkuäännne, oli 45. Nimiä, joissa polveutui kokonainen tavu, oli 61, ja nimiä, joissa polveutui jotakin alkuäänteen ja kokonaisen tavun väliltä, oli 41.

Kalske (2005: 221) luettelee tavallisimpia nimien periytyviä alkuäänteitä eri vuosikymmeniltä. Alkuäänteet poikkeavat toisistaan hieman eri vuosikymmenillä, mutta useimmiten isän nimestä Kalskeen mukaan periytyy alkuäänteenä *v*, joka toistuu useilla vuosikymmenillä, sekä orien että tammojen nimissä. Vuonna 2000 orien tavallisin polveutuva alkukirjain on ollut *v* sekä isän että emän nimien alkuja tarkasteltaessa. Tammojen kohdalla vuonna 2000 suosituin isältä polveutunut alkuäännne on ollut *s*, emältä polveutunut taas *v*. (Kalske 2005: 221.) *S*-alkuäänteen yleisyyteen vuonna 2000 lienevät vaikuttaneet erityisesti valtaori *Suikun* (syntynyt

1978) jälkeläisten jälkeläiset. Hippoksen mukaan *Suikulla* on jälkeläisiä 1 240, joten myös jälkeläisten jälkeläisiä, joita monet vuonna 2000 syntyneistäkin ovat, on useita. Useat *Suikun* jälkeläiset on nimetty tunnetun isäorinsa mukaan, ja edelleen niiden jälkeläisten nimiin on polveutunut äänne s. Esimerkiksi *Heppa*-järjestelmästä voidaan poimia vuonna *Suikun* jälkeläinen *Suikun-Sälli*, jonka vuonna 2000 syntyneen tammavarsan nimi taas on *Sällin Viena*. *Suikun* tapaan tunnettuja valtaoreja ovat myös *Hilu* (s. 1961), *Vieteri* (s. 1967) ja *Vokker* (s. 1969), joista jokaisella on satoja rekisteröityjä jälkeläisiä. *Vokkerin* pojalla *Vieskerillä* (s. 1989) on Hippoksen mukaan peräti 1 503 jälkeläistä, joista esimerkiksi *Välähdys* toistuu aineistossani isäorina 60 kertaa, *Vaellus* 29 kertaa ja *Vixen* 18 kertaa, eli alkuäänteenä v tuskin on häviämässä pitkään aikaan suosituimpien alkuäänteiden listalta. Kalskeen (mts. 221) listaamia tavallisimpia alkuäänteitä tarkasteltaessa ei siis yllätä lainkaan äänteiden v, s tai h yleisyys 1900-luvun viimeisillä vuosikymmenillä ja vuonna 2000. Ennen edellä mainitsemieni valtaorien aikaa Kalskeen luettelossa on huomattavasti useampia alkuäänteitä. Esimerkiksi vuonna 1950 orien tavallisimpia alkuäänteitä ovat olleet a, r, l, p ja h, tammoilla puolestaan a, l, v, ja s. Myöhemmillä vuosikymmenillä äänteitä on lueteltu vuosittain ainoastaan yhdestä kahteen.

Omassa aineistossani on havaittavissa varsin runsaasti alkukirjaimen c periytymistä, vaikka se ei kuulukaan suomen kielen konsonanttijärjestelmään (VISK § 3). C:n yleisyys selittyy sillä, että viime vuosina raviradoilla menestystä ovat niittäneet orit, joiden nimet alkavat c-kirjaimella. Tällaisten orien jälkeläisiä aineistossani on useita. Vuoden 2018 ravikuninkaalla, *Costellolla*, on peräti 96 vuonna 2019 syntynyttä jälkeläistä, joista valtaosan nimet viittaavat tavalla tai toisella tunnetun isäorin nimeen – useimmiten samalla alkukirjaimella. Myös sekä *Camrilla* että *Caijuksella* on kummallakin aineistossani 20 jälkeläistä, joiden nimistä monet on luokiteltu sama-alkuisiksi isänsä nimen kanssa. Myös ratsupuolella menestyneellä *Corleonella* on kuusi vuonna 2019 syntynyttä varsaa. Tästä voidaan päätellä, että eniten polveutuvat alkuäänteet ja -kirjaimet voivat muuttua käytännössä jonkin verran jopa vuosittain, mikäli jalostukseen käytetään paljon tietyllä alkuäänteellä tai -kirjaimella alkavia oreja. V on myös omassa aineistossani suosittu alkukirjain, ja se on polveutunut yhtä usein kuin kirjain c, 27 kertaa. Kirjaimet c ja v olivat ylivoimaisesti suosituimmat alkukirjaimet, sillä kolmanneksi eniten aineistossani on kirjaimella h alkavia sama-alkuisia nimiä – 11 nimeä. Sama-alkuisissa nimissä ei esiintynyt lainkaan kirjaimia d, g, q, x, y, z å, ä tai ö. Alkukirjaimet b, o ja u polveutuivat kukin vain yhdessä nimessä.

Mikäli kirjain *c* on aineistossani esiintyvissä nimissä alkukirjaimena, lausutaan nimet useimmiten *k*-alkuisina. Yhteensä 37 *c*-alkuisesta nimestä ainoastaan kaksi äännetään varmasti *s*-alkuisena (*Celma*, *Chevroleone*). Nimen *Cirraus* ääntöasua en voi päätellä täysin varmasti. *Cirrauksen* emä on *Ciira*, joka voitaneen lausua joko [siira] tai [kiira]. *Cirraus* voidaan näin ollen ääntää joko [sirraus] tai [kirraus]. Otaksun kuitenkin, että *Cirrauksen* nimessä *c* ääntyy *k*:na, sillä hevosen emänisän nimi on *Cameron*, jossa *c* äännetään *k*:na. Myös nimen keskellä esiintyessään kirjain *c* ääntyy useimmiten *k*:na.

Taulukossa 4 havainnollistan eri alkukirjainten esiintyvyyttä kaikissa aineistoni sama-alkuisissa nimissä. En erotellut erikseen sitä, mitkä kirjaimista ovat polveutuneet hevosen emältä ja mitkä isältä.

Taulukko 4. Eri alkukirjainten polveutuminen aineistossani. Taulukkoon on laskettu ainoastaan sama-alkuiset nimet, ei siis nimiä, joissa on vanhemman nimen kanssa esimerkiksi yhteinen alku ja loppu.

Alkuääanne	A	B	C	E	F	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	
Määrä (f)	4	1	27	8	5	11	2	5	10	4	3	3	1	7	5	10	9	1	27	2	145

Ainoastaan samalla alkuäänteellä vanhemman nimen kanssa alkaviksi olen luokitellut esimerkiksi nimet *Fisa* (i. *Frans*), *Harrison* (i. *Hermannin Totki*), *Lilium Lex* (i. *Lars*) sekä *Vahvistus* (e. *Merran Viri*). Myös nimen *R.R. Aapo* (i. *Apassi*) luokittelin alkavan ainoastaan samalla alkuäänteellä *a* kuin hevosen isäorin nimikin, vaikka isän nimen, *Apassi*, alkuääne muodostaakin yksinään kokonaisen ensimmäisen tavun. Nimi *Vauhti-Viksa* (e. *Vauhti-Velmeri*) on luokiteltu myös saman alkuäänteen *v* sisältäväksi nimeksi, vaikka kummassakin nimessä toistuu sana *vauhti* nimen ensimmäisenä osana, jolloin *Vauhti-Viksa* voisi olla luokiteltavissa myös leksikaalisesti polveutuneeksi nimeksi. *Vauhti* on kuitenkin kasvattajatunnus, ja pyrin luokittelemaan nimiä tutkielmassani ensisijaisesti nimien yksilöivien osien perusteella. Nimiin *Meillon Ihmetys* ja *Meillon Sametti* on polveutunut vain varsojen isäorien (*Rohkelikon Into* ja *Salmiakki Poika*) nimien ensimmäiset äänteet *i* ja *s*. Joissakin tapauksissa on mahdollista, että toisen vanhemman kanssa yhteinen alkuääne voisi olla sattumaakin, mutta Hippoksen tietokannan mukaan esimerkiksi kaikkien *Meillon*-kasvattajanimesten nimettyjen hevosten nimien yksilöivät osat ovat sama-alkuisia niiden isäorien nimien kanssa.

Hevosvanhemman nimestä polveutuva kokonainen alkutavu ei välttämättä aina siirry sellaisenaan varsan nimen alkutavuksi. Esimerkiksi *Camrin* jälkeläisen *Camarillon* nimessä on isäoriin nimen alkutavu *cam*, mutta nimen *Camarillo* ensimmäinen tavu on siitä huolimatta ainoastaan *ca* (*Ca-ma-ril-lo*), vaikka analysoitavassa nimessä on mukana myös äänne *m*. Tavuraja kulkee kuitenkin analysoitavassa nimessä tavujen *ca* ja *ma* välissä, jolloin isän nimestä polveutuva alkutavu toki on siirtynyt analysoitavaan nimeen kokonaisuudessaan, vaikka nimissä alkutavu ei olekaan täysin sama.

Nimiksi, joissa polveutunut aines on jotakin alkuäänteen ja kokonaisen tavun väliltä, luokittelin esimerkiksi nimen *Camu* (i. *Caijus*). Nimessä *Camu* isäoriin ensimmäinen tavu *cai* on osittain periytynyt varsalle, jonka nimeen tästä tavusta on polveutunut kaksi ensimmäistä kirjainta *c* ja *a*. Koska isän nimen ensimmäiseen tavuun kuuluva äänne *i* jää puuttumaan, ei nimeä voi luokitella suomen kielen tavutussäännön mukaisesti polveutuvaksi. Kaksitavuiseen nimeen *Camu* ei siis ole polveutunut kokonaista alkutavua vanhemman nimestä. Myös esimerkiksi nimi *Alissan Tuuma* (e. *Tähtien Tuike*) kuuluu tähän ryhmään, sillä emän nimen jälkiosan ensimmäinen tavu *tui* ei ole kokonaan polveutunut varsan nimeen, vaan varsan nimen yksilöivä osa alkaa ainoastaan tavun ensimmäisillä äänneillä *tu*. Nimeen *Cohtalainen* (i. *Costello*) on päätyntä isäoriin nimen kaksi ensimmäistä kirjainta *c* ja *o*, muttei kuitenkaan koko ensimmäistä tavua *cos*. Samaan tapaan ovat polveutuneet myös *Costellon* jälkeläisten *Comennuksen*, *Comfortin*, *Conrad Ljungin* ja *Coolerin* nimet. Sen sijaan *Costellon* jälkeläisten *Costi Hemin* ja *Costimiehen* nimiin on polveutunut isäoriin nimen ensimmäinen tavu kokonaisuudessaan.

Molempien vanhempien nimien aluista muodostuu aineistossani 11 nimeä, eli 4 % aineistoni polveutumisnimistä. Osa näistä nimistä muodostuu kokonaisuudessaan kummankin vanhemman nimien alkutavuista (*Cosvis*, i. *Costello*, e. *Vislakka*) tai aluista, jotka voivat olla jotakin alkukirjaimen ja alkutavun väliltä, kuten nimessä *Vatter* (i. *Vapperi*, e. *Teresiina*), jossa emän nimestä polveutunut aines koostuu kokonaisen alkutavun *te* lisäksi myös kirjaimesta *r*, joka aloittaa emän nimen toisen tavun. Isän nimestä varsan nimeen on polveutunut sellaisenaan ainoastaan alkukirjaimet *v* ja *a*, eikä kokonainen ensimmäinen tavu *vap*. Toisaalta nimi voitaisiin luokitella myös variointinimeksi, sillä *Vatter* eroaa *Vapperista* ainoastaan siinä, että isän nimessä esiintyvä geminaatta *pp* on muuttunut varsan nimessä *tt*:ksi, lisäksi isän nimenloppuinen *i* on pudonnut pois. Myös kaksitavuiseksi luokiteltavan nimen *Muksva* (i. *Vaellus*, e.

Muksantra) jälkitavu on sellaisenaan isän nimen alkutavu ja nimen alkutavuksi mielletävä *muks* polveutuu emän nimen alusta.

Luokittelin tähän ryhmään myös nimet, joissa toiselta vanhemmalta polveutunut aines voi olla kokonainen sana, mikäli toiselta polveutunut aines on sanan ensimmäinen tavu:

<i>Carmelli</i>	(i. <i>Ellin Sisu</i> e. <i>Carmensiitta</i>)
<i>Meerika</i>	(i. <i>Erikasson</i> , e. <i>Meroko</i>)
<i>Merilee</i>	(i. Hessin <i>Leevi</i> , e. <i>Merineito</i>)
<i>Viksuncos</i>	(i. <i>Costello</i> , e. <i>Viksun Veera</i>)

Molempien vanhempien nimien aluista muodostuviksi nimiksi luokittelin lisäksi nimiä, jotka eivät aivan kokonaan muodostu vanhempien nimistä polveutuvista aineksista, sillä nimiin on niiden lisäksi lisätty joitakin aineksia. Esimerkiksi kolmiosaiseksi luokitteleman nimen *Ti-Ti Nalle* (i. *E.V. Tiikeri*, e. *Vippan Tilima*) ensimmäisissä nimenosissa on käytetty kummankin vanhemman nimen yksilöivässä osassa esiintyvää alkutavua *Ti*. Sekä isältä polveutuneen *Ti*-että emältä polveutuneen *Ti*-tavun lisäksi analysoitavaan nimeen on lisätty osa *Nalle*, jolloin nimestä on muodostunut satuhahmonakin tuttu *Ti-Ti Nalle*. Myös nimeen *Vikslina* (i. *Liising*, e. *Vikspertta*) on lisätty emältä perityn nimen alun *Viks* ja isän nimen ensimmäisten äänteiden *li* lisäksi johdin *-na*. Nimessä *Vixuli* (i. *Vixen*, e. *Lailan Liito*) on puolestaan isän nimen alun *vix* ja emän nimen yksilöivän osan *Liito* ensimmäiset äänteet *li* lisäksi polveutuneiden ainesten välissä *u*-äänne, joka ei esiinny kummankaan vanhemman nimessä. On mahdollista, että analysoitavan nimen *li*-tavu ei motivoitu emän nimestä, vaan nimen pohjalla olisi ainoastaan isän nimi *Vixen*. Toisaalta taas sama henkilö on kasvattanut sekä analysoitavan nimen kantajan että sen emän. Emän nimi *Lailan Liito* motivoituu selvästi kasvattajan omasta nimestä, ja myös analysoitavan nimen *-li*-loppu voisi siten viitata osaltaan kasvattajankin nimeen.

Nimet, joissa on hevosvanhemman nimen kanssa yhteinen loppu, ovat pääsääntöisesti loppusoinnollisia nimiä, jotka saattavat poiketa toisistaan vain alkuäänteen verran: *Maijus* (i. *Caijus*), *Miining* (i. *Fiiling*) ja *Mixen* (i. *Vixen*). Tällaisia nimiä on aineistoni polveutumismistä 3 % eli yhdeksän nimeä. Ensin luokittelin ainoastaan kolme nimeä tähän ryhmään, sillä monet samaloppuiset nimet on luokiteltu morfologisesti polveutuneisiin nimiin (ks. luku 4.2) yhteisen johtimen vuoksi, kuten *Luxus* (i. *Vixus*) ja *Vikori* (e. *Viva Valpuri*). Fonologisesti yhteisen lopun sisältäviin nimiin jäivät nimet, joiden loppu ei ole varsinainen johdin, eli *Apollo*

(i. *Costello*), *Hallavaharja* (e. *Tyrninmarja*) ja *Suon Odessa* (e. *Karman Larissa*). Myöhemmin tarkasteltuani aineistoa hieman lisää päädyin lisäämään muutaman nimen tähän nimiryhmään pääasiassa variointinimiksi ensin luokitelluista nimistä. Nimen *Aika-Eemeli* (e. *Liisi Li*) luokittelin fonologisesti yhteisen lopun sisältäväksi nimeksi, vaikka morfologisesti polveutuneiden nimien kohdalla käsittelen myös *-li*-johtimeen päättyviä nimiä. Nimen *Aika-Eemeli* nimen loppua, *li*, en kuitenkaan luokittele varsinaista johdinta sisältäväksi.

Nimet, joissa on aineksia vanhempien nimien alusta ja lopusta, voivat polveutua joko toisen hevosvanhemman tai molempien nimistä. Luokittelin yhteensä 60 nimeä (20 %) tähän kategoriaan ja jaoin nimiluokan vielä kahteen pienempään osaan sen mukaan, polveutuuko nimi vain toisen vai kummankin vanhemman nimestä. Esimerkiksi nimessä *Aisha* (e. *Amelia*) on emän nimen kanssa sekä yhteinen alkuääne *a* että loppuääne *a*. Tähän tapaan vain toisen vanhemman nimestä rakentuneita nimiä on aineistossani 33, muun muassa *Cleebo* (i. *Costello*), *Denilla* (e. *Demila*) ja *Pihan Caveri* (i. *Camri*). Myös nimet *Aika-Sipori* ja *Aika-Suhari* (i. *Sipori*) luokittelin tällaisiksi, sillä nimien määriteosa *Aika* on hevosten kasvattajan käyttämä kasvattajatunnus. Pääasiassa huomioin luokittelussani nimien yksilöivät osat, minkä vuoksi myös nimet *Kukkarosuon Vilma* (e. *Virinna*) ja *Lammen Stina* (e. *Lehtolan Sonja*) on luokiteltu tähän ryhmään. Kuitenkin kaksiosaiset nimet *Lumo Taika* (e. *Luna Lina*) ja *Unelma-Vieteri* (i. *Ukko-Iikoni*) luokittelin tähän ryhmään. Kalskeen (2005: 220) aineistossa on niukalti pelkästään toisen hevosvanhemman nimen alkuäänteitä.

Aineistossani on 28 nimeä, joissa alku ja loppu ovat polveutuneet kummaltakin vanhemmalta. Tällä tarkoitetaan tarkalleen ottaen sitä, että nimen alku polveutuu toiselta vanhemmalta ja nimen loppu taas toiselta vanhemmalta. Tällainen nimi on esimerkiksi *Friimari* (i. *Fii-ling*, e. *Pikkamari*), jossa nimen alkuääne *f* polveutuu isän nimestä ja nimen loppu *-mari* puolestaan emän nimestä. Nimen *Cosla* alkukirjain *c* on polveutunut *Costello*-nimiseltä isältä, kun taas nimen viimeinen kirjain *a* on polveutunut emätamma *Cudan* nimestä. Nimen *Costo-Tonni* (i. *Costello*, e. *Villiloisto*) luokittelin myös polveutuvaksi kummankin vanhemman nimestä, vaikka se hieman poikkeaa edellä mainituista nimistä. Nimen ensimmäisessä osassa, *Costo*, on yhteinen alku isän, *Costellon*, nimen kanssa ja myös nimien loppuääne *o* on sama. Nimen osaa *Costo* laajemmin tarkasteltaessa huomataan kuitenkin sen päättyvän samoihin äänteisiin, *sto*, kuin hevosen emän nimi. Sen vuoksi luokittelin nimen polveutuvaksi kummankin vanhemman nimestä.

Nimet voivat myös polveutua joko toiselta tai kummaltakin hevosvanhemmalta siten, että nimiin siirtyy aineksia vanhempien nimien alusta, lopusta ja keskeltä. Tähän nimiryhmään luokittelin yhteensä 27 nimeä. Näistä nimistä vain toisen vanhemman nimeä käytettiin 22 nimen muodostuksessa, kummankin vanhemman nimeä puolestaan vain viidessä nimessä. Ryhmitte-
lin nimet vielä tarkemmin sen mukaan, onko niissä aineksia sekä vanhemman nimen alusta, lopusta että keskeltä, vai vain alusta ja keskeltä tai lopusta ja keskeltä. Nimet, kuten *Firenne* (i. *Fiiling*, e. *Lötens Turenne*), luokittelin muodostuvaksi vanhempien nimien aluista ja lopuista, sillä rajanveto siihen, mikä luokitellaan nimen keski- tai loppuosaksi, voi olla häilyvä.

Sen sijaan esimerkiksi nimessä *Astella* (i. *Costello*, e. *Arolina*) on aineksia niin vanhempien nimien alusta, lopusta kuin keskeltäkin. Emän nimeen viitataan äänteellä *a*, jolla analysoitava nimi alkaa ja johon se myös päättyy, samoin kuin emän nimi. Nimen *Astella* keskellä puolestaan on samat äänteet kuin isänkin nimen keskellä: *stell*. Samankaltainen nimi on *Jurmo*, jonka alku- ja loppuäänteet polveutuvat isän, *Jalopenon*, nimestä. *Jurmon* emän, *Lakeuden Loimun*, nimen yksilöivän osan keskeltä puolestaan polveutuu varsan nimeen yhteisenä aineksena äänne *m*. Yhteensä vastaavia nimiä on aineistossani 13. Tällaisissa nimissä alku-, keski- ja loppuosien ainekset ovat huomattavasti selvemmin eroteltavissa toisistaan kuin edellä esitellyssä esimerkkinimessä *Firenne*. Myös nimen *Kerkiise* (i. *Kihisee*, e. *Kerlenta*) luokittelin muodostuvaksi siten, että siinä on yhteisiä aineksia niin vanhempien nimien alusta, lopusta kuin keskeltäkin. Nimen alkutavu *ker* polveutuu suoraan emän nimestä, ja isän nimestä polveutuviksi luokittelin nimen keskellä esiintyvät *i*-äänteet, jotka ovat polveutuneet varsan nimeen pitkäksi vokaaliksi, vaikka isän nimessä ne ovatkin eri tavuissa. Sekä analysoitava nimi että isän nimi päättyvät kumpikin äänteeseen *e*, minkä lisäksi analysoitavan nimen lopputavu *se* voidaan tul-
kita isän nimen keskellä esiintyväksi äänneyhdistelmäksi.

Yhteisen alun ja keskiosan sisältäviksi nimiksi luokittelin 11 nimeä. Nimessä *Lamilli* (e. *Lavinia*) on yhteisen alkutavun lisäksi kaksi nimen keskellä esiintyvää *i*-äännettä, minkä vuoksi katsoin nimen muodostuvan paitsi yhteisestä alusta, myös aineksista vanhemman nimen keskellä. Samoin nimessä *Larvan Camaro* (i. *Camri*) on yhteisen alkutavun lisäksi *r*-äänne, joka kummassakin nimessä toistuu toiseksi viimeisenä ääntenä.

Nimen *Kankalon Etevä* (e. *Kankalon Ketterä*) luokittelin nimeksi, jossa on aineksia vanhemman nimen keskeltä ja lopusta. Loppuäänne *ä* esiintyy kummankin nimen yksilöivässä osassa, samoin sen keskellä oleva äänne *t*. Vastaavia nimien lopusta ja keskeltä yhteisiä aineksia

sisältäviä nimiä oli aineistossani kolme, *Kankalon Etevän* lisäksi nimet ***Driimer*** (i. ***Liider***) sekä *Metsärinteen Pommi* (i. *Sipori*).

Nimiä, joissa on sanansisäistä yhtäläisyyttä, on aineistossani seitsemän (2 %). Sanansisäisellä yhtäläisyydellä tarkoitan tutkielmassani sitä, että vähintään toisen hevosvanhemman nimestä jokin äänneyhdistelmä tai tavu nimen keskeltä on polveutunut varsan nimeen. Olen siitä on, että vanhemman ja varsan nimissä ei ole samoja alku- tai loppuäänteitä. Esimerkiksi nimeen *Pixeli* (i. *Vixen*) on polveutunut isän nimen keskiosa *ixe*, josta on ainoastaan jätetty pois isän nimen alku- ja loppuäännne. Ne on korvattu varsan nimessä toisilla äänteillä. Nimessä *Armitar* (i. *Humiro*, e. *Tirpin Belladonna*) sanansisäinen yhtäläisyys ilmenee siten, että sekä varsan että isän nimen toinen tavu on *mi*, ja varsan nimen ensimmäisen tavun viimeinen äänne on *r*, samoin kuin emätämän nimessä. Myös nimen *Vellamoinen* (i. *Ponuveikko*) luokittelin tähän ryhmään, vaikka yhteinen aines *ve* ei olekaan analysoitavan nimen keskellä, vaan sen alussa.

Variointinimiksi luokittelemiani nimiä on aineistossani 41 nimeä. Osa tähän luokittelimistani nimistä on myös sellaisia, joissa on jokin selvä fonologinen viittaus vanhemman nimeen mutta jotka eivät oikein mihinkään muuhunkaan edellä esiteltyyn nimiryhmään sopineet. Esimerkki tällaisesta nimestä on *Pölkön Pircco* (e. *Caritta*), jonka nimen yksilöivässä osassa esiintyvä geminaatta *cc* (äännetään *kk*) polveutuneen emän nimen alkukirjaimesta *c*.

Kiviniemi ym. (1974: 55) kirjoittavat variointinimien olevan jo käytössä olevaa nimeä muunnellen luotuja nimiä, jotka voivat muistuttaa mallina ollutta nimeä joko äänteellisesti tai sisällöllisesti. Variointinimiä on 13 % aineistoni polveutumisnimistä. Tässä luvussa keskityn tarkastelemaan nimenomaan äänteellisesti varioituja nimiä, sillä sisällöllisesti vanhemman nimeä muistuttavat nimet olen luokitellut semanttisesti polveutuviksi nimiksi (luku 4.4). Osittain äänteellisyys ja sisältö kuitenkin liittyvät toisiinsa, kuten idiomaattisessa nimessä *Hippulan Vinkaus* (i. *Peltolan Pinkaus*), jonka luokittelin fonologisesti polveutuneeksi nimeksi. Äänteellisesti ja rakenteellisesti nämä nimet muistuttavat toisiaan, ja nimien jälkiosat eroavat toisistaan ainoastaan alkuäänteellä, joka vaikuttaa sanojen *Vinkaus* ja *Pinkaus* merkityksiin. Nimellä *Hippulan Vinkaus* viitataan todennäköisesti sanontaan ”mennä hippulat vinkuen”, joka tarkoittaa kiirettä ja vauhdikasta menemistä. Isän nimen jälkiosa *pinkaus* viittaa myös vauhdikkaaseen juoksemiseen, jolloin nimessä *Hippulan Vinkaus* voidaan katsoa olevan myös semanttinen assosiaatio hevosvanhemman nimeen.

Nimi *Dilaila* on luokiteltu myös variointinimeksi. Se päättyy isän nimen (*Lars*) alkuäänteisiin *-la*. *Dilailan* emä on *Hiekan Lilja* ja päädyin luokittelemaan myös tämän nimen variointinimeksi osin isän nimeen liittyvän assosiaation sekä osin *laila* ja *lilja* -nimenosien äännteellisen samankaltaisuuden vuoksi. Muita aineistoni variointinimiä ovat esimerkiksi amerikkalaiseen automerkkiinkin viittaava *Chevroleone* (i. *Corleone*), *Hatinvati* (e. *Huithapeli*), *Hirmuliina* (i. *Herkko Hurmaus*), *Käppänä* (i. *Köppinen*), *Laasolan Hemingway* (i. *Silvolan Hemminki*), *Stokeri* (i. *Boker*) ja *Wolframi* (e. *Seppälän Mari*).

4.2 Morfologinen polveutuminen

Sanojen morfologisella tarkastelulla tarkoitetaan sanojen merkityksen tarkastelua niiden muodon näkökulmasta. Kielen pienimpiä rakenneyksiköitä kutsutaan morfeemeiksi. Morfeemeja on erityyppisiä, ja suomen kielen morfeemityyppejä ovat taivutustunnukset, johtimet, liitteet ja leksikaaliset morfeemit. Näistä vain leksikaalinen morfeemi voi esiintyä sanana yksinään. (Koivisto 2013: 58). Tarkastelen tässä työssä nimien morfologista rakennetta pääasiassa eri johtimien avulla. Luvussa on myös joitakin nimiä, joissa varsinainen polveutunut aines ei ole suomen kielen johdin, mutta se voidaan rinnastaa sellaiseksi, kuten *-rilla* ja *-riina*. Näillä aineksilla muodostetut nimet voitaisi luokitella myös leksikaalisesti polveutuneisiin nimiin, mutta rinnastan ne tässä työssä suomen kielen *-ri*-johtimeen.

Koiviston (2013: 256) mukaan johtaminen eli derivaatio tarkoittaa uuden lekseemin muodostamista tai muodostumista johtimen tai johtimien avulla. Johtaminen on suomen kielen sananmuodostuksen toinen pääkeino yhdistämisen ohella. Vesikansa (1978: 12) kirjoittaa, ettei sanojen johtaminen ole aina määräjohtimen tietoista liittämistä kantasanaan, vaan jopa useammin jo olemassa olevien mallien hyväksikäyttöä. Johtamista käytetään myös suomenhevosten nimien muodostuksessa. Villikka (1998: 74) on erottanut tutkielmassaan johtamalla muodostetuista nimistä neljä eri ryhmää: vanhemman nimestä johdetut nimet, samaa johdostyyppiä vanhemman nimen kanssa olevat nimet, vanhemman nimen rinnakkaisjohdokset sekä takaperoisjohdokset. Käytän työssäni samaa luokittelumallia kuin Villikka. Yhteensä luokittelin 57 nimeä, 10 %, morfologisesti polveutuneiksi nimiksi. Näistä 37 nimessä johdin on suoraan polveutunut sellaisenaan vanhemmalta varsalle ja 15 nimessä vanhemman nimeen on lisätty jokin

johdin, jonka avulla varsan nimi on muodostettu. Prototyypillisestä johtamisesta, jossa sanavar-
taloön liitetään johdinsuffiksi, käytetään nimitystä suffiksijohto (Koivisto 2013: 318). Aineis-
toni 15 nimeä on siis muodostettu suffiksijohdolla, kuten nimi *Lila Sisukas* (i. *Sirpan Sisü*).
Lisäksi kaksi nimeä ovat niin sanottuja takaperoisjohdoksia ja kolme nimeä luokittelin rinnak-
kaisjohdoksiksi.

Morfologisesti polveutuneet nimet ovat aineistoni polveutumisnimikategorioista
toiseksi pienin. Nimiä, joissa on jokin suoraan vanhemman nimestä polveutuva johdin, on 36.
Kategorian näinkin suureen suosioon on vaikuttanut se, että aineistossani on 60 *Välähdy*-ni-
misen oriin jälkeläistä, joista peräti 12 olen luokitellut morfologisesti polveutuviksi nimiksi
nimissä esiintyvien johdinten *-ys* ja *-us* vuoksi. Mikäli aineistoni morfologisesti polveutuneista
nimistä jätettäisiin pois *Välähdyksen* jälkeläiset, olisi nimiä tässä kategoriassa ainoastaan 23.

Villikan (1998: 75) aineiston yleisin on *-ri*. Kandidaatintutkielmassani puolestani tote-
sin, että sekä *-ri* että *-li* -johtimella muodostettuja nimiä oli aineistossani kumpiakin seitsemän,
eli kyseiset johtimet olivat yhtä suosittuja (Luoma 2019: 20). Nykyisen aineistoni perusteella
yleisimpiä ovat teonnimijohtimet *-us* ja *-ys*, sillä niiden avulla nimettyjä hevosia aineistossani
on 16. Kuten tämän alaluvun alussa jo mainitsin, vaikuttavat johtimen suureen suosioon *Väläh-*
dyksen monet jälkeläiset, eikä siten kyseisen johtimen suosiota voida yleistää. *Välähdyksen*
jälkeläisten lisäksi tässä luokassa on kuitenkin myös kaksi *Vaellus*-nimisen oriin jälkeläistä,
Hupellus ja *Noplaus*, joiden nimissä *-us*-johdin on polveutunut isältä varsalle. Muita aineistos-
sani esiintyviä johtimia esiintyy kutakin ainoastaan kahdesta neljään.

Taulukko 3 havainnollistaa sitä, miten usein mikäkin johdin esiintyy aineistossani. Tau-
lukkoon ei ole laskettu mukaan takaperoisjohdokseksi luokiteltua nimeä *Pojan Onni*, varsinai-
nen johdin esiintyy hevosen vanhemman nimessä. Sen sijaan takaperoisjohdokseksi luokiteltu
Huimari on (e. *Huimaritar*) on laskettu mukaan taulukkoon.

Taulukko 3. Johdinten esiintyvyys aineistossani.

Johdin	Määrä (f)
-us/-ys	17
-tar	7
-ri, (-riina, -rilla)	11
-kka	2
-kas	4
-ele	2
-jä	2
-(i)nen	4
-na	6
Yhteensä	55

Johtimien *-us* ja *-ys* yleisyyteen aineistossani vaikuttaa siis se, että yhteensä seitsemästätoista *-us/-ys* johtimeen päättyvästä nimestä 13 on *Välähdyksen* jälkeläisillä. Välähdys on menestynyt ravuri ja suosittu jalostusori, joten on luonnollista, että useilla sen jälkeläisten nimillä halutaan viitata tunnettuun isäoriin. Polveutumisnimien suosio perustuukin pitkälti siihen, että hevosen nimen kuultuaan kuulija osaisi yhdistää nimenkantajan tiettyyn hevossukuun kuuluvaksi. Yhteensä 13:sta Välähdyksen jälkeläisestä kymmenen hevosta on perinyt *-ys*-johtimeen päättyvän nimen. Loppujen kolmen hevosen nimi päättyy *-us*-johtimeen (*Valloitus*, *Vilahdus*, *Viuhahdus*).

Yllä olevaan taulukkoon laskin samaan sarakkeeseen johtimet *-ri*, *-riina* ja *-rilla*, sillä *-riina* ja *-rilla* eivät ole suomen kielen mukaisia johtimia, mutta niihin päättyviä nimiä annetaan jonkin verran suomenhevosille. Lisäksi esimerkiksi nimi *Veikee Viporiina* polveutuu isän nimestä *V.G. Vipori*. Johdin *-ri* on näistä kolmesta yleisin aineistossani, sillä siihen päättyviä nimiä aineistoni morfologisesti polveutuneissa nimissä oli kuusi. *-ri* ei siis ole kaikkein yleisin johdin kaikkia aineistoni nimiä tarkasteltaessa, toisin kuin Villikan tutkielmassa (1998: 75). Aineistossani *-ri*-johdin on polveutunut sellaisenaan nimiin *Juomaripoika* (i. *Sipori*) ja *Vikori* (i. *Viva Valpuri*). Myös nimen *Huimari* (e. *Huimaritar*) laskin luonnollisesti *-ri*-johtimen sisältäväksi nimeksi, vaikka se onkin tarkalleen ottaen takaperoisjohdos. Luokittelin *-ri*-

johtimellisiksi myös nimen *Viiamari* (i. *Hepori*). Nimessä on nähtävissä myös naisennimi *mari*, mutta se ei ole sellaisenaan polveutunut analysoitavaan nimeen.

Johtimeen *-rilla* päättyviä nimiä aineistossani on vain kaksi: *Amarilla* (e. *Menorilla*) ja *Karkurilla* (i. *Vilkkirilla*). Nimen *Karkurilla* rakenne on morfologisesti mielenkiintoinen, sillä kantasanaan *karku* on lisättävissä sellaisenaan johdin *-ri*, jolloin sana *karkuri* olisi nominatiivimuotoinen tekijännimi. Suomenhevostammojen nimissä toisinaan esiintyvä *-rilla*-johdin kuitenkin saa nimestä sanan *karkuri* adessiivimuodon.

Taulukossa 3 on kaksi nimeä, *Helikka* ja *Hiekharju Unnukka*, jotka päättyvät johtimeen *-kka*. *-likka* ei ole johdin, eikä nimen *Helikka* ensimmäinen tavu *he* tarkoita sellaisenaan nimenosana mitään – persoonapronominin *he* ja *likka*-sanan yhdistäminen ei muodosta järkevää kokonaisuutta, minkä vuoksi luokittelin nimen *-kka*-johtimen sisältäväksi. *Helikan* emä on *Ralikka*, eli polveutunut aines on nimenomaan nimen loppu, *-likka*. *Ralikan* isä on *Suikun Ralli*, joten analysoitavan nimen kantajan emän nimi on muodostettu lisäämällä isäorin nimeen johdin *-kka*, minkä vuoksi luokittelin nimen tähän ryhmään. Vesikansan (1978: 52) mukaan *-kka*-johtimen edellä on usein toinen johdinaines, joko *u* tai *i*: aineistoni nimissä on siis kummastakin tyyppistä edustaja. *Hiekharju Unnukan* nimen yksilöivä osa on deminutiivinen nimitys, joka voidaan rinnastaa esimerkiksi nimityksiin *hempukka*, *juntikka* tai *pullukka* (mts. 52). *Unnukka* on myös paikannimi, sillä sen niminen järvi sijaitsee Pohjois-Savossa. Nimen taustalla voi olla myös hiljattain nimipäiväkalenteriinkin otettu naisennimi *Unna*, josta on johdettu hellittelynimen tapainen nimi.

Johdostyyppiin, johon kuuluvat *-kas*-johtimelliset nimet, kuuluu neljä nimeä. Kaksi nimeä on muodostettu siten, että toisen vanhemman nimeen on lisätty kyseinen johdin: *Sisukas Eloveena* (i. *Sallin Sisu*) ja *Lila Sisukas* (i. *Sirpan Sisu*). Huomionarvoista on myös se, että kummassakin nimessä *-kas* on lisätty nimenomaan leksikaalisesti polveutuneeseen vanhemman nimen jälkiosaan, *Sisu*, jolloin analysoitavien hevosten nimiin on muodostunut substantiivikantainen adjektiivijohdos (VISK § 287).

Tyypillinen tammannimijohdin *-tar* esiintyi yhteensä aineistossani 18 kertaa, mutta suoraan vanhemman nimestä varsalle periytyneenä vain kahdesti, nimissä *Turkan Islatar* (e. *Katin Purjetar*) ja *Valmatar Rols* (e. *Lennotar Rols*). Lisäksi nimet *Larsitar* (i. *Lars*) ja *Tuuletar* (e. *Tuulen Neito*) on muodostettu lisäämällä hevosen isän tai emän nimeen johdin *-tar*. Rinnakkaisjohdokseksi luokiteltu *Velhottaren Ruusu* (i. *Velhonen*) on laskettu mukaan taulukkoon 3,

sillä kyseinen johdin esiintyy analysoitavassa nimessä. Rinnakkaisjohdoksella tarkoitan tässä tapauksessa sitä, että kantasana *velho* on molemmissa nimissä sama ja siihen on liitetty isän nimessä johdin *-nen*, analysoitavassa nimessä puolestaan *-tar* ja lisäksi genetiivin pääte *-n*. Myös *Eskolan Toive* (i. *Tähen Toivomus*) on luokiteltu rinnakkaisjohdokseksi, sillä isän nimessä esiintyy johdin *-us*, ja varsan nimi on muodostettu johtimella verbistä *toivoa*. Vesikansa (1976: 7) toteaa, että rinnakkaisilla adjektiivijohdoksilla on toisinaan sama tehtävä, mutta niillä voi olla myös tyylieroa tai kummallakin aivan oma tehtävänsä. Esimerkkinä hän käyttää sanoja *sisäinen ~ sisällinen* ja *raitainen ~ raidallinen*. Isän nimi *Velhonen* on kuitenkin substantiivikantainen johdos. Rinnakkaisjohdokseksi myös nimen *Jaarittelijatar* (i. *Jaaritus*), jossa kantasana on sama sana. KS:n mukaan hevosen isän nimellä on sananmukainen merkitys (s.v. *Jaaritus*), sillä 'jaaritus' tarkoittaa jaarittelevaa puhetta. Analysoitava nimi on muodostettu kahden johtimen avulla, sillä isän nimestä on ensin johdettu tekijännimijohdos, *jaaritteliija*, johon on lisätty vielä tyyppillinen tammannimijohdin, *-tar*. Koska isän nimessä esiintyy johdin *-us* ja analysoitavassa nimessä *-ja* sekä *-tar*, luokittelin nimen rinnakkaisjohdokseksi.

Johtimella *-ele* muodostettuja nimiä on aineistossani kaksi, saman kasvattajan *Kimalteli* ja *Välkähteli*. Kummankin nimenkantajan isä on *Ravisteli*, jonka nimessä esiintyy myös johdin *-ele*. *Kimaltelin* emän nimi on *Mistuli*. Mielenkiintoista on, että verbikantaiset nimet ovat isän nimen tapaan imperfektimuodossa, jolloin ne ensisilmäyksellä voi helposti hahmottaa virheellisesti *-li*-johtimen sisältäviksi imperfektin *i*-tunnuksen vuoksi.

Johtimen *-(i)nen* sisältävistä nimistä kaksi on muodostettu lisäämällä kyseinen johdin vanhemman nimeen: *Helminen* (e. *Koivikon Helmi*) ja *Millin Bölyinen* (i. *Millin Welmupöly*), jolloin on saatu aikaan adjektiivijohdos. Näistä nimistä *Helminen* on verrattavissa suomalaisille tyyppilliseen *-nen*-loppuiseen sukunimeen. *Millin Bölyinen* puolestaan on muodostettu tekemällä isän nimessä esiintyvistä substantiivista *pöly* varsan nimeen adjektiivi, *pölyinen*. Lisäksi analysoitavassa nimessä yksilöivän osan alkukirjain on vanhemman nimestä poiketen *b*, eli suomalaiselle äänteelle *p* on etsitty vierasperäinen vastine. Heppa-järjestelmän perusteella vaikuttaa siltä, että *Millin*-kasvattajaliitteellä hevosia kasvattavalla henkilöllä on tapana nimetä hevoset tietyllä alkukirjaimella alkaviksi tietyntä vuonna, mikä tuo mieleen lehmien nimeämisessä käytettävän alkukirjainsuosituksen. Myös rotukoirien kasvattajat nimeävät kasvattejaan toisinaan tähän tapaan. Aineistossani on myös hevonen nimeltä *Millin Buuskainen*, joka on luokiteltu semanttisesti polveutuneeksi nimeksi. Luokittelin myös nimen *Rukihine* (e. *Vihine*) –

(i)nen-johtimen sisältäväksi nimeksi, vaikka nimestä onkin pudonnut pois viimeinen johtimeen kuuluva äänne *n*.

Substantiivikantaisella johtimella *-jä* on muodostettu niin ikään kaksi nimeä: *Nevan Hovilentäjä* ja *Väläyttäjä*. Nimet ovat kyseisellä johtimella muodostettuja tekijännimiä monipersonaisesta verbistä. Tekijännimiin liittyy suuri joukko ammattinimiä, jollainen myös (*Hovi*)*lentäjä* on. (Vesikansa 1978: 22).

Johtimeen *-na* päättyviä nimiä on aineistossani yhteensä kuusi. Kahdessa näistä on yksilöivänä osana nimi *Helmiina*, joka on johdos emätamman nimen yksilöivästä osasta, *Helmi*. Nimessä *Pinona* (e. *Lutuna*) johdin on polveutunut sellaisenaan varsan nimeen. *Rapina Pee* on luokiteltu myös tähän ryhmään, sillä nimi on muodostettu lisäämällä kirjain *a* isän nimen (*Rapin Aatos*) määriteosaan, jolloin analysoitava nimi sisältää johtimen *-na*. Nimissä *Viuhtiina* (e. *Sanniina*) ja (*Suimiina*, e. *Esperiina*) *-na*-johdin on polveutunut sellaisenaan emätamman nimestä. En ole luokitellut näitä nimiä leksikaalisesti polveutuneisiin nimiin, sillä toisessa nimessä emän nimessä oleva naisennimi *Niina* on varsan nimessä *Tiina*, toisessa taas *Riina* on varsan nimessä *Miina*.

Aineistossani takaperoisjohdoksiksi luokiteltavia nimiä on kaksi, *Pojan Onni* (i. *Tas Onnekas*) ja *Huimari* (e. *Huimaritar*). Takaperoisjohto eli retrogradinen derivaatio on sitä, että johdoksen hahmoisesta sanasta poistetaan suffiksaalinen aines ja käyttöön tulee lyhyempi ja morfologisesti yksinkertaisempi lekseemi, joka yleensä edustaa eri sanaluokkaa kuin lähtösansa (Koivisto 2013: 320). Tämän määritelmän perusteella nimi *Huimari* on ollut perusteltua luokitella takaperoisjohdokseksi, vaikka nimessä itsessään esiintyykin *-ri*-johdin – nimi on silti lyhyempi ja yksinkertaisempi kuin emän nimi *Huimaritar*.

4.3 Leksikaalinen polveutuminen

Aineistossani on 155 leksikaalisesti polveutunutta nimeä. Leksikaalisesti eli sanastollisesti polveutuneisiin nimiin olen luokitellut sellaiset nimet, joissa hevosen nimessä toistuu jokin sama sana kuin vähintään toisen hevosvanhemman nimessä. Muodostin nimiä analysoidessani alaryhmiä leksikaalisesti polveutuneista nimistä, sillä sama sana ei toistu jokaisessa aineistoni

nimessä samanmuotoisena. Lisäksi aineistossani oli yksi selvä sanastollisesti polveutunut nimi, joka ei kuitenkaan sopinut täysin mihinkään alaluokkaan.

Tyypillinen leksikaalisen polveutumisen muoto on se, että varsan kaksiosaisen nimen ensimmäinen osa on genetiivimuotoinen määriteosa, joka koostuu vanhemman nimestä tai nimenosasta ja genetiivin päätteestä *-n*, kuten nimi *Hymyn Sävel* (e. *Hymyhuvi*). Aineistossani on 63 nimeä, joissa genetiivimuotoisella määriteosalla viitataan hevosen vanhempaan. Selvästi yleisempää on viitata emän nimeen kuin isän nimeen, sillä yhteensä 63 nimestä 52 nimessä genetiivimuotoinen määriteosa viittaa emän nimeen ja vain 11 nimessä isän nimeen. Emän nimeen viittaa siis 83 % vain toiseen vanhempaan assosioituvista nimistä.

Aineistossani huomattavasti yleisempää on se, että leksikaalisesti polveutunut nimi viittaa ainoastaan toiseen hevosen vanhempaan eikä molempiin. En luokittelussani huomioinut kasvattajatunnuksen polveutumista, mikä osaltaan vähensi molempien vanhempien nimiin viittaavia nimiä: Esimerkiksi nimessä *Haavis-Taika* on hevosen isän, *Kulmalan Taikan*, nimen perusosa sekä myös sama määriteosa kuin sen emällä, *Haavis-Catherinella*. *Haavis* on kuitenkin selvä kasvattajatunnus, joten analysoitava nimi on luokiteltu sen isän nimeen viittaavan osan perusteella viittaavaksi ainoastaan toisen vanhemman nimeen. Molempiin vanhempiin viittaa aineistoni leksikaalisesti polveutuneista nimistä ainoastaan 16 nimeä, vain 10 % leksikaalisesti polveutuneista nimistä. Loput 90 % viittaavat leksikaalisesti vain toisen vanhemman nimeen.

Nimenomaan leksikaalisesti polveutuneiden nimien luokittelussa haastavaa oli joidenkin kaksiosaisten genetiivimääritteen sisältävien nimien luokittelu. Genetiivialkuisia nimiä on suomenhevosilla ikään kuin kahta tyyppiä: nimiä, joissa genetiivimuotoinen määriteosa viittaa kasvattajaan (*Kömin Vilperi*, *Turkan Vihtori*), sekä nimiä, joissa genetiivillä viitataan hevosen vanhemman nimeen (*Maijan Arska*, *Seinen Lina*). Tietämättä hevosen taustoja onkin usein mahdotonta sanoa, viitataanko etuliitteellä kasvattajaan vai hevosen vanhempaan. Tämän vuoksi keräsin heti hevosten nimiä sukuposti-tietokannasta poimiessani myös hevosten vanhempien nimet, jotta polveutumisen nimien erittely muista nimistä olisi mahdollisimman sujuvaa. Myöhemmässä vaiheessa analysointia olen pystynyt Hippoksen tietokannasta tarkistamaan myös hevosten kasvattajien nimet, jollaisiksi aiemmin mainitsemisani esimerkeissä genetiivissä olevat nimenosat *Kömin* ja *Turkan* paljastuivat.

Genetiivimääritteellä viittaaminen ei kuitenkaan ole kaikkein tyypillisin tapa viitata leksikaalisesti hevosen vanhempaan, vaikka niin saattoi olettaa ennen tarkempaa analyysia.

Hieman yli puolet leksikaalisesti polveutuneista aineistoni nimistä, 80 nimeä, eli 52 %, viittaa vanhemman nimeen sellaisenaan, yleensä nominatiivimuotoisena, nimissä toistuvalla sanalla. Tällaisia ovat esimerkiksi *Friski Poika*, (i. *Salmiakki Poika*), *Pikkusisko* (e. *Pikku-Muumi*), *Te-pin Tähti* (e. *Seren Tähti*) ja *Villilotta* (e. *Villisisko*). Myös *Taika-Pasin* (e. *Taikapöly*) luokitte-
lin leksikaalisesti polveutuneeksi nimeksi, vaikka oletettavaa on, että nimi motivoituu osittain Putous-viihdeohjelman sketsihahmokilpailun vuonna 2018 voittaneen sketsihahmon, Taika-Pasin, nimestä. Suomenhevosille viime vuosina annettuihin nimiin tutustuessani olen huomionut, että useina vuosina jokin varsa on nimetty jonkin Putouksen sketsihahmon mukaan: kandidaattitutkielmassani oli vuonna 2017 syntynyt *Tanhupallo*, sekä lisäksi Putous-hahmojen mukaan lienee nimetty ainakin *Tyrninmarja* (2010), *Harjakainen* (2011), *Usko Eevertti* (2012) ja *Mu-namies* (2012).

Tähän nimiryhmään sisällytin myös nimet, joissa kummaltakin vanhemmalta on polveutunut jokin nimenosa sellaisenaan tai lähes sellaisenaan, kuten nimissä *Shekin Vilppi* (i. *Enon Vilppi*, e. *Shekin Alma*), *Vietävän Sipori* (i. *Sipori*, e. *Vietävän Patukka*) ja *Lumiveli* (i. *A.T. Veli*, e. *Taigan Lumia*). Esimerkiksi *Ekokukka* on saanut yhdyssanasta koostuvan nimensä ensimmäisen osan isältään *Ekolokilta*, kun taas nimen jälkimmäinen *kukka*-sana pohjautuu emän, *Rantakukan*, nimeen. Myös *Caijuksen Tähti* on saanut nimensä genetiivimuotoisen ensimmäisen osan isältään *Caijukselta* ja nimen jälkiosan emältään *Tähti-Tytöltä*. Lisäksi muun muassa seuraavissa nimissä on polveutunut jokin sana sellaisenaan vanhemman nimestä varsan nimeen, joko toiselta tai kummaltakin vanhemmalta:

t. <i>Dahlian Lento</i>	(i. <i>Vauhtelin Lento</i>)
o. <i>Harjan Merimies</i>	(e. <i>Merin Toive</i>)
o. <i>Huvihemuli</i>	(e. <i>Huvimeno</i>)
t. <i>Keijutin</i>	(e. <i>Keijutar</i>)
o. <i>Myrskyvaara</i>	(i. <i>Turon Myrsky</i>)
o. <i>Pappatuna</i>	(i. <i>Villipappa</i>)
t. <i>Roosamari</i>	(e. <i>Tirmari</i>)
o. <i>Taikarumpu</i>	(e. <i>Lakeuden Taikatäti</i>)
t. <i>Tytteli</i>	(e. <i>Jonnan Tytteli</i>)
t. <i>Tee Wee Tulitähti</i>	(i. <i>Tuli-Viesker</i> , e. <i>Tee Wee Lumotähti</i>)
t. <i>Vinstiina</i>	(e. <i>Imun Tiina</i>)

Sellaisenaan polveutuneiksi olen luokitellut myös muun muassa nimet *Taarin Typy* (e. *Typyn Toisto*) sekä *Juopon Tuuri* (e. *Tuurin Taru*), joissa esiintyvä yhteinen sana onkin käänteisesti emän nimessä genetiivissä, mutta analysoitavan hevosen nimessä nominatiivissa.

Näissä nimissä genetiivimuotoisen määritteen (*Taarin, Juopon*) alkuperä ei täysin varmasti ole tämän tutkielman puitteissa pääteltävissä. On mahdollista, että orivarsalle *Juopon Tuuri* on haluttu nimi, joka viittaa leksikaalisesti emätamman nimeen, mutta koska emän nimessä esiintyvä osa *Taru* ei välttämättä sovi oriin nimeen, on ainoaksi vaihtoehdoksi jäänyt nimetä varsa nimenosalla *Tuuri*, johon on keksitty luontevaksi jatkoksi melko vakiintuneesta sanonnasta (’juopon tuuri’) peräisin oleva nimen ensimmäinen osa *Juopon*.

Seitsemän nimeä luokittelin ryhmään, jossa vanhemman nimestä varsan nimeen on polveutunut jokin sana sellaisenaan mutta lisäksi nimissä on jokin erottava aines. Tällaiset nimet olivat lähes poikkeuksetta yksiosaisia. Ainoastaan *Ralen Huaste* (i. *Hissun Haaste*) oli kaksiosainen nimi. Muita nimiä olivat esimerkiksi *Björkka* (i. *Jörkka*), *Caramiitta* (e. *Carmiitta*) ja *Resulli* (e. *Resunelli*), joissa nimet erottava aines on hyvin pieni, jopa vain yksi äänne.

Leksikaalisesti vanhempien nimiin assosioituvista nimistä yksi ei oikein sopinut mihinkään luomaani alaluokkaan. Selvää on, että nimi *Huimaa Vappua* polveutuu leksikaalisesti emänsä *Jäävin Huiman* nimestä, sillä adjektiivi *Huima* toistuu kummassakin nimessä. Hevosen syntymäajankohtaankin viittaava nimi *Huimaa Vappua* on ainut aineistoni partitiivimuotoinen nimi ja samalla ainut nimi, joka voisi sellaisenaan toimia myös toivotuksena.

4.4 Semanttinen polveutuminen

Semanttisesti polveutuneissa nimissä nimen merkitys on joko sama kuin vanhemman nimessä tai vähintäänkin nimet liittyvät merkitykseltään samaan aihepiiriin. Tämän alaluokan nimiä analysoidessani käytin apunani verkossa olevaa Kielitoimiston sanakirjaa, josta käytän myös lyhennettä KS. Kielitoimiston sanakirjasta tarkistin joidenkin sanojen ja sanaparien tarkkoja määritelmiä, jotta pystyin luokittelemaan nimet paremmin oikeisiin alaluokkiin.

Yhteensä semanttisesti polveutuneita nimiä on aineistossani 49 nimeä (9 %) kaikista aineistoni polveutumisnimistä. Nimiryhmä on siis aineistoni pienin polveutumisnimikategoria. Olen erottanut aineistoni semanttisesti polveutuneet nimet kahteen alaluokkaan, synonyymeihin (*Armahin Rana*, i. *Rakkahin Rana*) sekä samaan aihepiiriin liittyviin sanoihin (*Friisin Geisha*, e. *Lakeuden Suffeli*). Samaan aihepiiriin liittyviksi nimiksi olen luokitellut 34 nimeä (69 %) ja synonyymeiksi vain 15 nimeä (31 %). Lisäksi aineistossani on yksi nimi, joka ei

asettunut varsinaisesti näistä alaluokista kumpaankaan, mutta se oli silti tulkittavissa polveutumisnimeksi yleisen suomenhevosiin liittyvän tiedon valossa. Vuonna 2019 syntyneen *Lakeuden Kunkun* isä on *Costello*, joka kruunattiin ravikuninkaaksi vuonna 2018. Nimi ei siis polveudu varsinaisesti isän nimestä, mutta monen suomenhevosharrastajan mielessä *Costello* assosioituu nimenomaan ravikuninkaaksi. Kuninkaasta käytetään usein arkikielessä ilmausta kunkku, ja Kuninkuusravejakin nimitetään hevospireissä usein 'Kunkkareiksi'. Päätelmää tukee myös se, että aineistossani on yhteensä kahdeksan *Lakeuden*-kasvattajatunnuksella nimettyä hevosta, ja niistä jokaisen nimessä on jonkinlainen viittaus vanhempien nimiin.

Joissakin tapauksissa synonyymien ja samaan aihepiiriin liittyvyyden raja on hieman häilyvä. Esimerkiksi nimen *Hellapoliisi* (e. *Emäntä*) kohdalla jouduin selvittämään *hellapoliisi*-sanatodenmukaista tarkoitetta. Kielitoimiston sanakirjan mukaan termiä *hellapoliisi* käytetään määrällisestä vaimosta, niin sanotusta pirttihirmusta. KS:n mukaan emäntä puolestaan tarkoittaa 'maalaistalon naispuolista haltijaa ja isännän puolisoa'. Lisäksi emäntä voi tarkoittaa myös perheenäitiä ja leikkisessä mielessä vaimoa. Sekä *hellapoliisin* että emännän määritelmät ovat osittain samat, sillä niissä tarkoitteena on nimenomaan vaimo. Tämän vuoksi luokittelinkin *Hellapoliisi*-nimen synonyymiksi. Nimessä viitataan isän (*Hevitähti*) nimeen myös fonologisesti, sillä nimet ovat sama-alkuisia.

Myös nimen *Koivun Salama* (i. *Välähdys*) kohdalla jouduin punnitsemaan, kumpaan alaluokkaan sen luokittelen. Päädyin siihen, että kyseisen nimen voisi luokitella periaatteessa joko synonyymiksi tai samaan aihepiiriin liittyväksi. Päädyin luokittelemaan nimen lopulta synonyymien sisältäväksi nimeksi, vaikka sana 'välähdys' ei yksinomaan ole synonyymi 'salamalle', mutta Kielitoimiston sanakirja (KS s.v. *salama*) määrittelee salaman olevan "kirkkaana mutkittelevana juovana tai muuna valonvälähdyksenä näkyvä sähkönpurkaus pilvessä, pilvien välissä t. pilven ja maan välillä." Koska salaman määritelmässä mainitaan myös sana 'välähdys', on mielestäni perusteltua luokitella sanat synonyymeiksi. Usein salamat myös nähdään pelkkänä välähdyksenä päiväsaikaan tai sisätiloissa, jolloin salamasta voidaan puhua välähdyksenä. Sen sijaan *Välähdyksen* varsan nimen *Lemmen Loiste* luokittelu samaan aihepiiriin kuuluvaksi nimeksi oli varsin selvää, sillä sana *loiste* tarkoittaa kirkasta valoilmiotä, kuten sana *välähdyskin*. Muita synonyymisia nimiä aineistossani olivat esimerkiksi seuraavat nimet:

t. <i>Friisin Kimalle</i>	(e. <i>Friisin Säihke</i>)
t. <i>Lumoava</i>	(e. <i>Huumaava Eeva</i>)
t. <i>Neiti Stara</i>	(i. <i>Tähen Toivomus</i>)
t. <i>Niittykorven Kuura</i>	(e. <i>Niittykorven Halla</i>)
o. <i>Roihu-Voke</i>	(i. <i>Tuli-Viesker</i>)
t. <i>Taikataru</i>	(e. <i>Tupla-Satu</i>)
o. <i>Tulipuhuri</i>	(i. <i>Hopeamyrsky</i>)
t. <i>Turkan Lennotar</i>	(e. <i>Liito-Mimmi</i>)
t. <i>Usvapellon Lumous</i>	(e. <i>Usvapellon Taika</i>)
o. <i>Varjotuli</i>	(e. <i>Pistoliekki</i>)
t. <i>Vilahtava</i>	(i. <i>Välähdys</i>)
o. <i>Vähäkoo Pokaali</i>	(e. <i>Ulvin Pysti</i>)

Samaan aihepiiriin liittyvissä nimissä on jonkin verran eroa siinä, kuinka vahvasti ne toisiinsa kytkeytyvät. On esimerkiksi selvää, että *Kuunlilja* ja sen emä *Valkovuokko* ovat molemmat saaneet nimensä kasvien mukaan, samoin kuin *Ryövärintytär* ja sen isä *Leijonamieli* viittaavat kumpikin Astrid Lindgrenin suosittuihin lastenkirjoihin. Myös *Savelan*-kasvattajaliitteellä nimetyt hevoset, kuten *Savelan Noita* (i. *Savelan Hemuli*) liittyvät semanttisesti samaan aihepiiriin, sillä kasvattajalla on tapana nimetä hevoset muumihahmojen mukaan. Sen sijaan nimien *Tuoppi* ja *Kerma* yhdistäminen samaan aihepiiriin kuuluviksi nimiksi on jo huomattavasti tulkinnanvaraisempaa – miellelyhtymä *kermakaljaan* syntyy nimenkuulijan mieleen vain, mikäli hän tuntee *Harry Potter* -kirjojen yksityiskohtia. Myöskään nimen *Timbre* ja sen emän, *Melodikan*, nimien yhtäläisyys ei ole kovin läpinäkyvää henkilölle, joka ei hallitse musiikkitermejä. Nimi *Melodika* viittaa samannimiseen soittimeen, mutta sointiväriä tai sointia tarkoittavan englanninkielisen sanan *timbre* merkitys ei aukene maallikolle välttämättä yhtä helposti.

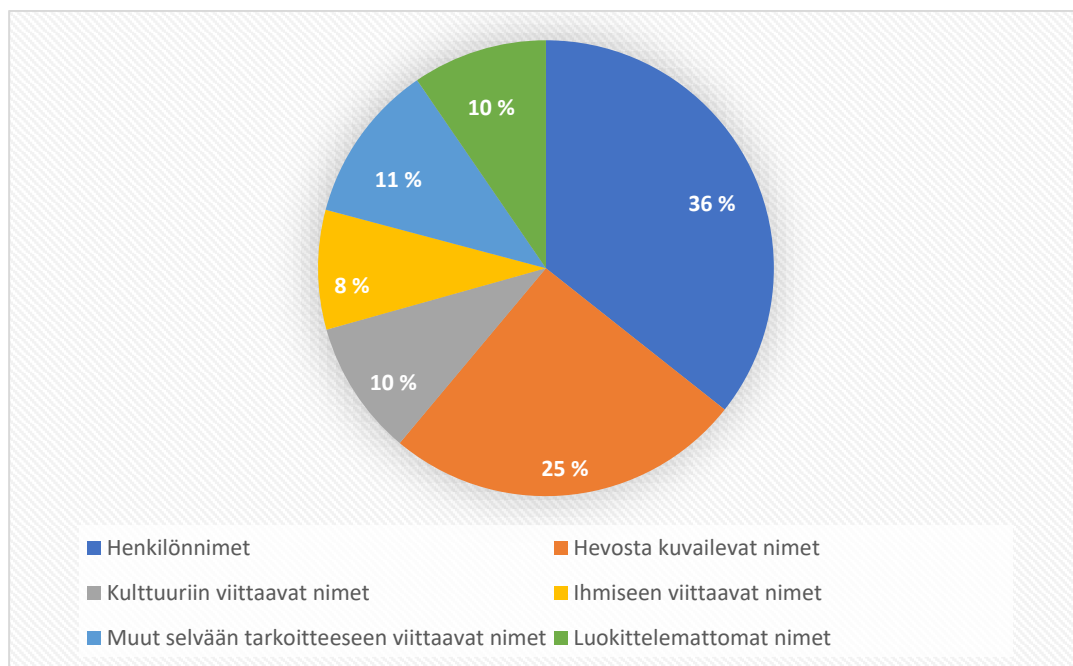
Lakeuden Taikapyry (i. *Säämies*) liittyy hieman kaukaisemmin samaan aihepiiriin, sillä siinä analysoitavan nimen jälkiosana olevan yhdyssanan osa *pyry* on tulkittavissa sään ilmiöksi. Myös nimen *Nevan Amiraali* olen luokitellut kuuluvaksi samaan aihepiiriin kuin hevosen isän nimi *Pilssi*. Sana *amiraali* on Kielitoimiston sanakirjan mukaan maa- ja ilmavoimien kenraalia vastaava sotilasarvo Suomen merivoimissa. *Pilssi* puolestaan tarkoittaa aluksen pohjassa sisäpuolella olevaa syvennystä, johon sisään jäänyt vesi kerääntyy (KS s.v. *pilssi*). Molempien nimien yksilöivät osat siis liittyvät merenkulkuun, minkä vuoksi katsoin nimien liittyvän samaan aihepiiriin. Myös *Nevan Navaran* nimen yksilöivä osa liittyy löyhästi sen isän, *E.V. Samurain*, nimeen. Osittain päädyin luokittelemaan nimen nimenomaan tähän kategoriaan sen vuoksi, että

aineistossani oli useita *Nevan*-kasvattajanimellä nimettyjä hevosia, joista suurimman osan nimet olivat luokiteltavissa polveutumisnimiksi. Samurait ovat aatelineen sotilasluokka feodaalijalan Japanissa (KS s.v. *Samurai*) kun taas *Navara* on japanilaisen *Nissan*-autonvalmistajan malli, eli sekä analysoitavassa nimessä että hevosen isän nimessä on viitteitä Japaniin. Kyseisen nimen kohdalla on myös kiinnostavaa se, että nimen yksilöivä osa on kaupallinen nimi ja Hippoksen nimeämissääntöjen mukaan hevosen kasvattaja on itse vastuussa kaupallisista nimistä hevosten niminä. Nimessä *Nevan Navara* on myös fonologista yhtäläisyyttä hevosen emän, *Niittykorven Taran*, nimeen, sillä nimien yksilöivät ovat päättyvät samoihin äänteisiin *-ara*. Samaan aihepiiriin kuuluviksi nimiksi luokittelin seuraavat nimet:

t. <i>Akvarelli</i>	(e. <i>Sivellin</i>)
t. <i>Friisin Geisha</i>	(e. <i>Lakeuden Suffeli</i>)
t. <i>Friisin Haituva</i>	(e. <i>Friisin Silkki</i>)
o. <i>Friisin Hohto</i>	(e. <i>Friisin Kultamuru</i>)
o. <i>Friisin Velho</i>	(e. <i>Friisin Druidi</i>)
o. <i>Hitune</i>	(e. <i>Niukinnaukin</i>)
o. <i>Hurjan Liitulaku</i>	(i. <i>Salmiakki Poika</i>)
t. <i>Ilolan Sointu</i>	(e. <i>Selvä Sävel</i>)
t. <i>Kareliatar</i>	(e. <i>Kanteletar</i>)
t. <i>Kulmalan Loitsu</i>	(i. <i>Kulmalan Taika</i>)
t. <i>Kuunlilja</i>	(e. <i>Valkovuokko</i>)
o. <i>Lakeuden Loitsu</i>	(i. <i>Taikavelho</i>)
t. <i>Lemmen Loiste</i>	(i. <i>Välähdys</i>)
o. <i>Magio</i>	(e. <i>Mystiikka</i>)
o. <i>Meren Haltia</i>	(e. <i>Meren Lumous</i>)
o. <i>Millin Buuskainen</i>	(i. <i>Millin Usvainen</i>)
t. <i>Missis Monsuuni</i>	(e. <i>A.K. Sadetanssi</i>)
t. <i>Nevan Toffee</i>	(e. <i>Nevan Karamelli</i>)
o. <i>Pippurinen</i>	(i. <i>Jalopeno</i>)
t. <i>Ryövärintytär</i>	(i. <i>Leijonamieli</i>)
t. <i>Saintpaulia</i>	(e. <i>Syreeni</i>)
t. <i>Savelan Noita</i>	(i. <i>Savelan Hemuli</i>)
t. <i>Suklaa-Tyttö</i>	(i. <i>Salmiakki Poika</i>)
t. <i>Toivolan Caraati</i>	(e. <i>Toivolan Topaasi</i>)
t. <i>Tuoppi</i>	(e. <i>Kerma</i>)
t. <i>Turkan Pilketär</i>	(e. <i>Silverin Tähti</i>)
t. <i>Täyspimu</i>	(e. <i>Rotunainen</i>)
t. <i>Ulvin Halti</i>	(i. <i>Vaellus</i>)
o. <i>Valkomulperi</i>	(i. <i>Valkeakuulas</i>)

5 MUUT NIMET

Tässä pääluvussa tarkastelen niitä aineistoni nimiä, jotka eivät ole luokiteltavissa polveutumisnimiksi. Osa polveutumisnimistäkin on henkilönnimiä (*Ivanka, Juhana, Phyllis*), ja osa viittaa populaarikulttuuriin (*Laasolan Hemingway, Prisit Pardoo, Taika-Pasi*). Morfologisesti polveutuneeksi luokiteltu nimi *Tuuletar* viittaa muinaiseen säänjumala Aelouksen vaimoon, joka kei-
nutti kasvavia mäntypuita (Ganander: 1789: 95). Koska edellä mainitut nimet ovat kuitenkin olleet luokiteltavissa ensisijaisesti polveutumisnimiksi käyttämieni tietokantojen avulla, olen ne niin luokitellut. Sen sijaan tähän lukuun luokiteltujen muiden nimien taustalla on jokin muu nimeämisperuste kuin hevosen suku. Hevosen suvun lisäksi nimeämisperusteena voi olla esimerkiksi hevosen ulkonäkö tai luonne, jokin merkittävä henkilö tai tapahtuma tai jokin muu nimenantajalle tärkeä asia, esimerkiksi jokin luontoon liittyvä nimitys. Muita kuin polveutumisnimiä oli aineistossani yhteensä 461, eli 45 %. Kuviossa 3 on eritelty tarkemmin, millaisia muita kuin polveutumisnimiä aineistossani esiintyy.

Kuvio 3. Aineistoni muiden kuin polveutumisnimien alaryhmien jakautuminen. Yhteensä nimiä on 461.

Yhteensä 461 muiksi kuin polveutumisnimiksi luokitelluista nimistä suurin osa, 164 nimeä eli 36 %, on henkilönnimiä. Laskin kuvioon 3 henkilönnimet yhteensä, mutta erotan

etunimiin viittaavat ja niitä mukailevat nimet sukunimistä sekä etu- ja sukunimen yhdistävistä nimistä omiin alalukuihinsa. Yhteensä 164 henkilön nimestä 130 on etunimiä mukailevia, loput 34 sukunimiä tai etu- ja sukunimen yhdistelmää mukailevia. Toiseksi eniten muista kuin polveutumisnimistä on hevosta kuvailevia nimiä, joita on yhteensä 117, eli 25 %. Kulttuuriin viittaavia nimiä aineistossani on 44 nimeä (9 %) ja ihmiseen viittaavia puolestaan 40 nimeä (9 %). Johonkin muuhun selkeään tarkoitteeseen viittaa 52 nimeä (11 %), ja luokittelemattomia nimiä on yhteensä 44, eli 10 % aineistoni muista nimistä.

Kalske (2005) on luokitellut väitöskirjassaan erikseen erisnimitaustaiset nimet (mts. 164–174) sekä eritellyt muita nimitaustaisia nimiä. Omat alalukunsa Kalske on laatinut ihmisten sosiaalsiin suhteisiin ja ikään viittaaville nimille, hevosta luonnehtiville nimille, luontoaiheisille nimille sekä tuleen, sotaan ja uhkapeliin liittyville nimille. Lisäksi hän käsittelee nimiksi annettuja eri aihepiirien konkreettisia nomineja sekä abstrakteja nomineja. Itse luokittelin eri alalukuihin etunimet ja niitä mukailevat nimet sekä sukunimet ja niitä mukailevat nimet. Sukunimiä mukailevissa nimissä tarkastelen myös etunimen ja sukunimen yhdistelmää mukailevia nimiä. Hevosta kuvailevat nimet ovat oma alalukunsa, samoin kulttuuriin viittaavat nimet jossa tarkastelen esimerkiksi kirjallisuuteen ja populaarikulttuuriin viittaavia nimiä. Kalskeen tapaan myös ihmisestä käytettävät nimitykset ovat oma lukunsa. Yhteen alalukuun olen yhdistänyt muihin kuin edellä mainittuihin tarkoitteisiin viittaavat nimet, jollaisia ovat luontonimet, peleihin ja leikkeihin sekä ruoka- ja juomasanastoon liittyvät nimet. Luokittelemattomina niminä käsittelen myös joitakin yksittäisiä nimiä, jotka sisältävät jonkin konkreettisen nominin, mutta ne jäävät aineistossani yksittäistapauksiksi, eivätkä siten sovi edellä mainittuihin kategorioihin.

5.1 Etunimet ja niitä mukailevat nimet

Tässä alaluvussa käsittelen niitä aineistoni nimiä, joissa hevoselle on annettu jokin ihmisellekin soveltuva etunimi, kuten *Aune*, tai jostakin etunimestä on muodostettu lempinimi, kuten *N.P. Veerуска*, joka on muunnos suomalaisesta *Veera*-nimestä. Myös esimerkiksi nimi *Hela Hemmo* on luokiteltu etunimeksi nimen perusosan, *Hemmo*, vuoksi, samoin kuin *Helmen Amaliakin*. Etunimiä mukailevat hevosten nimet on muut nimet -kategorian suurin nimiryhmä, sillä

luokittelin 130 nimeä eli 28 % tähän nimiryhmään. Yhteensä niin sanottuja henkilönnimiä eli sekä etunimiä että sukunimiä mukailevia nimiä aineistossani on 164.

Suurimmalla osalla jonkin henkilönnimen nimekseen saaneista hevosista on jokin ihmisen etunimi, kuten *Arvi*, *Jyrki* tai *Sulevi*. Osa nimistä on kaksiosaisia, kuten *Iisak Ilmari* ja *Sulo Ensio*. Mielenkiintoinen nimi aineistossani on *Olavin*. Heppa-järjestelmän mukaan hevosta ei ole kasvattanut eikä sitä omista *Olavi*, joten jää epäselväksi, mihin nimen lopun *-n*, joka on tulkittavissa genetiivin päätteeksi, todella viittaa. Itsessään miehennimi *Olavi* on yleinen suomalainen etunimi, mutta analysoitavan yksiosaisen nimen genetiivimuoto poikkeaa muista aineistoni nimistä. Tavallisten suomenkielisten etunimien lisäksi olen luokitellut tähän ryhmään myös vierasperäisiä etunimiä tai etunimiä mukailevia nimiä, kuten *Alicia*, *Eyleen* ja *Indiana*, samoin etunimistä muokatut, joissakin tapauksissa murteelliset ja muuten puhekielen mukaiset, nimet, kuten *Aatolppi*, *Maddaleena* tai *Taniel*. Tällaisen nimen saaneiden hevosten joukkoon olen luokitellut myös nimet, joissa on jokin kasvattajatunnus mutta nimen yksilöivä osa on suomalainen etunimi, kuten *Väinö Rols* tai *Kannaksen Iida*. Nimen *Indiana* olen luokitellut henkilönnimeksi, mutta nimi voi viitata myös samannimiseen Yhdysvaltain osavaltioon.

Etunimiksi olen luokitellut nimet *Sirkka Tyttö*, *Sirkku Vireä* ja *Sissi Aikamoinen*, vaikka rakenteeltaan nimet voisivat muodostua sekä etu- että sukunimestä. Naisennimestä ja jotakin ominaisuutta ilmaisevasta määriteosasta koostuvat nimet ovat verrattavissa etunimiä mukaileviin nimiin, joiden toinen osa on kasvattajatunnus: *Pekka Evo*, *Rokka Jussi* ja *Siiri Rols*.

Nimen *Tilun Touko* luokittelin henkilönnimeksi. Mahdollisesti nimen yksilöivä osa, *Touko*, viittaa myös hevosen syntymäkuukauteen, toukokuuhun. Hevosen emän nimi on *Tilun Susanna*, ja Hippoksen mukaan myös suurin osa kaikista *Tilun*-kasvattajaliitteellä rekisteröidyistä hevosista on nimetty jollakin suomalaisella etunimellä. Samoin nimen *Meri Kevätön* voisi luokitella myös luontoon liittyväksi nimeksi, mutta koska hevosen emän nimi on *Julia-Kevätön*, luokittelin nimen etunimeksi.

Kaksiosaisten nimien, joissa on jokin etunimeä mukaileva nimi sekä sitä määrittävä osa, kuten nimessä *Kopuan Ewertti*, luokittelu ei kaikissa tapauksissa ollut yksiselitteistä, joten genetiivimääritteen sisältävät kaksiosaiset, henkilönnimiksi luokiteltavat nimet on ollut tarpeen analysoida huolellisesti. Esimerkiksi genetiivimääritteen sisältävä *Mäkelän Aliina* voisi hyvinkin mukailla suomalaisille annettavaa tyypillistä etu- ja sukunimen yhdistelmää, sillä *Mäkelä* on tyypillinen suomalainen sukunimi. Nimen olenkin luokitellut etu- ja sukunimen sisältäväksi

nimeksi, joita käsittelen luvussa 5.2. Sen sijaan nimen *Hissun Urho* genetiivimääräite *Hissun* ei ole tyypillinen suomalainen sukunimi eikä se Väestörekisterikeskuksen sukunimihaun mukaan ole yhdelläkään henkilöllä sukunimenä, joten olen luokitellut sen yksilöivän osan, *Urho*, perusteella etunimeä mukailevaksi nimeksi. Myös aiemmin mainittu *Kopuan Eewertti* on luokiteltu etunimeä mukailevaksi samasta syystä kuin *Hissun Urhokin*.

Suomi voitti toukokuussa 2019 jääkiekon maailmanmestaruuden, ja mestaruuskilpailujen ajan ja niiden jälkeen Suomen joukkueen kapteenia, Marko Anttilaa, lempinimeltään Mörkö-Markoa, pidettiin sankarin asemassa. *Savirannan Mörkö* on syntynyt vain muutama päivä MM-kilpailujen finaaliottelun jälkeen, joten pidän todennäköisenä, että *Savirannan Mörkö* on saanut osansa mestaruushuumasta. Täten nimi olisi viittaus etunimestä *Marko* syntyneeseen lempinimeen *Mörkö*.

5.2 Suomalaisella henkilönnimisysteemillä muodostetut nimet

Suomalaisella henkilönnimisysteemillä muodostetuiksi nimiksi olen luokitellut sellaisia aineistoni nimiä, jotka voisivat olla myös suomalaisia sukunimiä. Tässä alaluvussa käsittelen yksittäisten sukunimien lisäksi myös sellaisia etu- ja sukunimen yhdistelmiä kuten *Erkkalan Erkki* tai *Hertta Suomalainen*. Yhteensä tähän ryhmään olen luokitellut 34 hevosen nimeä. Keskeistä tähän ryhmään luokiteltaessa on ollut se, että nimessä esiintyvän sukunimen tai sitä mukailevan nimen tulee viitata tyypilliseen suomalaiseen sukunimeen. Esimerkiksi *Arolan Iita* on luokiteltu suomalaista henkilönnimisysteemiä vastaavaksi nimeksi, sillä *Arola* voisi hyvin olla sukunimi ja *Iita* puolestaan etunimi. On mahdollista, että nimenantajat eivät ole ajatelleet nimeä antaessaan nimen muistuttavan suomalaisen henkilönnimisysteemin mukaista henkilönnimeä, mutta koska Väestörekisterikeskuksen mukaan tietty määräiteosana toimiva nimenosa on käytössä melko useilla henkilöillä sukunimenä, olen luokitellut nimet sukunimiä mukaileviksi. Esimerkiksi nimen *Lehtovaaran Vieno* antaja ei välttämättä ole ajatellut sitä selvänä henkilönnimenä, mutta koska *Lehtovaara*-sukunimen kantajia on yhteensä yli tuhat, olen luokitellut sen sukunimeksi. *Vieno* taas on naisennimi, vaikka sitä voidaankin käyttää myös adjektiivina: sanan 'lempeä' synonyymina. *Nuorala* on sukunimenä ainoastaan 547 henkilöllä, mutta olen luokitellut *Nuoralan Odeten* myös nimetyksi suomalaisella henkilönnimisysteemillä.

Osa aineistoni hevosten nimistä on pelkkiä sukunimiä. Aineistossani on kolme *-(i)nen*-johtimista tavallista suomalaista sukunimeä (VISK § 262), jotka on annettu sellaisenaan tai lähes sellaisenaan suomenhevoselle nimeksi: *Lyytine*, *Turakainen* ja *Westerinen*. Nimestä *Lyytine* tosin on jäänyt *-(i)nen*-johtimen viimeinen kirjain, *n*, pois. Myös hevosen nimi *Viren* on luokiteltavissa sukunimeksi, sillä se viitanee voitokkaaseen juoksijaan, Lasse Viréniin, jolloin nimi viittaa samalla myös julkisuudesta tuttuun henkilöön. *Rommel* on saksalainen sukunimi, mutta sen olen luokitellut sukunimeksi siinä missä suomalaisetkin sukunimet.

Suurin osa, 28 nimeä (85 %) tässä luvussa käsiteltävistä nimistä on kaksi- tai kolmiosaisia nimiä, jotka mukailevat suomalaisille tyypillistä etu- ja sukunimen yhdistelmää (vrt. *Roosa Luoma*, *Luoman Roosa*). Tällaisia nimiä aineistossani ovat esimerkiksi *Hertta Suomalainen* ja *Eemeli Ensimmäinen*, joissa on selvästi erottuvat etunimet, *Hertta* ja *Eemeli*, jotka ovat myös tavallisia suomalaisia henkilönnimiä. *Suomalainen* on tavallinen suomalainen sukunimi, jollaiseksi se tässä muodossa isolla alkukirjaimella kirjoitettuna on tulkittavissa. Molempien edellä mainittujen esimerkinimien jälkiosat myös päättyvät *-nen*-johtimeen, joka on yleinen johdin suomenkielisissä sukunimissä. Vastaava nimi on myös kolmiosainen *L.R. Roope Vankka*, jossa mahdollista ominaisuutta kuvaava nimenosa *Vankka* on verrattavissa sukunimeen.

Esimerkiksi nimissä *Erkkalan Erkki* ja *Pennosen Kroisos* puolestaan on genetiivialkui-
nen ensimmäinen osa, joka mukailee sukunimeä. Nimi *Pennosen Kroisos* viittaa lisäksi *Aku Ankka* -tarinoista tuttuun piirroshahmoon. Nimet *Vuoren Voitto* ja *Vuoren Onni* luokittelin vastaavan kokonaista henkilönnimeä. Nimissä on läpinäkyvät miehennimet *Onni* ja *Voitto* yksilöivinä osina ja lisäksi nimien määriteosana oleva kasvattajatunnus on myös kasvattajan itsensä sukunimi.

Tähän nimiryhmään luokittelin myös useita nimiä, joiden genetiivimuotoiseen määriteosaan sisältyy *-la*-johdin: *Hovilan Hertta*, *Jokelan Siru*, *Hurttilan Carlos* ja *Nurmelan Lyyti*. Johdin *-la* on yleinen suomalaisissa sukunimissä, ja vanhastaan kyseisellä johtimella on johdettu tilannimiä, joista myöhemmin on muodostunut myös sukunimiä. Talon nimiä ei voida aina pitää aina pelkkinä paikanniminä, sillä ne ovat aina liittyneet kiinteästi asukkaiden nimityksiin. Pohjanmaalla oli vielä 1700-luvun alussa tapana merkitä kirkonkirjoihin talonnimi *la* ~ *lä*-loppuisena ja sen asukkaan nimitys *nen*-loppuisena tai ilman suffiksia, esimerkiksi talon nimestä on käytetty nimeä *Martikkala*, ja asukas sen sijaan on tunnettu *Martikaisena*

(Mikkonen & Paikkala 2000: 23). Nykyiset *-la* ja *-lä*-loppuiset nimet perustuvatkin talonnimiin (mts. 41), minkä vuoksi pelkän nimen perusteella on haastavaa analysoida aukottomasti sitä, viittaako hevosen *-la* ~ *-lä*-lopun sisältävä nimen määriteosa enemmän johonkin sukunimeen vai tilan nimeen. On oletettavaa, että näin päättyvät nimet viittaavat kuitenkin useammin paikkaan kuin sukunimeen, kuten *Äimälän Alma*.

5.3 Hevosta kuvailevat nimet

Hevosta kuvailevilla nimillä tarkoitan erityisesti sellaisia nimiä, jotka kuvastavat hevosen väriä tai muuta ulkonäköä (*Kaivopellon Komia*, *Hiilu*) tai hevosen luonnetta ja toivottuja ominaisuuksia (*Savimäen Vauhikas*, *Säätäjä*, *Varpukan Vauhti*). Lisäksi luokittelin hevosta kuvaileviksi nimiksi lisänimet (*Hunaja Pulu*, *Junttieinari*) sekä nimet, jotka viittaavat esimerkiksi hevosen astutus- tai syntymähetkeen tai -ajankohtaan (*Kertalaaki*, *Ullatus*, *Vappen*). Tässä luvussa käsittelen myös sellaisia nimiä, joiden otaksun olevan niin sanottuja lentäviä lausahduksia kasvattajan suusta ja jotka ovat sellaisenaan jääneet käyttöön, kuten *Kelpo Peli*, *Semmone* ja *Tilirimpsis*. Yhteensä hevosta kuvaileviksi nimiksi olen luokitellut 117 nimeä, eli nimiryhmä on toiseksi suurin ryhmä muissa kuin polveutumisnimissä.

Tämän alaluvun nimiä analysoidessani olen joutunut tekemään enemmän omia päätelmiä ja etsimään taustatietoa kuin joissakin muissa nimikategorioissa. Luonnollisesti en voi päätellä hevosten luonteista paljoakaan niiden verkosta löytyvistä perustiedoista, joten ne nimet, jotka olen luokitellut hevosen luonnetta kuvaaviksi, eivät välttämättä todellisuudessa kuvasta hevosen itsensä olemassa olevia ominaisuuksia. Villikka (1998: 63) epäilee tutkielmassaan, että hevoseen itseensä viittaavat nimet ovat häviämässä, sillä hänen aineistossaan niitä oli vain vähän. Mielestäni on mahdotonta ennustaa nimien kokonaan häviämistä, mutta hevosta itseään luonnehtivat nimet ovat huomattavasti vähentyneet ajan kuluessa.

Hevosen värin tai ulkomuodon mukaan nimettyjä hevosia aineistossani oli 18, eli 15 % kaikista hevoseen itseensä viittaavista nimistä. On mahdollista, että olen luokitellut polveutumisnimeksi joitakin nimiä, joissa on paitsi viittaus hevosen vanhempien nimiin, myös viittaus esimerkiksi hevosen ulkonäköön tai luonteeseen. Luokittelin hevosen värin mukaan nimetyiksi viisi hevosta. Nimi *Kermaherttua* viittaa hevosen voikkoon väriin ja nimi *Hiilu* puolestaan

kulomustaan väriin, jolla tarkoitetaan väriään vuodenajoittain voimakkaasti vaihtavaa mustaa väriä (Perttunen 2007: 110). Voikolla hevosella peitinkarva on vaaleankellertävää, voinkeltaista (mts. 111), ja sitä voitaneen luonnehtia myös kermanväriseksi. Voikkoja ovat myös sanan *kulta* nimenosakseen saaneet hevoset *Ikikulta*, *Kultapallo* ja *Pakan Kultahippu*, eikä värin luonnehtiminen myöskään kullankeltaiseksi ole tavatonta.

Suojan Rusko-niminen hevonen on väriltään punarautias – maallikot voisivat luonnehtia väriä vaaleanruskeaksi tai punertavaksi. Kalske (2005: 63) on luokitellut nimen *Rusko* kansanomaiseksi hevosennimeksi, ja kirjoittaa sen olevan tavallisimpia ruskean hevosen erisnimiä. Nimen *Sausillan Lumikki* luokittelin tähän kategoriaan kimon värin perusteella, mutta nimessä on mahdollisesti myös viittaus *Lumikki*-nimiseen satuhahmoon, joka tosin on myös saanut nimensä lumervalkeasta ihostaan. Tutkimusaineistossani on viisi nimeä, jotka ovat *Lumi*-alkuisia – näistä nimenkantajista yksikään ei kuitenkaan ole kimo. Kimosta puhutaan lähes poikkeuksetta hevosen värinä, vaikka se ei varsinaisesti olekaan oma värinsä, vaan kuvio perusvärin päällä. Kimot syntyvät usein melko tummina, mutta väri vaalenee iän myötä lähes tai täysin valkoiseksi (Perttunen 2007: 113). Nimen *Anjalan Valotar* luokittelin värin mukaan nimetyksi, sillä hevosen vaalean, voikonkimon, värityksen voidaan tulkita ilmentävän valoa. Voikonkimon hevosen pohjaväri on siis voikko, ja toinen sen vanhemmista on väriltään voikko, toinen taas kimo.

Tyypillisin yksittäinen ulkonäköön liittyvä piirre, jonka mukaan aineistoni hevosia on nimetty, on hevosen otsassa oleva valkoinen, tähdeksi kutsuttava, päämerkki. Nimissä *Lahden tilan Tähti*, *Maikon Tähti*, *Tähden Toive* ja *Tähtipilke* esiintyy kaikissa sana *tähti*. Hippoksen Heppa-järjestelmästä tarkistaessani hevosten tuntomerkit ilmeni, että kaikilla edellä mainitulla neljällä hevosella on tuntomerkkinä päässään tähti tai pyrstötähti, joka tarkoittaa tähteä, josta lähtee lisäksi pieni piirroksi kutsuttu juova alaspäin. Kalske (2006: 26) toteaa, että tähtipäisiä hevosia on paljon, joten nimen yleisyys on ymmärrettävää. Nimeä on esiintynyt runsaasti myös Kalskeen vuonna 1986 keräämässä kansanomaisten nimien aineistossa. Kiinnostavaa oli, ettei aineistoni analysoitavissa nimissä ollut ainoatakaan nimeä, jossa olisi nimenosana sana *piirto*, joka kuvaa ohutta valkeaa juovaa hevosen päässä. Sen sijaan analysoitavien nimien kantajien emätammoissa oli muutama nimi, joissa toinen nimenosa *Piirto* todennäköisesti tulee hevosen pään kuvioinnista.

Hevosen ulkonäköön voidaan viitata deskriptiivisesti myös jollakin adjektiivilla, joka kuvailee hevosen ulkonäköä. Tällaisia nimiä aineistossani oli neljä. Oriit *Kaivopellon Komia* ja *Kuusiniemen Komia* ovat nimenantajinsa mielestä luultavasti olleet komeita ilmestyksiä jo pikkuvarsoina, kun taas tammät *Sievä Rols* ja *Saran Soma* ovat olleet sukupuolelleen tyypillisellä tavalla lähinnä kauniita. Luokittelin myös mahdollisesti varsan pehmeää karvaa luonnehtivat nimet *Lavilan Silkki* ja *I.P. Sametti* hevoseen itseensä viittaaviksi nimiksi.

Hevosia on nimetty toivottujen ominaisuuksien mukaan (*Kairan Kirma*, *Sirpan Juoksu*, *Vapiskaa*, *Varpukan Vauhti*, *Vilpahus*). Tällaisista nimiä voidaan yksinkertaisesti nimittää toivenimiksi, jotka sisältävät toiveita nimenkantajan tulevista ominaisuuksista (Kiviniemi ym. 1974: 53). Yhteensä olen luokitellut 65 nimeä, 55 % hevoseen itseensä viittaavista nimistä, toivottuja, tai mahdollisesti jo olemassa olevia, luonteen ominaisuuksia kuvaaviksi nimiksi. Myös tuleen viittaavat nimet (*Polunpään Leimu*, *Päreen Palo*, *Roihuva*) ovat aineistossani verrattain yleisiä. Luokittelin ne myös toivenimiksi, sillä todennäköisesti tuleen ja kuumuuteen liittyvillä nimivalinnoilla on haluttu viestiä tulevan kilpa- tai ravihevosen toivotuista ominaisuuksista. Myös taikuuteen viittaavat nimet, kuten *Hurjatuulin Taika*, *Sopun Taika* ja *Taikatuu*, luokittelin toivottua ominaisuutta luonnehtiviksi.

Tähän alalukuun olen koonnut lisäksi hevosen syntymään tai astutushetkeen todennäköisesti viittaavia nimiä, joita aineistossani on 10. Esimerkiksi *Helon Vappu* on syntynyt vappunpäivänä ja hevosen *Huima Täysikuu* syntymäpäivänä taivaalla on tosiaan ollut täysikuu. Nimissä *Nevan Enkeli* ja *Piitsin Enkeli* yksilöivä osa on sama. *Nevan Enkeli* on kuollut vain muutaman päivän ikäisenä, kun taas *Piitsin Enkeli* on kaksosvarsa, joka menehtyi jo syntymäpäivänään. Molemmissa nimissä nimenosa *Enkeli* viittaa siis siihen, että hevonen on ehtinyt menehtyä ennen nimeämistään. Nimi *Ullatus* viittaa sanaan yllätys, ja näin ollen nimen taustalla onkin se, etteivät nimenantajat ole tienneet tammansa synnyttävän kaksosvarsat, jolloin toinen varsoista on todellakin ollut yllätys. *Ullatuksen* sisar on aineistossanikin oleva *Destunii*, jonka nimi puolestaan viittaa englannin kielen *destiny*-sanaan (suom. 'kohtalo').

Yhdeksän aineistoni nimeä voisi rinnastaa mahdollisesti hevosen syntymään viittaaviksi, sillä nimet vaikuttavat huudahduksilta tai lausumilta, joita hevosen syntymähetkellä paikalla olleet henkilöt ovat sanoneet. Kandidaatintutkielmaani varten kerätyssä aineistossa oli useita nimiä, joiden ilmoittajat kertoivat syntymän yhteydessä sanotun sanan jääneen käyttöön hevosen varsinaiseksi nimeksi. Esimerkiksi *Myttsen* nimeäjä oli talliin astellessaan

huudahtanut siellä olevan pieni mytynen, kun taas *Herttulan Hienoa* oli kehuttu hienoksi sen noustessa jaloilleen (Luoma 2019: 28). Koska kandidaatintutkielmassani nimeämisperusteet olivat selvät, luokittelin nämä nimet hevosen syntymään liittyviksi nimiksi. Tässä tutkielmassa nimeämisperusteet eivät ole varmoja, joten en luokitellut huudahduksin tai lausumin nimettyjä hevosia varsinaisesti syntymään viittaaviksi nimiksi. Tällaisia nimiä ovat *Aika Jännä*, *Höpö-höpö*, *Jopas Jotakin*, *Jumprahuiti*, *Semmone* ja *Tilirimpsis*. Nimi *Elämä on* on luokiteltu lausumaksi, joka voi viitata tietoliikennekonserni DNA:n mainosvideoiden sloganiin. Toisaalta sellaiset lausahduksiksi koettavat nimet kuten *Kelpo Peli* ja *Menijo* viittaavat todennäköisesti myös tulevaisuuden ravihevoseen. Lausumiksi ja huudahduksiksi luokitellut nimet vaikuttavat nimenomaan olevan puhuttua kieltä. Lausumat voivat olla ei-lausemaisia, verbittömiä ja ne voivat esiintyä vain tietyissä konteksteissa. Muu kuin lauseen muotoinen lausuma voi käsittää esimerkiksi yhden tai useamman lausekkeen, tai se voi muodostua pelkästä partikkelista (VISK § 1003).

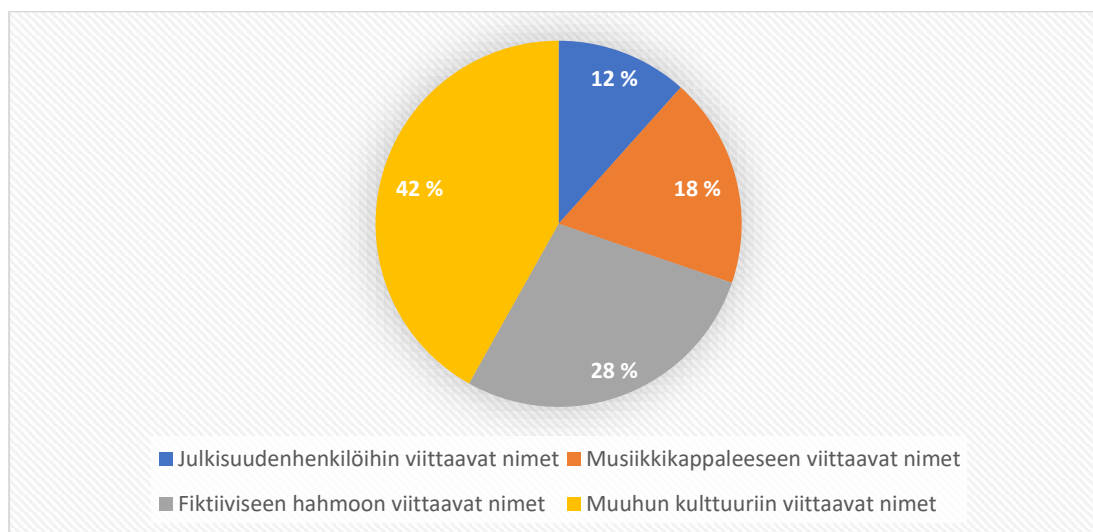
Hevoseen itseensä viittaaviksi nimiksi olen luokitellut 15 sellaista nimeä, jotka voidaan kokea hellittely- tai pilkkanimiksi eli lisänimiksi. Hellittelynimiä (*Hunaja Pulu*) tai sävyltään neutraaleja nimiä on enemmistö tähän ryhmään luokitelluista nimistä, 12. Myös Kalske on tarkastellut omassa luvussaan työhevosille annettuja kotoisia lempinimiä, jollaisia ovat olleet esimerkiksi *Rusko-Kulta* ja *Junтта-Aasi*. Kalskeen mukaan lempinimet kertovat omistajan ja hevosen ystävydestä, haukkumanimet taas isännän pettymyksestä esimerkiksi eläimen vammaan tai oikutteluun (2006: 75). Nimen *Herttulan Kulta* olen luokitellut tähän nimiryhmään sen perusteella, että siinä esiintyy sana *kulta* yksilöivänä nimenosana. Myös *Laurilan Kultsi*, jonka yksilöivä nimenosa *Kultsi* on slangia, on luokiteltu hellittelynimiksi. Hevosten voidaan olettaa olevan kasvattajilleen ja omistajilleen erityisen tärkeitä, mikäli ne on nimetty hellittelynimin. Tällaisiksi olen luokitellut esimerkiksi nimet *Ikioma*, *Päivän Unelma*, *Repen Unelma* ja *Savimäen Lahaja*. Lisäksi *Kivikkolan Timangi* ja *Pirttilän Timantti* on luokiteltu tähän nimiryhmään.

Sävyltään neutraaleina pidän esimerkiksi nimiä *Jekkulan Himppu*, *Tinttura* ja *Tirppu*. Nimet voisivat viitata varsan pieneen kokoon ja hentoon olemukseen. Pilkkanimiksi olen luokitellut vain kolme nimeä, *Junttapura*, *Junttieinari* ja *Loiva Lapanen*. Lisänimiksi koettavat rekisterinimet voivat viitata myös hevosen ulkonäköön tai muihin ominaisuuksiin, mutta koska varmaa tietoa nimien alkuperästä ei ole, luokittelin nimet omaan ryhmäänsä.

5.4 Kulttuuriin viittaavat nimet

Kulttuuriin viittaaviksi nimiksi olen luokitellut yhteensä 44 nimeä. Populaarikulttuuri on tässä tutkielmassa kattokäsitteenä julkisuudenhenkilöistä, fiktiivisistä hahmoista, yhtyeistä tai musiikkikappaleista inspiraation saaneille nimille, joita aineistossani oli 26. Se on suurin nimiryhmä tässä luvussa. Muuhun kulttuuriin viittaaviksi nimiksi luokittelin esimerkiksi suomalaisen kansanperinteeseen, kirjallisuuteen, tanssiin tai teatteriin liittyviä nimiä, ja näitä nimiä oli yhteensä 18. Julkisuudenhenkilöihin viittaavat nimet voisi toisaalta luokitella myös henkilönimiksi, mutta pidän luontevana niiden yhdistämistä osaksi populaarikulttuuriin viittaavien nimien käsittelyä.

Populaarikulttuuriin viittaavia nimiä on suurin osa aineistoni kulttuuriin viittaavista nimistä, ja ne jakautuvat melko tasaisesti pienempiin alaryhmiin, jotka esittelen tarkemmin kuviossa 4. Yhteensä 44 kulttuuriin viittaavasta nimestä suurin osa viittaa populaarikulttuuriin, jonka alaryhmät olen eritellyt kuviossa. Populaarikulttuuriin viittaa siis 58 % kulttuuriin viittaavista nimistä. Populaarikulttuuriin viittaavista nimistä eniten on johonkin fiktiiviseen hahmoon viittaavia nimiä, 12 nimeä, eli 28 %. Musiikkikappaleeseen viittaaviksi nimiksi olen luokitellut kahdeksan nimeä, eli 18 %, ja johonkin julkisuudenhenkilöön viittaa viisi nimeä, eli 12 %. 18 nimeä, 42 %, on muunlaiseen kulttuuriin kuin populaarikulttuuriin viittaavia nimiä.

Kuvio 4. Kaikkien kulttuuriin viittaavien nimien jakautuminen aineistossani (N = 44). Populaarikulttuuriin viittaavia nimiä on siis yhteensä 58 % ja muuhun kulttuuriin viittaavia nimiä 42 %.

Suurin osa (28 %) populaarikulttuuriin luokitelluista nimistä viittaa johonkin fiktiiviseen hahmoon, joka on tuttu yleisimmin Walt Disneyn elokuvista tai muista lastenohjelmista. *Game of Thrones* -fantasiasarjaan viittaava nimi *Khaleesi* on luokiteltu tähän nimiryhmään, vaikka se ei suoranaisesti ole minkään henkilöhahmon nimi, vaan eräänlainen kuningattareen rinnastettava nimitys. Myös nimen *Muumikko* luokittelin viittaavaksi muumeihin, sillä nimi koostuu substantiivista *muumi* ja johtimesta *-kko*. On myös mahdollista, että nimenantaja on tarkoittanut nimen perusosan olevan miehennimi *Mikko* ja niin sanotun määriteosan olevan sana *muu*.

Selviä Walt Disneyn piirroshahmoihin viittaavia nimiä ovat *Hiljalan Hercules*, *Rahkeen Bambi*, *Toppilan Simba*, ja *Tuhkimo Evo*. Muihin fiktiivisiin hahmoihin viittaavia ovat nimet *Fröken Felicia*, *Hämis Teräs*, *Jerry Cotton*, *Niksi-Nella*, *Rölli Rols* ja *Zorrotar*. Nimi *Fröken Felicia* viittaa mahdollisesti ruotsalaisen Osborn Bladinin kirjaan *Fröken Felicias hemlighet*. Nimessä *Hämis Teräs* yhdistyvät kahden supersankarin, *Hämähäkkimiehen* ja *Teräsmiehen*, nimet. *Niksi Nella* on lastenanimaatiosarja, jota on esitetty Pikku Kakkosessa. Sarjan päähenkilö, Niksi-Nella, on kekseliäs tyttö, joten nimi voisi myös kuvata hevosen luonnetta. *Rölli Rols* voi viitata paitsi Allu Tuppuraisen luomaan *Rölli*-hahmoon myös hevosen ulkonäköön, sillä nimi esiintyy jo Kalskeen (2006: 72) tutkimuksessa työhevosille annetuista nimistä. Kansanomainen nimi *Rölli* on niin vanha, ettei se voi viitata tunnettuun *Rölli*-peikkoon. Rölliit ovat

myös heinäkasvien suku, jonka mukaan on nimetty myös aineistoni *Uturölli*, eli voi olla, että erityisesti kansanomainen nimi viittaisikin kasvisukuun.

Musiikkikappaleisiin viittaaviksi nimiksi olen luokitellut kahdeksan nimeä (18 %). Nimi *Anna Mä Meen* viittaa rap-artisti Cheekin samannimiseen kappaleeseen, *Pauhaava Sydän* taas on paitsi hevosen nimi, myös laulaja Lauri Tähkän alkuperäisenä esittämä musiikkikappale, ja toukokuun loppupuolella syntynyt hevonen on saanut nimekseen *Ikuinen Vappu* rapduo JVG:n samana vuonna julkaistun hittikappaleen mukaan. Nimi *EMS Hermesetas* voisi viitata samannimiseen makeutusaineeseenkin, mutta vuoden 2019 alkupuolella on julkaistu Pyhimyksen ja Saimaan yhteistuotantona tehty Hermesetas-niminen musiikkikappale – siis samana vuonna, kuin hevonen on nimetty, minkä vuoksi on oletettavaa, että hevosen nimi liittyy kyseiseen teokseen.

Nimeä *Akkametso* ei välttämättä pelkän nimen perusteella voi luokitella musiikkikappaleeseen viittaavaksi nimeksi, mutta nimen tarkempi tarkastelu antaa siihen perusteita: Popeda-nimisen yhtyeen solistilla Pate Mustajärvellä on soolokappale *Ukkometso*, jota myös kuullaan koko bändin esittämänä. *Akkametso*-nimisen tamman isä on *Costello*, ja Popedan kitaristina toimii Costello Hautamäki, joten analysoitava nimi assosioituu melko vahvasti *Ukkometso*-kappaleeseen. Tuulikki Viilo (2019) kirjoittaa Maaseudun Tulevaisuus -verkkosivustolla julkaistussa artikkelissa siitä, kun kaksi Suomen kuuluisinta Costelloa, ravikuningas Costello ja Costello Hautamäki kohtasivat tuolloin Teivon raviradalla. Artikkelista käy ilmi, että hevonen on saanut nimensä juuri Hautamäen mukaan ja että *Ukkometso* on ravinkuninkaan oma voittokappale. Nimi *Akkametso* siis voitaisiin luokitella polveutumisnimeksikin, mutta pidin nimen kohdalla viittausta musiikkikappaleeseen hieman vahvempana nimeämisperusteena kuin viittausta suoraan isän nimeen.

Julkisuudenhenkilöiden mukaan nimensä ovat mitä ilmeisimmin saaneet *Kiikun Elvis*, *Poelius*, *Pojiksen Madonna* ja *Vettel*. Näistä nimi *Pojiksen Madonna* voisi viitata joko tunnettuun laulajatar Madonnaan, tai Neitsyt Mariasta käytettyyn nimitykseen Madonna. Varmaa tietoa ei nimen tarkoitteesta tämän tutkielman puitteissa voi kuitenkaan tehdä. Nimi *Poelius* todennäköisesti viittaa YouTube-sivustolle lataamistaan videoista tunnetuksi tulleetseen ja sittemmin laulajanuraa tehneeseen Tuure Boeliukseen. *Kiikun Elvis* tuo mieleen edesmenneen laulajan, Elvis Presleyn, ja *Vettel* puolestaan formulakuljettaja Sebastian Vettelin – nimenantajalla on luultavasti ollut myös toive nopeasta juoksijasta. Julkisuudenhenkilöihin viittaaviin nimiin

rinnastin myös suomalaiseen metalliyhtyeeseen, Stam1naan, viittaavan *Stamina*-nimen. Nimen luokittelu ei ollut aivan yksiselitteistä, sillä sana 'stamina' tarkoittaa englanniksi kestävyyttä – nimi voitaisiin luokitella siten myös toivenimeksi. Hippoksen nimeämissääntöjen puitteissa oletettavaa kuitenkin on, että englanninkielinen nimi on hyväksytty olettaen sen tarkoitteena olevan juuri suomalainen musiikkiyhtye.

Muuhun kulttuuriin viittaavista nimistä osa viittaa eri taiteenlajeihin, kuten tanssiin tai kirjallisuuteen. Osa viittaa vanhaan kansanperinteeseen ja uskontoon. Kaksi nimeä, *Gripen S* ja *Kaiten*, voidaan tulkita viittaaviksi sotaan. Nimen *Gripen S* yksilöivä osa viitanee ainakin Ruotsissa käytettyihin hävittäjälentokoneisiin, joiden eräs malli on myös Gripen E. Analysoitavassa nimessä esiintyvä *S* on kasvattajatunnus, mutta kokonaisuutena tarkastellessa nimi voisi viitata nimenomaan Gripen E-hävittäjämalliin. Nimi *Kaiten* puolestaan viitanee japanilaiseen sotienaikaiseen, sukellusvenetyyppiseen itsemurha-alukseen.

Muinaisuskoon ja jumaltarustoon liittyviä nimiä olivat *Morvran* ja *Venus*. *Morvran* viittaa kelttiläiseen sodan jumalaan. *Venus* voi nimenä viitata joko roomalaisen mytologian jumalattaren tai samannimiseen planeettaan, tai se voisi olla peräti etunimi. Kalske (2005: 171) on luokitellut 1950-luvulla syntyneen tamman nimeltä *Venus* roomalaisen mytologian mukaan nimityksi hevoseksi, joten päädyin senkin vuoksi luokittelemaan sen samoin. Astronomiaan viittaavia nimiä on aineistossani kuitenkin verrattain paljon (ks. luku 5.5), joten ei olisi mahdollista, että aineistoni *Venus* olisi saanut nimensä planeetan mukaan. Täyttä varmuutta ei nimen tarkoitteesta tämän tutkielman puitteissa kuitenkaan ole. Nimen *Kaskivirsu* otaksun viittaavan suomalaiseen kansanperinteeseen (vrt. *tuohivirsu*), sillä kasketessa jalkineina on käytetty entisaikaan virsuja. Nimen *Friisin Elfi* olen luokitellut kulttuuriin viittaavaksi, sillä nimen taustalla on mahdollisesti englannin kielen sana *elf*, joka suomeksi tarkoittaa *tonttua* tai *haltiaa*. Erityisesti tontuilla, mutta myös haltioilla, on oma paikkansa suomalaisessa kansanperinteessä.

Uskontoon viittaaviksi nimiksi olen luokitellut kolme *Vuoren*-kasvattajaliitteellä nimettyä hevosta: *Vuoren Usko*, *Vuoren Toivo* ja *Vuoren Rakkaus*. *Usko* ja *Toivo* ovat suomalaisia miehennimiä, minkä vuoksi nimet *Vuoren Usko* ja *Vuoren Toivo* olisi ollut mahdollista luokitella etunimiin viittaaviksi nimiksi. Mielestäni näitä kolmea nimeä oli kuitenkin poikkeuksellisesti perusteltua tarkastella yhdessä, sillä nimet viittaavat Raamatun ensimmäiseen kirjeeseen korinttilaisille ja muodostavat siten yhdessä kokonaisuuden.

Esittävään taiteeseen viittaaviksi voidaan luokitella nimet *Hurttilan Cirkus* ja *Riksun Vaudeville*. KS (s.v. Vaudeville) määrittelee sanan seuraavasti: varieteen tai revyyyn tapainen viihteellinen teatterimuoto, jossa tanssiesitykset, musiikki ja satiiriset dialogijaksot vuorottelevat. Sana voidaan ääntää myös [vod'vil]. Nimestä *Riksun Vaudeville* kiinnostavan tekee se, että tutkielmani ulkopuolisen tiedon varassa tiedän Venäjällä vuonna 1985 syntyneen muunrotuisen hevosen nimen olevan *Vodevil*, jonka nimi todennäköisesti viittaa tähän teatterimuotoon sanan ääntöasun perusteella. Onkin mielenkiintoista huomata, että vuonna 2019 Suomessa on nimetty suomenhevonen samaa tarkoittavalla nimen yksilöivällä osalla kuin Venäjällä vuonna 1985 syntynyt lämminverinen ratsuhevonenkin. Analysoitavan nimen kaksiosaisuus ja genetiivimuotoinen määriteosa tekevät kuitenkin *Riksun Vaudeville* -nimestä varsin tyypillisen suomenhevoselle annetun nimen.

Musiikkigenreä edustavan nimen *Ypjä Rokki* luokittelin ensin populaarikulttuuriin viittaavaksi, mutta koska nimi oli ainoa kaltaisensa siinä nimiryhmässä, päätin rinnastaa sen nimeen *Tee Wee Tango*. Tango voidaan mieltää sekä tanssilajiksi että musiikkigenreksi. Myös nimi *Flossaus* viittaa tanssiin, sillä flossaus oli taannoin erityisesti nuorison keskuudessa suosittu muotitanssi. *Flossaus* on ollut myös huhtikuussa 2018 Kotimaisten kielten keskuksen valitsema kuukauden sana. Koska *Flossaukseksi* nimetty hevonen on syntynyt vuonna 2019, hevosen rekisterinimi siis mitä ilmeisimmin viittaa edellisvuonna pinnalla olleeseen muotitanssiin. Muita kulttuuriin viittaavia nimiä ovat esimerkiksi kirjallisuuteen ja tekstilajeihin liittyvät nimet *Ingressi*, *I.P. Novelli* ja *Uusi Tarina*.

5.5 Ihmisestä käytettäviin nimityksiin viittaavat nimet

Ihmiseen viittaavien nimien kategorian nimesin Kalsketta mukaillen. Hän käsittelee luvussa nimeltä ”Primaaristi ihmiseen viittaavat nimet” (2005: 80) kansanomaisen hevosennimistön nimiä, joiden merkitys viittaa esimerkiksi mieheen tai poikaan (*Jätkä*, *Jääkäri*, *Poju*), johtajaan (*Jehu*, *Pomo*) tai tyttöystävään (*Heila*, *Hellu*). Lisäksi hänen työssään on luku ”Ihmisten sosiaalisiin suhteisiin ja ikään viittaavat nimet” (mts. 184), jossa hän käsittelee myös ammattinimityksiä sekä aristokratiaan ja julkisuudenhenkilöihin viittaavia nimiä. Luokittelin työssäni tähän samaan alalukuun sellaiset nimet, joissa tarkoitteena on jokin ammatti, titteli tai arvonimi

(*Kuvernööri Rap, Puro Rinssi, Sheriffi*) tai sukupuoli-ilmaus (*Akkavalta, Oma Typykkä, Setämies*). Olen luokitellut yhteensä 40 nimeä tähän ryhmään, joka on 9 % kaikista muista kuin polveutumisnimistä.

Ammatteihin, titteleihin tai arvonimiin viittaavia nimiä aineistostani erottui 23, eli hie-
man yli puolet tämän ryhmän nimistä. Näistä selvästi sotaan tai taisteluihin viittaavia oli seit-
semän nimeä. Sana *soturi* toistui peräti kolmessa nimessä: *Suvin Tähti-Soturi, Viikilän Soturi*
ja *Yön Korpisoturi*. Islantilaisten saagojen taisteluihin viittaa myös nimi *Kilpineito*, ja *Kopran*
Ulaanin nimi puolestaan viittaa ratsuväen sotilaaseen, jonka pääaseena on keihäs (Suomisana-
kirja). *Tuhti-Kersantin* nimen jälkiosa on sotilasarvo, minkä vuoksi luokittelin nimen viittaavan
sotateemaan. *Legaatti* on Kielitoimiston sanakirjan mukaan monimerkityksinen sana. KS:n en-
simmäinen määritelmä sanalle on 'paavin lähettiläs' ja toinen määritelmä 'antiikin Roomassa
neuvonantajista, käskynhaltijoista ynnä muista käytetty ilmaus'. KS:n kolmas määritelmä viit-
taa oikeustieteeseen, ja sen mukaan *legaatti* on 'erityisjälkisäädös tai jälkisäädöslahjoitus'. Ky-
seisen nimen nimeämisperuste ei ole selvillä, joten on mahdollista, että nimi motivoituisi myös
sanan oikeustieteellisestä määritelmästä. Luokittelin sen kuitenkin ihmiseen viittaavaksi, sillä
kaksi kolmesta KS:n määritelmästä kertovat *legaatin* viittaavan ihmiseen.

Aineistoni seitsemän nimeä viittaavat arvonimiin. Saarelma-Paukkala (2017: 84) toteaa,
että aiempina vuosisatoina ihmisten etunimiä on annettu kuninkaallisten perheiden, aatelisten
ja ylempien sosiaaliluokkien edustajien mukaan, mutta nykyään uusia nimiä annetaan suosittu-
jen muusikoiden, urheilijoiden ja muiden julkisuudenhenkilöiden mukaan. Aineistossani ei ole
lainkaan sellaisia nimiä, jossa viitattaisiin esimerkiksi suoraan Ruotsin prinsessa Victoriaan tai
Ison-Britannian kuningatar Elisabetiin, mutta kuninkaallisille ja aatelisille annettavat arvonimet
esiintyvät aineistoni nimissä.

Sana *kreivi* toistuu kahdessa nimessä: *Palikkalan Kreivi* ja *Onnen Kreivitär*. *Kreivillä*
tarkoitetaan arvoltaan ruhtinaan ja vapaaherran välistä aatelismiestä (Kielitoimiston sanakirja).
Sanaa *kreivitär* taas käytetään KS:n mukaan kreivin puolisoista tai naimisissa olevasta tai ol-
leesta kreivin tyttärestä. Sana *paroni* voidaan rinnastaa *kreiviin*, sillä KS:n mukaan *paroni* on
kreiviä lähinnä oleva alempi aatelismies useissa maissa. Tämän määritelmän vuoksi nimi *Syr-
jän Paroni* oli perusteltua luokitella tähän ryhmään. Hallitsijoihin viittaavat nimet luokittelin
myös arvonimiksi. Aineistossani esiintyy niin *Virman Kunkku, Puro Rinssi* kuin *Ypjä Rinses-
sakin*. Kiinnostavaa on, että missään näistä hallitsijoihin viittaavista nimistä kirjoitusasu ei ole

yleiskielen mukainen (vrt. *kuningas, prinssi, prinsessa*). Aineistossani kuitenkin toistuu myös yleiskielen kirjoitusasun mukainen sana *prinssi* kahdessa polveutumisnimeksi luokittelemassani nimessä. Nimen *Reina Rols* yksilöivä osa, *Reina*, tarkoittaa espanjan kielellä kuningatarta, minkä vuoksi on perusteltua luokitella nimi tähän nimiryhmään. Hallitsijaan viittanee myös nimi *Amerikan Keisari*. Nimi voi myös viitata samannimiseen *Aku Ankka* -taskukirjaan, tai se voi olla jonkinlainen pilkkanimi Yhdysvaltain silloisesta presidentistä, Donald Trumpista. *Amerikan* on nimessä kasvattajatunnus, sillä Heppa-järjestelmän mukaan neljällä *Amerikan-*etuliitteellä nimetyllä hevosella on kasvattajana sama henkilö.

Ammatti-ilmauksiksi luokiteltavia nimiä ovat esimerkiksi *Komedienne, Kuvernööri Rap, Sheriffi, Souvari* ja *Yrittäjä*. Myös *R.R. Johtaja* voidaan luokitella ammattinimikkeeksi. Kalskeen (2005: 81) tutkimuksessa esiteltiin myös *Johtaja*-sanan synonyymit *Jehu, Jermu, Pomo* ja *Porho*. Myös nimen *Edunvalvoja* luokittelin tähän nimiryhmään. Nimi *Saariston Sankari* jäi tässä luokittelussa viimeiseksi. Kielitoimiston sanakirja määrittelee *sankarin* olevan 'urotöistään tai rohkeudestaan tunnettu henkilö', minkä vuoksi nimi on perusteltua luokitella ihmiseen viittaavaksi. Sinänsä sankari ei kuitenkaan ole varsinainen ammatti tai arvonimi. Toisaalta nimen voi rinnastaa aiemmin esittelemiini *soturi*-tyyppisiin nimiin.

Jokin sukupuoli-ilmaus esiintyy 16 nimessä. Sukupuoli-ilmaukseksi luokittelin myös nimet, joissa esiintyy jokin sukulaisuussuhdetta kuvastava sana, kuten *sisko* osana nimeä *Kiikun Sisko*. Sukulaisuussuhteita kuvastavia nimiä aineistossani edustaa *Kiikun Siskon* lisäksi ainoastaan *Lumi-Ukki*. *Setämies* voidaan toisaalta katsoa viittaavan setään, eli isän veljeen, tai toisaalta sillä voidaan tarkoittaa ketä tahansa aikuista miestä. Nimien *Kuuran Poika* ja *Pohjan Poika* luokittelu ei ole aivan yksinkertaista, sillä suomen kielen sanalla *poika* voidaan tarkoittaa miespuolista henkilöä syntymästä murrosikään tai miespuolista lasta suhteessa vanhempiinsa, iästä riippumatta (KS). Siksi sekä sukulaisuussuhteita kuvastavia nimiä sekä varsinaisesti sukupuoli-ilmaisun sisältäviä nimiä oli luontevaa käsitellä samassa luvussa.

Jonkin sukupuoli-ilmauksen sisältävistä 16 nimestä 11 kuului tammalle ja vain 5 ori-varsoille, eli vaikuttaisi siltä, että tammoja nimetään oreja useammin jollakin sukupuoleen viittaavalla nimityksellä. Tällaisia ilmauksia aineistossani olivat esimerkiksi sanat *akka, matami, typykkä, friidu, neito, plikka* ja *tyttö*. *Matami* on näistä ainoa sana, joka on sellaisenaan hevosen yksiosainen nimi. Ainoa vastaava orin nimi oli *Kukkarosuon Kossi*, jonka jälkiosa tarkoittaa nuorta poikaa. Kiinnostavia olivat myös nimet *Mamselli Monalisa* ja *Kivimetsän Heila*.

Mamselli Monalisa voisi sinänsä viitata myös Leonardo da Vincin tunnettuun maalaukseen, mutta luontevinta oli nimen luokittelu sen määriteosan, *Mamsellin*, perusteella, joka on vanhahtava synonyymi neidille (KS). Kalske (2005: 82) on luokitellut tyttöystävää tarkoittavan *Heila*-nimen ihmiseen viittaavaksi nimeksi, joten luokittelin myös *Kivimetsän Heilan* tähän luokkaan.

Tyypillisintä vaikuttaa aineistoni perusteella olevan sanan *tyttö* tai sen synonyymien käyttäminen osana nimiä. Nimissä *Tuulityttö* ja *Oma Typykkä* esiintyy sana *tyttö* joko sellaisenaan tai hieman muunnettuna. Synonyymeiksi *tytölle* voidaan myös luetella *Pikkufriidu* ja (*Seppän*) *Plikka*. Nimen *Fiini Fröökynä* luokittelin myös tähän nimiryhmään, sillä sen voidaan tulkita tarkoittavan *hienoa neitiä*, sillä nimen jälkiosa *Fröökynä* lienee suomennos ruotsin kielen *neitiä* tarkoittavasta sanasta *fröken*. Lisäksi Suomen murteiden sanakirjan mukaan *fröökynällä* tarkoitetaan *hienoa neitiä* myös suomen kielen murteissa, erityisesti länsimurteiden alueella. *Neiti*-sanana synonyymi esiintyy myös nimessä *Pohjolan Neito*.

Nimen *Akkavalta* luokittelin ihmiseen viittaavaksi, sillä nimessä esiintyy *naisesta* käytettävä synonyymi. Lisäksi luokittelin ihmiseen viittaavaksi nimen *Valonluoja*, sillä se on tekiännimijohdos. Muodoltaan nimi on rinnastettavissa samassa luvussa mainittuun *Edunvalvoja*-nimeen, mutta käsitteenä *valonluoja* ei ole yhtä vakiintunut kuin *edunvalvoja*.

5.6 Muut selvään tarkoitteeseen viittaavat nimet

Muista kuin polveutumisnimistä oli hahmotettavissa myös nimien merkityksen perusteella useita pienempiä alaluokkia, joihin luon tässä luvussa katsauksen. Luokittelin yhteensä 52 nimeä johonkin muuhun selvään tarkoitteeseen viittaaviksi. Luontoon viittaaviksi luokittelin 32 nimeä, kuten nimet *Halla*, *Kesänkukka* ja *Kaivopellon Viima*. Luontoon viittaavat nimet ovat siis tämän alaluvun suurin nimiryhmä. Astronomiaan liittyviä nimiä oli aineistossani myös verrattain paljon, kuusi nimeä, ja ne sisällytin osaksi luontoon viittaavia nimiä. Myös maantieteellisiin paikannimiin, tuntureihin, viittaavat *Hepomäen Ruka* ja *Hepomäen Saana* on luokiteltu luontonimiksi. Selvän tarkoitteen sisältävät myös sellaiset nimet, jotka viittaavat ruokaan tai juomaan: nimet voivat olla tuotemerkkejä (*Laajakummun Dumle*) tai ruokia itsessään (*Popkorni*). Ruokaan ja juomaan liittyviä nimiä oli aineistossani 10. Aineistossani oli myös 10

nimeä, jotka viittaavat jollakin tapaa peleihin tai leikkeihin, kuten *Aarteen Shakki*, *Aholan Arpeli* ja *Kuurupiilo Hem*.

Luontonimiksi luokitelluista nimistä kuusi viittasi astronomiaan. Kuuhun viittaavat nimet *Sirppi* ja *Vanhantuvan Kuu*. Toisaalta nimi *Sirppi* voi myös viitata viljanleikkuussa käytettyyn työkaluun. Tähdistöön viittaavia nimiä ovat *Nevan Polaris* sekä *Vanhantuvan Alfa* ja tähtisumua tarkoittava *Vanhantuvan Nebula*. Heppa-järjestelmän mukaan *Vanhantuvan*-etuliitteellä nimettyjä suomenhevosia on 25 ja ne kaikki viittaavat jollakin tavalla astronomiaan. Luokittelin myös nimen *Taivas* astronomiaan liittyväksi, sillä astronomiaan liittyvät nimet ovat suureksi osaksi juuri taivaankappaleiden nimiä, kuten *Konttilan Komeetta*. Myös sanaa *säde* voidaan pitää astronomiaan viittaavana, mikäli sillä tarkoitetaan auringosta lähteviä säteitä. Sana esiintyy yksilöivänä nimenosana nimissä *Kelokosken Säde* ja *Lavilan Säde*.

Luontonimeksi luokittelin myös nimen *Bastubackan Dimma*. Nimi on kirjoitettu suomen kielen kieliopin mukaisesti, sillä nimen ensimmäinen osa on genetiivimuotoinen *Bastubackan*. Itsessään nimi *Bastubacka* on kuitenkin ruotsalaisperäinen, minkä vuoksi luokittelin nimen luontonimeksi, sillä *dimma* tarkoittaa ruotsin kielellä 'sumua tai usvaa'. Saamenkielinen nimi *Biegga* tarkoittaa 'tuulta', ja tuuleen viittaavat myös suomenkieliset nimet *Kaivopellon Viima*, *Liston Lounatuuli* ja *Viimatuuli*. Myös nimi *Tyrsky* voidaan ajatella tuulen synnyttämäksi ilmiöksi.

Kasvi- ja eläinkuntaan viittaavia nimiä on aineistossani jonkin verran. Nimet *B. Vanamo* ja *Ilolan Vanamo* olen luokitellut vanamo-nimisen kasvin perusteella, vaikka nimi voisi olla myös henkilönnimi. *Kesänkukka*, *Nevan Vaapukka*, *Orjanruusu* ja *Uturölli* voidaan luokitella myös kasvikuntaan viittaaviksi nimiksi. Eläimiin viittaavat *Kiljanderin Karhu* ja hollanninkieleksi luokiteltu haukkaa tarkoittava nimi *Valk*.

Kymmenestä ruokaan ja juomaan viittaavasta nimestä kolme viittaa johonkin alkoholipitoiseen juomaan. Nimen *Ryhlyn Amarula* yksilöivä osa, *Amarula*, on kermaliköörin tuotemerkki. *Katallin Merlotin* nimen yksilöivä osa, *Merlot*, on pääasiassa punaviinin tuotantoon käytettävä viinirypälälajike. *Lavilan Shotin* nimen yksilöivän osan, *Shotin*, voidaan niin ikään tulkita viittaavan 'pieneen alkoholipitoiseen juomaan'. Makeisten tuotenimiin viittaavat nimet *Ässähässäkkä* ja *Laajakummun Dumle*. *Marmelady* tuo nimenkuulijan mieleen ensimmäisenä todennäköisesti marmeladin. *Kosken Humita* lienee saanut nimensä Etelä-Amerikkalaisen ruokalajin mukaan. *Kumpulän Rakuunan* luokittelin viittaavan mausteeseen, vaikka nimi voisi

viitata myös ratsuväen sotilasta tarkoittavaan *rakuuna*-sanaan. *Kumpulan Rakuunan* isä on kirjattu ratsusuunnalle, joten nimi voisi sen vuoksi viitata myös ratsuväkeen.

Peleihin ja leikkeihin viittaaviksi nimiksi luokittelin nimen *Jaskapotti*, joka on suomalaistettu versio englanninkielisestä *jackpot*-sanasta (suom. *jättipotti*). Perinteiseen leikkivälineeseen viittaavat myös nimet *Kömin Leija* ja *Vempun Leija*. Myös nimet *Filunki* ja *Kulkurin Kepponen* olen luokitellut tähän ryhmään, sillä otaksun nimen *Filunki* viittaavan ns. vilunkipeeliin ja vilppiin – siten samaan teemaan liittyy myös nimen *Kulkurin Kepponen* perusosa, *Kepponen*.

5.7 Luokittelemattomat nimet

Tähän alalukuun olen koonnut ne nimet, joita en pystynyt saatavilla olevan tiedon puitteissa luokittelemaan mihinkään aiemmin esitellyistä alaluvuista. Luokittelemattomia nimiä oli aineistossani 45. Täysin ilman analyysiä luokittelemattomiatkaan nimet eivät kuitenkaan jääneet, sillä niiden rakennetta ja kieltä on analysoitu pääluvussa 3. Kaikkien nimien merkitys tai alkuperä eivät kuitenkaan ole perusteltavissa nimen polveutumisella tai hevosen ominaisuuksilla, kuten värillä tai syntymäajankohdalla. Kaikilla nimillä ei myöskään ole sellaista tarkoitetta, jonka perusteella ne olisi voinut luokitella esimerkiksi populaarikulttuuriin viittaaviksi nimiksi. Osalla luokittelemattomistakin nimistä on jokin selkeä tarkoite (*Ampeeri*, *Ellipsi*, *Ropo Riski*). Näiden nimien nimeämisperuste ei kuitenkaan ole läpinäkyvä, joten niiden taustojen ja merkitysten selvittämiseksi olisi täytynyt haastatella nimenantajia tai selvittää nimien alkuperää kyselylomakkeen avulla. Luokittelemattomia nimiä ovat seuraavat:

t. *Aanatar*
t. *Adlapoke*
t. *Ahitar*
o. *Ampeeri*
o. *Boikotti*
t. *Ellipsi*
o. *Funikulaari*
t. *Fyllinki*
t. *Följande*
t. *Fiudi*
t. *Hipsulan Tättis*
t. *Hype*
o. *I.P. Kisa*

o. *Iveko*
o. *Kenaario*
t. *Kiskotar*
o. *Kouta*
o. *Köpars Turre*
o. *Laaksolan Ilmori*
o. *Landen Luomus*
o. *Metsärinteen Ihme*
t. *Montsan Romanssi*
o. *Nevan Vapaus*
o. *Orego*
o. *Pikku-Tuska*
t. *Pippilei*

o. *Pohojatuvan Tyyri*
o. *Rahtun Rustinki*
t. *Riback Aria*
o. *Rokka Muisto*
o. *Ropo Riski*
t. *Sarkasmitar*
o. *Savimäen Sehujua*
o. *Sopun Solu*
o. *Sumia*

t. *Suplahus*
r. *Taito-Sointu*
t. *Toivon Säihke*
o. *Toplokas*
o. *Tuikun Tikku*
o. *Valaistus*
o. *Velvasseli*
o. *Villan Villitys*
o. *Vuoren Vaskooli*

Luokittelemattomiakin nimiä voisi kuitenkin jaotella pieniin alaryhmiin sen mukaan, mikä niiden tarkoite on. Yksi yhdistävä tekijä monessa nimessä on, että ne ovat läpinäkyvyyttä eikä niillä ole lainkaan suomen kielessä tai missään muussa kielessäkään olemassa olevaa tarkoitetta, kuten nimet *Adlapoke*, *Iveko*, *Orego* ja *Pippilei*. Nimi *Iveko* voi viitata kuorma-autovalmistajaan, Ivecoon. Nimi *Kouta* taas voi viitata Eino Leinon samannimiseen runoon. Nimen *Adlapoke* loppu, *poke*, voi olla muunnos usein urospuolisille hevosille annetusta, kansanomaisesta *Poku*-nimestä. Kalske (2006: 35) mainitsee nimen *Poke* ruunannimien yhteydessä, kuten myös nimet *Peku* ja *Poku*. Aineistoni *Adlapoke* on kuitenkin tamma, jolloin nimityksiin *poika* ja *poju* viittaaminen on epätodennäköistä.

Lisäksi luokittelematta jäi selvän tarkoitteen sisältäviä nimiä, kuten *Boikotti*, *I.P. Kisa* ja *Vuoren Vaskooli*. Myös ruotsinkielisellä nimellä *Följande* on merkitys, 'seuraava'. Näitä nimiä en saanut nivottua järkevästi osaksi aiemmissa alaluvuissa esiteltyjä nimiryhmiä. Jotkin luokittelemattomat nimet viittaavat mahdollisesti hevoseen ja sen ominaisuuksiin. Nimen *Tuikun Tikku* yksilöivä osa *Tikku* voisi tarkoittaa varsan hintelää olemusta ja nimen *Köpars Turre* yksilöivä osa *Turre* puolestaan varsan epäsiistiä ulkomuotoa. Joukossa on myös joitakin muita kuin suomenkielisiä luokittelemiani nimiä, kuten slangisana *Hype*, sekä tekonimiä kuten *Destunii* (vrt. engl. *destiny*). *Ellipsi* on monimerkityksinen nimi, minkä vuoksi se jäi luokittelematta. Nimi voisi viitata esimerkiksi kielitieteellisesti sanan pois jättämiseen tai se voi liittyä geometriseen muotoon.

Luokittelemattomiin nimiin kuuluu myös neljä *-tar*-johtimeen päättyvää nimeä. Nimien *Aanatar* ja *Ahitar* vartalot eivät sellaisinaan tarkoita mitään. Nimien *Kiskotar* ja *Sarkasmitar* sanavartaloilla sen sijaan on selvä merkitys, mutta sanat *kisko* ja *sarkasmi* eivät siitä huolimatta asetu mihinkään edellä esitetyistä nimiryhmistä.

Kandidaatintutkielmassani totesin (2019: 37), että siinä luokittelematta jääneille nimille yhteistä oli se, että nimet vaikuttavat tulleen käyttöön puolivahingossa, sen kummemmin nimeämistä miettimättä. Kyselyyn vastanneiden vastauksissa tuli ilmi, että toisinaan tiettyyn nimeen on päädytty, kun muutakaan ei ole keksitty. On siis mahdollista, että osa myös vuonna 2019 syntyneiden suomenhevosten nimistä on sellaisia, joka on tullut syystä tai toisesta nimeäjän mieleen, ja jonka nimeäjä on todennut toimivaksi hevosen nimeksi.

6 SUOMENHEVOSTEN NIMET NYKYÄÄN

Tässä luvussa kokoan tutkimustulosteni pääkohdat yhteen. Vertaan omia tutkimustuloksiani aiempiin, Kalskeen ja Villikan tuloksiin, ja suhteutan omat tulokseni niihin. Lisäksi nostan esiin myös kandidaatintutkielmani osoittamia tutkimustuloksia. Koska olen työssäni käyttänyt apunani Villikan luokittelumallia polveutumisnimien analysoinnissa sekä Kalskeen tapoja luokitella aineistoni muita nimiä, pohdin, miten näiden luokittelumallien käyttö onnistui omassa tutkielmassani. Lisäksi pohdin hieman sitä, millaisia nimitrendejä nykyään nimettävillä suomenhevosilla vaikuttaa olevan ja onko Hippoksen laatimia nimeämissääntöjä noudatettu kaikissa aineistoni nimissä.

6.1 Tutkimuksen tulokset

Pro gradu -tutkielmani tutkimustulokset noudattavat pääosin samaa linjaa kuin vuonna 2019 laaditun kandidaatintutkielmanikin tulokset, vaikka aineistojen keruutapa ja siten myös aineistot itsessään ovatkin olleet näissä tutkimuksissa täysin erilaiset. Vertailen alaluvussa 6.2 tarkemmin kandidaatintutkielmani tuloksia tämän tutkimuksen tuloksiin.

55 % aineistoni 1021 suomenhevosennimestä on polveutumisnimiä. Vastaavasti 45 % on luokiteltu muihin nimiin, joita ovat esimerkiksi henkilönnimiin viittaavat nimet, kulttuuriin viittaavat nimet sekä muihin olemassa oleviin tarkoitteisiin, kuten arvonimiin ja luontoon viittaavat nimet. Polveutumisnimistä merkittävin osa, 53 % (299 nimeä), on fonologisesti polveutuneita. Tyypillisin fonologisen polveutumisen muoto on sama-alkuisuus, jollaisia on 48 % (145 nimeä) aineistoni fonologisesti polveutuneista nimistä. 28 % nimistä (155 nimeä) on leksikaalisesti polveutuneita, 10 % (57 nimeä) morfologisesti polveutuneita ja 9 % (49 nimeä) semanttisesti polveutuneita nimiä.

Muiden kuin polveutumisnimien kohdalla tyypillisintä on, että hevoselle annettu nimi on jokin henkilönnimi tai se mukailee henkilönnimisysteemiä. 35 % muista nimistä viittaa nimenomaan henkilönnimiin. Hevoseen itseensä viittaavien nimien osuus on toiseksi suurin, sillä tähän on luokiteltu 28 % muista nimistä. Kulttuuriin viittaaviksi nimiksi on luokiteltu 10 % muista nimistä, ihmiseen viittaaviksi 9 % ja muuhun selvään tarkoitteeseen 11 %. Luokittelemattomia nimiä, jotka eivät sopineet mihinkään mainituista nimiryhmistä, on 10 %.

Henkilönnimistä etunimeen viittaavan nimen antaminen hevoselle on selvästi yleisempää kuin sukunimen. Suurin osa etunimistä, joita aineistossani esiintyy, on kuitenkin tyypillisiä suomalaisia, jopa erittäin vanhoja etunimiä. Harvinainen ja erittäin vanha etunimi on *Sipsetti*, joka on ilmeisesti peräisin 1800-luvulta. Tavanomaisempia vuonna 2019 syntyneille suomenhevosille annettuja etunimiä joko sellaisenaan tai osana useampiosaista nimeä ovat muun muassa *Helmi*, *Lyyti*, *Vieno*, *Urho* ja *Veikko*, joista jokainen esiintyy aineistossani useammin kuin kerran. Aineistossani on kuitenkin myös uudempia etunimiä, jotka Saarelma-Paukkala on listannut (2017: 80–82): *Aava*, *Sisu*, *Hilla* ja *Veikka*. Joitakin Saarelma-Paukkalan uusiksi suomenkielisiksi nimiksi luokittelemia nimiä on myös aineistoni hevosten emätammoilla.

Olin kiinnostunut tutkielmaa aloittaessani myös siitä, onko aineistoni hevosilla havaittavissa joitakin nimitrendejä. Kielitoimiston sanakirja (s.v. trendi) määrittelee *trendin* toisaalta jonkin määrätietojen avulla laskettavissa olevan ilmiön kehityksen suuntaukseksi, toisaalta leimalliseksi ja näkyväksi piirteeksi esimerkiksi nykyisessä muodissa tai käyttäytymisessä. Voidaan todeta, että polveutumisnimin hevosten nimeäminen on yhä vallitseva trendi. Huomattavaa kuitenkin on myös aineistoni muiden kuin polveutumisnimien suuri osuus: nimet jakautuvat melko tasaisesti polveutumisnimiin (55 %) ja muihin nimiin (45 %). Henkilönnimiä on verrattain suuri osa aineistoni nimistä, joten sitä voitaneen pitää yhtenä trendinä. Toisaalta monet suomenhevoskasvattajat haluavat vaalia nimissä perinteisiä nimeämistapoja, minkä osoittavat esimerkiksi sellaiset aineistoni yksiosaiset nimet kuin *Kaskivirsu*, *Kouta*, *Matami*, *Paavali* ja *Yrittäjä*. Ajan konteksti kuitenkin näkyy nimissä, sillä suomenhevosiä nimetään myös muun muassa viihdeohjelmien, elokuvahahmojen, julkisuudenhenkilöiden ja hittikappaleiden mukaan.

Aineistoni nimien kieltä tarkastellessani huomioin vierasperäisten kirjaimien merkittävän osuuden. Suosituimpien alkukirjainten joukkoon on noussut hieman yllättäen suomen kielen äännejärjestelmään kuulumaton *c*, jonka suosio selittyy runsaalla *c*-alkuisten jalostusorien käytöllä ja polveutumisnimien suosituudella. Se ei kuitenkaan yksin selitä *c*:n yleisyyttä, sillä aineistoni suosittujen isäorien nimien taustalla ei aina ole *c*-kirjaimella alkavaa orin nimeä, joka aineistoni hevosille olisi isänisä. Aineistossani yleisten isäorien *Caijuksen* ja *Camrin* isä on *Cameron*, mutta *Costellon* ja *Corleonen* alkukirjain ei selity niiden isän nimellä – *Costello*-nimen taustalla vaikuttaa muusikko Costello Hautamäki, ja *Cameron* (s. 1995) voisi mahdollisesti motivoitua elokuvaohjaaja James Cameronista. *Corleonen* nimi polveutuu todennäköisesti sen emän, *Karinen*, nimestä. Aineistossani esiintyy myös joissakin nimissä (*Mixen*, *Luxus*) suomen kielen sanansisäisen konsonanttiihtymän *ks* korvaaminen vierasperäisellä, suomen kielen

äännejärjestelmään kuulumattomalla, kirjaimella x. Tämäkin selittyy polveutumisella isäorien, *Vixenin* ja *Vixuksen*, nimistä, mutta ilmiö on kiinnostava siinä mielessä, että se on ylipäättään tullut osaksi suomenhevosten nimiä nuorisoslangilla kirjoitetuista teksteistä.

6.2 Tutkimustulosten vertailu aiempiin hevostennimitutkimuksiin

Tutkimukseni tulokset mukailevat pääosin kandidaatintutkielmani tuloksia, vaikka aineistot poikkesivatkin toisistaan. Huomattavaa on myös se, ettei aineistoissa ole ainuttakaan samaa hevosen nimeä analysoitavana, sillä kandidaatintutkielmaa varten kerätyssä aineistossa nuorimmat hevoset olivat syntyneet vuonna 2018. Lisäksi tarkastelin aiemmin 2000-luvulla syntyneiden hevosten nimeämistä, jolloin vanhimmat hevoset olivat syntyneet vuonna 2000. Yhteensä silloisessa aineistossani oli 479 nimeä, eli otanta nimistä on ollut melko pieni. Kandidaatintutkielmassani totesin, ettei sen mukaan suomenhevosten nimeäminen ole muuttunut kovin merkittävästi sitten aiemman tutkimustiedon, sillä suurin osa aineistoni nimistä (59 %) oli polveutumisnimiä (Luoma 2019: 36).

Polveutumisnimiä on yhä suurin osa aineistoni nimistä, 55 %, eikä ero polveutumisnimien ja muiden nimien (45 %) välillä ei ole kovin suuri. Oletin, että polveutumisnimiä olisi ollut tässä tutkielmassa suurempi osuus aineistoni nimistä, sillä oletin, että kandidaatintutkielmani kysely ja sen kysymyksenasettelut nimien kartoittamiseksi olisivat saattaneet ohjailla vastaajiksi sellaisia henkilöitä, jotka ovat nimenneet hevosensa muuten kuin polveutumisnimin. Kalskeen työssä (2005: 234) ilmenee, että polveutumisnimien vaikutus vähenee edellisiin vuosikymmeniin verrattuna. Kalskeen aineistossa on kuitenkin ollut suurempi prosenttiosuus polveutumisnimiä kuin omassani: vuoden 2000 aineistossa 66 % oreista on nimetty polveutumisnimin, tammoja puolestaan on nimetty 70 %. Vuoden 1990 aineistossa puolestaan polveutumisnimen saaneita oreja on ollut 82 %, tammoja 76 %. En ole työssäni erotellut tammojen ja orien osuuksia, mutta polveutumisnimien kokonaisprosentti 55 % osoittaa kuitenkin sen, että nimityyppi on vähentynyt edelleen.

Polveutumisnimikategorioista leksikaalisesti polveutuneet nimet olivat kandidaatintutkielmassani suurin polveutumisnimikategoria ja fonologisesti polveutuneet nimet toiseksi suurin. Kaikkein vähiten silloisessa aineistossani oli morfologisesti polveutuneita nimiä. Villikan tutkielmassa (1998: 78) ilmeni, että hänen aineistonsa pienin polveutumisnimiryhmä oli semanttisesti polveutuneet nimet. Suurimpana nimiryhmänä Villikan työssä olivat niin ikään

leksikaalisesti polveutuneet nimet. Hänen aineistonsa rajoittuu kuitenkin vain Kymenlaakso-laisten hevosten nimiin siinä missä omat aineistoni koskevat koko maan suomenhevoskantaa.

Missään aiemmista tutkielmista muita kuin polveutumisnimiä ei ole ryhmitelty täysin samalla tavalla kuin itse olen tässä tutkielmassani ne ryhmitellyt, joten tutkielmia ei voi täysin aukottomasti vertailla keskenään. Esimerkiksi Villikan tutkielmassa ei ole eritelty sitä, kumman hevosvanhemman nimeen leksikaalisesti polveutuvat nimet viittaavat. Hän kuitenkin toteaa (1998: 65), että useimmin hänen aineistonsa nimet motivoituvat leksikaalisesti toisen vanhemman nimestä, ja molempien hevosvanhempien nimistä motivoituvia nimiä on selvästi vähemmän. Itse huomioin työssäni, että kuten Villikankin tutkimus osoitti, toisen vanhemman nimistä polveutuu suurin osa aineistoni leksikaalisesti polveutuneista nimistä, 90 %. Lisäksi tutkielmani osoittaa, että toisen vanhemman nimeen viitatessa emän nimeen viittaaminen on huomattavasti yleisempää kuin isän nimeen viittaaminen, sillä 83 % toisen vanhemman nimeen viittaavista nimistä viittaavat juuri emän nimeen.

Etunimin tai niitä mukailevin nimin nimettyjen suomenhevosten nimiä tarkasteltaessa sai kuvan siitä, annetaanko hevosille nykyään samoja trendinimiä tai sellaisia uusia nimiä kuin ihmislapsille annetaan. Kallinen (2018) on pro gradu -tutkielmassaan tarkastellut sitä, millaisia mielteitä jotkin uudet, vuonna 2015 nimipäiväkalenteriin otetut nimet synnyttävät pohjoiskarjalaisissa ja pääkaupunkiseutulaisissa. Kallisen tutkielmassa on tarkasteltu 14:ää nimeä: *Taika*, *Okko*, *Nita*, *Milo*, *Sisu*, *Saaga*, *Paulus*, *Seela*, *Eemi*, *Isla*, *Nanna*, *Tiitus*, *Sasu* ja *Stella* (Kallinen 2008: 2). Näistä 14 nimestä 6 nimeä, eli lähes puolet (*Milo*, *Sisu*, *Isla*, *Nanna*, *Saaga* ja *Stella*) esiintyvät aineistoni nimissä kerran tai useammin joko nimenä tai nimenosana sellaisenaan (*Milo*, *Stella-Donna*) tai osana nimeä (*Astella*, *Viecostella*, *Turkan Islatar*). Sana *Taika* esiintyy useassa aineistoni nimessä, mutta sen merkitys on yleensä appellatiivinen: *Lakeuden Taikapyry*, *Taikarumpu*. Aineistossani esiintyy myös muita hiljattain nimipäiväkalenteriin hyväksyttyjä nimiä, kuten (*Niittykorven*) *Luna*. Myös nimi (*Puumaan*) *Miko* on lisätty nimipäiväluetteloon vasta vuonna 2005. Sellaisia aineistossani esiintyviä etunimiä kuin *Reea*, *Sissi* tai *Mimi* ei suomalaisessa nimipäiväkalenterissa ole. Suurin osa aineistoni etunimistä on kuitenkin tyypillisiä suomalaisia, vanhempia etunimiä.

Villikka (1998: 63) on epäillyt tutkielmassaan, että hevoseen itseensä viittaavat nimet olisivat häviämässä. Oman aineistoni ja kandidaatintutkielmassa ilmi tulleiden vastausten perusteella en usko näin olevan tapahtumassa ainakaan vielä vähään aikaan. Olen luokitellut yhteensä 117 nimeä viittaavaksi hevoseen itseensä, mikä on 11 % kaikista aineistoni nimistä ja 25 % aineistoni muista kuin polveutumisnimistä. Hevoseen itseensä viittaavien nimien osuus

aineistossa ei siis ole kovin suuri, mutta ainakaan vielä nimet eivät ole kadonneet ja tuskin häviävät kokonaan aivan lähivuosina.

Omassa aineistossani on joitakin samoja nimiä kuin Kalskeen tutkimuksessa. Nimenkantajat eivät kuitenkaan ole samoja hevosia, koska kaikki aineistoni hevoset ovat syntyneet vuonna 2019, eli Kalskeen tutkimuksen ilmestymisen jälkeen. Vaikka suomenhevosten nimet ovat lähtökohtaisesti uniikkeja, voidaan sama nimi antaa Hippoksen sääntöjen mukaan uudelleen eri hevoselle, mikäli edellisen nimenkantajan syntymästä on kulunut vähintään 40 vuotta tai kuolemasta 30 vuotta. Sen vuoksi on mahdollista, että aineistossani esiintyy *Venus* – viimeisin *Venus*-niminen suomenhevonen ennen aineistossani olevaa hevosta on syntynyt vuonna 1954.

6.3 Hippoksen ohjeiden noudattaminen

Aineistoni perusteella suurin osa hevosten nimeäjistä on noudattanut Suomen Hippoksen laattimia sääntöjä ja ohjeita suomenhevosten nimeämisestä. Aineistossani on kuitenkin joitakin nimiä, jotka Hippoksen nimeämissääntöjen valossa olisi voitu jättää hyväksymättä. Tässä alaluvussa tarkastelen sitä, missä määrin Hippoksen ohjeita on jätetty noudattamatta.

Suomen Hippoksen sääntöjen mukaan rekisteröijä hylkää nimiehdotukset, jotka ovat hyvän maun vastaisia, loukkaavia tai pornografisia. Hevoselle annettavan nimen tulee olla helposti lausuttavissa. Kuitenkin esimerkiksi nimi *Taikakaulin* on hyväksytty. Myös nimestä *Jetun Vitkuttelija* voidaan helposti tehdä sopimaton sanamuunnos, ja sellaiseksi useat nimen kuulijat ovat nimeä luulleetkin suomenhevosharrastajille suunnatussa Facebook-ryhmässä. Nimenantaja ei ole kuitenkaan itse ole ajatellut nimeä sanamuunnoksena. Aineistossani alkoholiin liittyvät nimet *Puulan Cossu* ja *Tukala Huikka* ovat myös hyväksytyjä nimiä, jotka toisaalta sen vuoksi voidaan kokea sopimattomiksi. *Cossu* voidaan tulkita viittaukseksi kossuun, Koskenkorva-viinasta käytettyyn lempinimeen, jolloin nimi voitaisiin luokitella kaupalliseksi nimeksi sen lisäksi, että jo viittaus alkoholijuomaan voisi olla sopimaton. Myös *Ryhlyn Amarula* viittaa liköörimerkkiin, eli se on myös kaupallinen nimi. Kaupalliset nimet ovat Hippoksen mukaan sinänsä hyväksyttäviä, mutta niiden antaja on itse vastuussa nimistä, jotka ovat tuotemerkkejä tai tunnetun henkilön nimiä. Hippoksella on myös oikeus olla hyväksymättä nimeä, joka on yleisesti tunnettu tuote- tai tavaramerkki tai tunnetun henkilön nimi. Tällaisia nimiä kuitenkin

esiintyy jonkin verran aineistossani kuten muinakin vuosina syntyneiden suomenhevosten nimissä. Olisi mielenkiintoista selvittää, kuinka usein Hippos jättää hyväksymättä tällaisia nimiä.

Herjaaviksi voidaan myös mieltää nimet *Tuhti-Kersantti* ja *Tolppa-Topi*, joita voidaan pitää pilkkaniminä. Määriteosa *Tuhti*, joka esiintyy emän nimessä, on polveutunut myös analysoitavaan nimeen. En kuitenkaan luokitellut nimeä polveutumisnimeksi, sillä hevosen kasvatajan kohdalla lukee *Tuhti-Talli*. Määriteosa on siis kasvattajatunnus, joten luokittelin nimen sen yksilöivän osan, *Kersantin*, perusteella. Kalskeen (2006: 27) mukaan nimi *Tuhti* on mainostanut voimakasta työhevosta. Määriteosan *Tolppa* merkitystä on haastava tutkielmani puitteissa tarkalleen sanoa. Kokonaisuutena nimen *Tolppa-Topi* sävy ei kuitenkaan ole kovin imarteleva – nimenkuulija yhdistää mielessään nimenkantajalla olevan esimerkiksi tolppamaiset jalat. Myös luvussa 5.3 esitelty kolme hevoseen itseensä viittaavaa, pilkkanimeksi luokiteltua nimeä, voitaisiin kokea herjaaviksi.

Hippoksen sääntöjen mukaan kasvattaja saa itse päättää nimen oikeinkirjoitusasusta. Suomen Hippos kuitenkin suosittelee, että nimi kirjoitettaisiin suomen kielen oikeinkirjoitusääntöjä noudattaen. Osa kaksiosaisista nimistä ei kuitenkaan noudata suomen kielen oikeinkirjoitusääntöjä yhdyssanojen osalta, kuten nimet *Hunaja Pulu*, *Hurja-Tarmo*, *Nallilan-Viehätys*.

Kaikissa nimissä myöskään sanajärjestys ei ole suomen kielelle aivan tyypillinen. Suomen kielessä substantiivia määrittävä ja kuvaileva adjektiivi on tavallisesti ennen substantiivia. Sen sijaan nimessä *Lila Sisukas* henkilönimeksi luokiteltava *Lila* on ikään kuin määriteosana nimessä. Luontevampi suomen kielen mukainen sanajärjestys nimessä olisi *Sisukas Lila*. Myöskään nimi *Ropo Riski* ei täysin noudata mitään suomen kielen luontevaa rakennetta. Sen molemmat nimenosat ovat nominatiivimuotoisia substantiiveja eivätkä muodosta loogista kokonaisuutta, jolloin nimen tarkoitekaan ei ole aivan yksiselitteisesti pääteltävissä.

Joissakin nimissä joko nimen alkuäänne tai nimen keskellä oleva suomen kielen äännejärjestelmään kuuluva äänne on korvattu suomen kielen äännejärjestelmään kuulumattomalla kirjaimella, jolloin nimeä ei voi sanoa täysin suomen kielen oikeinkirjoitusääntöjen mukaiseksi. Nimiä *Millin Buuskainen* ja *Millin Bölyinen* voi helposti verrata rotukoirien nimiin, joissa pentueet nimetään aakkosjärjestyksessä. Tällöin usein esimerkiksi alkuäänteet *p* ja *k* voidaan korvata soinnillisilla klusiileilla *b* ja *g*. Nimet *Millin Buuskainen* ja *Millin Bölyinen* muistuttavat myös lehmien nimeämisessä käytettävää karjantarkkailun ohjesääntöä, jonka mukaan tiettyinä vuonna syntyneet vasikat nimetään tietyllä alkukirjaimella – näin menettelee myös *Millin*-etuliitteellä suomenhevosta kasvattava henkilö. Suomenhevosten nimissä myös

polveutuminen vaikuttaa tiettyjen äänteiden esiintyvyyteen. Nimissä *Nevan Carisma*, *Pihan Caveri*, *Pesolan Costo* ja *Unnon Costo* yksilöivän osan alkukirjain *c* on polveutunut hevosten isäoriin nimestä korvaamaan suomen kielen äännejärjestelmän mukaisen klusiilin *k*.

Joidenkin nimien kirjoitusasu on myös murteellinen, jolloin nimen ei voida sanoa olevan suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjen mukainen, sillä murteet ovat pääasiassa puhuttua kieltä. Murteellisia nimiä ovat esimerkiksi *Meleko Viksu* ja *Piitsin Viuhahrus*, joista toisen kirjoitusasussa näkyy välivokaali ja toisessa puolestaan länsimurteille ominainen yleiskielen mukaisen *d:n* korvaaminen likvidalla *r*. Lisäksi nimenosan *Viksu* alkuäänteenä on *v* vierasperäisen, mutta slangisanassa *fiksu* normaalisti esiintyvän, alkuäänteen *f* tilalla.

Suomenhevosille annettujen nimien tulee olla enintään 18 merkkiä pitkiä, joten esimerkiksi nimestä *Lakeuden Taikakeiu* on jätetty *keiju*-sanaan kuuluva *j*-kirjain pois ja lyhennetty sana muotoon *keiu* merkkimäärän täytyttyä. Myös nimi *Mansikka-Ahon Jemi* on tasan 18 merkkiä pitkä.

Nimien kieltä analysoin pääluvussa 3, jossa totesin, että osa aineistoni nimistä on tullut Hippiksen sääntöjen vastaisesti myös muun- kuin suomen- tai ruotsinkielisiksi. Myöskään kaikki nimet, kuten *Winviri*, eivät ole kokonaan samaa kieltä.

7 PÄÄTÄNTÖ

Pro gradu -tutkielmani tuo lisää vertailupohjaa suomenhevosten nimistä tehtyihin tutkimuksiin, joita on tehty toistaiseksi vielä melko vähän. Tutkielma auttaa myös muiden eläinten kuin vain hevosten nimien tutkimuksessa, sillä osittain hevosten rekisterinimet ovat verrannollisia esimerkiksi koirien rekisterinimiin. Olen tarkastellut nimiä laajasti käyttäen apunani paitsi aiempaa eläimennimistä tehtyä tutkimusta, myös hieman paikannimistä, henkilönnimistä ja kaupallisista nimistä tehtyä tutkimusta.

Toisin kuin tutkimuksen alkuvaiheessa ajattelin, olisi tutkielman tukena ollut hyödyllistä olla myös esimerkiksi sähköinen kysely hevosten nimeäjille sen lisäksi ja tueksi, että aineisto on kerätty ja analysoitu verkosta löytyvien tietokantojen avulla. Kysely olisi tukenut joidenkin nimien analysoimista ja luokittelua, mutta kuten johdannossa totesin, sen lähettäminen nimenantajille olisi ollut liian työlästä ja haastavaa, sillä nimenantajien yhteystietoja ei Hippoksenkaan Heppa-järjestelmästä löydä ja samannimisiä henkilöitä voi olla useita. Tutkielmani ohjaaja ehdotti joidenkin nimien yksittäin selvittämistä lähettämällä viestiä kyseisten nimienantajille. Harkitsin ehdotusta, mutta aikataulusyistä päädyin jättämään nimien tarkemman selvittelyn pois tästä tutkielmasta. Lähetin sähköpostia erälle kasvattajalle tarkennuksen vuoksi, mutten saanut siihen vastausta. Ymmärrettävästi sekä yksittäiset hevoskasvattajat että erityisesti suurempien hevossiittoloiden henkilökunta ovat erityisesti keväisin varsin työllistettyjä varsojen syntymien ja uusien astutuksien vuoksi. Erityisesti loppukevät oli myös omien yllättävien töitteni vuoksi varsin kiireinen, toisin kuin tutkielman tekoa aikatauluttaessani ajattelin. Joihinkin kasvattajiin yhteyden ottaminen pelkän nimen perusteella olisi ollut myös melko haastavaa.

Odottamattoman haasteen työni laatimiseen toi myös covid-19-pandemia ja sen aiheuttama elämänmuutos. Asumisjärjestelyjeni ja opetustyöni vuoksi toisella paikkakunnalla en päässyt käyttämään juuri lainkaan yliopiston kampuskirjastoa tai muita kampuksella olevia lähteitä, jotka olisivat olleet työni kannalta melko olennaisia. Sen vuoksi vertailu aiempiin tutkimuksiin jää hieman vähemmälle kuin alun perin oli tarkoitus.

Tutkielmassa on tarkasteltu vain yhtenä vuonna syntyneitä hevosia, joten on muistettava, ettei tutkielma ole koko totuus nykypäivän suomenhevosten nimeämisestä. Luotettavamman tuloksen saisi tarkastelemalla nimiä muutamalta eri vuodelta, mutta tämän työn laajuuden puitteissa se ei ollut mahdollista. Kiinnostavaa olisi tehdä vastaavanlainen katsaus myös

jonakin aiempänä vuonna syntyneisiin hevosiin, esimerkiksi tiettyinä yksittäisinä vuotena 1980-luvulla ja tarkastella, miten sinä vuonna annetut nimet eroavat vuonna 2019 annetuista nimistä.

Suomenhevosten nimissä, sekä tietysti myös muunrotuisten hevosten nimissä, riittää vielä tutkittavaa myöhemmäksikin. Tutkielmaa tehdessäni mietin, ja oikeastaan jo ennen aiheeni lopullista valikoitumista, että kiinnostavaa olisi myös tutkia suomenhevoskasvattajien kasvattajanimiä ja -tunnuksia ja sitä, mistä nämä nimet todella tulevat. Myös suomenhevosten arjessa käytettävien kutsumanimien tarkastelu ja niiden motivoituminen voisi olla kiinnostava tutkimusaihe.

LÄHTEET

Aineistolähteet

Sukuposti: <http://sukuposti.net/site/index>

Hippos Heppa-järjestelmä: <https://heppa.hippos.fi/heppa/app>

Hippos Heila-järjestelmä: <https://heppa.hippos.fi/jalostus/>

Painetut lähteet

- AINIALA, TERHI – SAARELMA, MINNA – SJÖBLOM, PAULA 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tietolipas 221. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- BROWN, ANNELI – LEPÄSMAA, ANNA-LIISA – SILFVERBERG, LEENA 2007: *Miten sanoja johdetaan. Suomen kielen johto-oppia*. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.
- GANANDER, CHRISTFRID 1789: *Mythologia Fennica*. Toimittanut Jouko Hautala. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 1960.
- HAKANEN, AIMO 1973: Assosiaatio, motivaatio ja presuppositio. – *Sananjalka*, 15 (1) s. 5–23. <https://doi.org/10.30673/sja.86375>.
- HEIKURA, VIIVI 2016: *Lehmien nimistö pohjoissatakuntalaisella maitotilalla*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto, suomen kieli.
- HONKANEN, ANITA 2001: *Suomenhevosten kutsuma- ja lempinimistä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, suomen kieli.
- HÄKKINEN, KAISA 1997: *Mistä sanat tulevat*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- KALLINEN, RIPSA 2018: Nimessä on taikaa: Uusiin etunimiin liittyvät mielteet Pohjois-Karjalassa ja pääkaupunkiseudulla. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen Yliopisto, suomen kieli.
- KALSKE, MARJA 2005: *Suomessa syntyneiden hevosten nimistö*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 73. Turku: Turun yliopisto.
- KALSKE, MARJA 2006: *Työhevosten nimet*. Pieniä vihkosia nro 4. Loimaa: Suomen maatalousmuseo Sarka.
- KARBØ, ASBJØRN – KRUKEN, KRISTOFFER 1991: *Gullhorn og dei andre. Kunamn i Noreg*. Oslo: Landbruksforlaget.
- KARLSSON, HUGO 1983: Hästnamn under karolinsk tid. – *Språk och tradition. Festskrift till Sven Benson* s. 86–109. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- 2004: *Namn på kungl. Maj:ts hästar 1628–1815. En ord- och namnstudie*. Namn och samhälle 16. Uppsala: Uppsala universitet.
- KETTUNEN, LAURI 1940: Suomen murteet. Murrekartasto. <http://kettunen.fnhost.org/?i=1>. (9.5.2021).
- KIVINIEMI, EERO 2006. *Suomalaisten etunimet*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- KIVINIEMI, EERO – PITKÄNEN, RITVA-LIISA – ZILLIACUS, KURT 1974: *Nimistöntutkimuksen terminologiaa*. Castrenianumin toimitteita 8. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Koivisto, Vesa 2013: *Suomen sanojen rakenne*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

- KS = *Kielitoimiston sanakirja*. 2018. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. URN:NBN:fi:ko-tus-201433. Verkkojulkaisu HTML. Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 11.11.2020. (2.3.2021).
- KUUKASJÄRVI, NEENA 1997: *Suomenhevosten nimistä*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto, suomen kieli.
- LEIBRING, KATHARINA 2000: *Sommargås och Stjärnberg. Studier i svenska nötkreatursnamn*. Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi LXIX. Uppsala: Gustav Adolfs akademien för svenska folkkultur.
- LUOMA, ROOSA 2019: *Lordin Valssi, Perhostanssi ja Tohtori. 2000-luvulla syntyneiden suomenhevosten nimeämisestä*. Kandidaatintutkielma. Itä-Suomen yliopisto, suomen kieli.
- Meänkielen sanakirja. <https://meankielensanakirja.com/fi/>. (18.4.2021)
- MIKKONEN, PIRJO – PAIKKALA, SIRKKA 2000: *Sukunimet*. Helsinki: Otava.
- OJALA, MATTI – PELTONEN, TERTTU – SAASTAMOINEN, MARKKU 2007: Suomenhevosen jalostus. – Markku Saastamoinen (toim.), *Suomenhevonen* s. 127–165. Suomen Hippos ry.
- OJANSUU, HEIKKI 1912: *Kotieläintemme suomenkielinen nimistö etupäässä maanviljelijöiden tarpeeksi*. Helsinki: Kirjapaino-osakeyhtiö Sana.
- PAIKKALA, SIRKKA 2006: Hevosetkin nauraa. – *Virittäjä* 2/2006 s. 308–316.
- PARTANEN, KATRIINA 2001: *Kultapoju ja Saunapalvi – Hevosten lempinimet ja nimeämistävat*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, suomen kieli.
- PELTONEN, TERTTU – MAIJALA, KALLE – PERTTUNEN, EERO 2007: Monipuolinen suomenhevonen – nykypäivää ja tulevaisuutta. – Markku Saastamoinen (toim.), *Suomenhevonen* s. 65–90. Suomen Hippos ry.
- PELTONEN, TERTTU – SAASTAMOINEN, MARKKU 2007: Suomenhevosen alkuperä ja historia – kehittyminen omaksi roduksi. – Markku Saastamoinen (toim.), *Suomenhevonen* s. 9–16. Suomen Hippos ry.
- PERTTUNEN, EERO 2007: Suomenhevosen värit. – Markku Saastamoinen (toim.), *Suomenhevonen* s. 108–124. Suomen Hippos ry.
- PIHLAJA, SANNA 2017: *Nimestään lehmä tunnetaan. Lehmien nimeämisperusteista ja nimien käytöstä*. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto, suomen kieli.
- REINHOLD, FRANK 1988: Hundenamen in Reuß ältere Linie zwischen 1846/51 und 1871. – *Namenkundliche Informationen* 53 s. 19–24. Leipzig: Karl-Marx-Universität.
- RUOPPILA, VEIKKO 1943: *Kotieläinten nimitykset suomen murteissa 1. Hevonen, nauta, lammas, vuohi*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 222. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- SAARELMA-PAUKKALA, MINNA 2017: *Etunimikirja. Suomalaiset nimitrendit 2000-luvulla*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- SAVOLAINEN, ERKKI 1998: Suomen murteet. Internetix. <http://sokl.uef.fi/aineistot/aidin-kieli/murteet/sisallys.html> (21.4.2021).
- SJÖBLOM, PAULA 2006: *Toiminimien toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Sukuposti.net -sivusto. <http://www.sukuposti.net/site/info#>
- Suomen Hippos ry. Hevosrekisteri. https://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/hevosrekisterin_yllapito (28.10.2020).
- Suomen Hippos ry. Suomenhevosen tai lämminverisen ravihevosen nimeäminen. http://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/varsan_rekisterointi/hevosen_nimeaminen/suomenhevokset_ja_lamminveriset_ravihevokset (28.10.2020).

- Suomen Hippos ry. Suomessa syntyneen varsan rekisteröinti. https://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/varsan_rekisterointi/suomessa_syntyneen_varsan_rekisterointi (28.10.2020).
- Suomen Hippos ry. Tilastot. https://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/tilastot (28.10.2020)
- Suomisanakirja. <https://www.suomisanakirja.fi/>. (18.4.2021)
- SMS = Suomen murteiden sanakirja. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. URN:NBN:fi:kotus-201110 · ISSN: 1796-041X. Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 30. Jatkuvasti päivitettävä julkaisu. Päivitetty 16.1.2020. (31.3.2021).
- TEPPO, HANNES – VILKUNA, KUSTAA 1947: *Etunimikirja*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- TORIKKA, TERHI 2019: Isoa orivarsaa toivottiin, tulikin sirot tammakaksoiset – "Eihän näitä enää vaihtaisi mihinkään". – *Maaseudun Tulevaisuus* 12.06.2019. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/artikkeli-1.447694> (7.4.2021).
- VATANEN, OSMO 1997: *Ystävä, Hyvä ja Äpyli – nämäkin lehmännimiä*. Jyväskylä: Suomen Kotieläinjalostusosuuskunta.
- VESIKANSA, JOUKO 1976: *Täsmennyssanasto*. Nykysuomen oppaita 1. Helsinki: WSOY.
- VESIKANSA, JOUKO 1978: *Johdokset*. Nykysuomen oppaita 2. Helsinki: WSOY.
- VIILO, TUULIKKI 2019: Kaksi Suomen kuuluisinta Costelloa kohtasi: Popedan kitaristilta ja ravikuninkaalta löytyy muutakin yhteistä kuin nimi. – *Maaseudun Tulevaisuus* 12.05.2019. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/artikkeli-1.426750> (16.4.2021).
- VILLIKKA, MINNA 1998: *Suomenhevosten nimistä ja nimeämisperusteista*. Pro gradu -tutkielma. Joensuun yliopisto, suomen kieli.
- VISK = AULI HAKULINEN, MARIA VILKUNA, RIITTA KORHONEN, VESA KOIVISTO, TARJA RIITTA HEINONEN ja IRJA ALHO 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkoversio, viitattu 02.12.2020. Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7
- Väestörekisterikeskuksen sukunimihaku. <https://verkkopalvelu.vrk.fi/Nimipalvelu/default.asp?L=1>. (18.4.2021)

LIITTEET

Liite 1. Sukuposti.net -tietokannan hakunäkymä.

SUKUPOSTI

Hae hevosen nimellä

Hae

Salasana unohtunut?

Voit käyttää haussa asteriskia *

Sähköposti

Salasana

Kirjaudu

ETUSIVU HAKU GALLERIA VARSAGALLERIA DREAM PEDIGREE INFO PALAUTE REKISTERÖIDY

Hae hevosta

Jos haluat hakea hevosta nimen alku- tai loppuosan perusteella, käytä asteriskia - esimerkiksi "Vieskerin *" tai "*" Kemp".

Rotu

Emälinja

Suomenhevonen

--Kaikki--

Kantakirja

--Kaikki--

Sukupuoli

Väri

--Kaikki--

Hevosen nimi

Rekisterinumero

Syntymämaa

Suomi

Syntymäaika

Säkäkorkeus

Voittosumma vähintään

Ennätys

2019

-

2019

-

EUR

Vähemmän kuin

Kantakirjauslausunto sisältää tekstin

Kantakirjausvuosi

Kantakirjausluokka

Jälkeläisluokka

--Kaikki--

--Kaikki--

Vain kuvalliset

☐

Hae

Rotu	Synt	Maa	Sp	Nimi	Reknro	Väri	Säkä	Ennätys	Voittosumma	Kuvia
sh	2019	FIN	r	Vanhantuvan Kuu (i. Eimin Elvis, e. Lakeuden Tyttö)	246001S00191001	prt				
sh	2019†	FIN	t	Leidi Gaga tammavarsa (i. Costello, e. Leidi Gaga)	246001S00191004			-		
sh	2019	FIN	t	Ingressi (i. Tutuari, e. Metka-Elli)	246001S00191003	prt				2 kpl
sh	2019	FIN	o	Kankalon Etevä (i. Kankalon Myrsky, e. Kankalon Ketterä)	246001S00191011	vkk				
sh	2019	FIN	o	Mahtiponteva (i. A.T. Veli, e. Friidaus)	246001S00191002	trt				
sh	2019	FIN	t	Maijus (i. Cajus, e. Tuulihovi)	246001S00191007	rt				
sh	2019	FIN	t	Vassita (i. Villikunkku, e. Passin Tähti)	246001S00191123	rt				
sh	2019	FIN	t	Valon Vinkeä (i. Metkun Merkki, e. Visun Valo)	246001S00191920	prt				
sh	2019	FIN	o	Edunvalvoja (i. Tuokkolan Touho, e. Kaino-Tytti)	246001S00191005	rt				1 kpl
sh	2019	FIN	t	Oma Typykkä (i. Oma Poika, e. Oma Pampula)	246001S00191036					
sh	2019	FIN	o	Fanipallo (i. Villi Veikeä, e. Pihlavan Vanupallo)	246001S00191059	trt				
sh	2019	FIN	o	Oma Rohkeikko (i. Oma Poika, e. Oma Yllätys)	246001S00191037					
sh	2019	FIN	t	Zorrotar (i. Pilven Pyhimys, e. Pirtintien Auroora)	246001S00191048	rt				
sh	2019	FIN	t	Pyöriän Karisma (i. Kartier, e. Pyöriän Tähti)	246001S00191040	prt				1 kpl
sh	2019	FIN	t	Denilla (i. Apassi, e. Demila)	246001S00191124	rt				
sh	2019	FIN	t	Neiti Välihdys (i. Välihdys, e. Kassaneiti)	246001S00191006	prt				3 kpl
sh	2019	FIN	t	Kankalon Rianna (i. Antti Armas, e. Kankalon Rina)	246001S00191012	rt				
sh	2019	FIN	t	I.P. Sametti (i. Liising, e. I.P. Vipotilina)	246001S00191039	vpri				
sh	2019	FIN	r	Flossaus (i. Costello, e. Virtlakka)	246001S00191008	rt				
sh	2019	FIN	t	Hippulan Vinkaus (i. Huiman Pyste, e. Peltolan Pinkaus)	246001S00191070	rt				
sh	2019	FIN	t	Tuulityttö (i. Vaellus, e. Maisari)	246001S00191577	rt				2 kpl
sh	2019	FIN	o	Elämä On (i. Tuokkolan Touho, e. Vokkerin Huima)	246001S00191018	prt				1 kpl
sh	2019	FIN	t	Laajakummun Dumle (i. Perhon Prinssi, e. Viltsun Valpuri)	246001S00191043	prt				
sh	2019	FIN	o	Dominicus (i. Costello, e. Farssi)	246001S00191016	prt				
sh	2019	FIN	t	Larsitar (i. Lars, e. Vindyn Vilma)	246001S00191034	vpri				
sh	2019	FIN	t	Runon Lempi (i. Lastun Leka, e. Runotyttö)	246001S00191306	prt				

Liite 2. Hippoksen Heppa-järjestelmä.

» HEVOSET

» RAVIKILPAILUT

» NÄYTTELYT

» HENKILÖT

» TILASTOT

Tervetuloa Heppa-järjestelmään

Heppa-järjestelmä sisältää tiedot kaikista Suomeen rekisteröidyistä hevosista, ravikilpailuista ja hevosnäyttelyistä. Hevosrekisterin lisäksi Heppa-järjestelmän avulla pidetään yllä hevosin sidonnaisten henkilöiden rekisteriä.

HAE HEVOSEN NIMELLÄ:

Hevonen ☐ Vain Suomen rekisteri Hakutuloksia enintään Enintään 50 [Hae](#)

TAI HAE HENKILÖN NIMELLÄ / NUMEROLLA:

Nimi Henkilönumero [Hae](#)

Järjestelmän käytetyimpiä toimintoja viime aikoina:

[Kilpailukalenteri](#)
[Ravipäivän ohjastajat](#)
[Hevosen suku ja jälkeläiset](#)
[Ravikilpailutulokset](#)
[Lähtölistat](#)
[Hevosen perustietohaku](#)

» HEVOSET

» Hevosen perustiedot

» Suku ja jälkeläiset

» Ravikilpailuhistoria

» Jälkeläisten startit

» Astutus/Tilneysluettelo

» Omistus- ja hallintahistoria

» Väliaikaiset tuonnit

» Hevosen näyttelyhistoria

» Ennakkomaksulliset kilpailut

» Hevosen ennakkomaksulliset kilpailut

» RAVIKILPAILUT

» NÄYTTELYT

» HENKILÖT

» TILASTOT

Hevonen ☐ Vain Suomen rekisteri Hakutuloksia enintään Enintään 50 [Hae](#)

Flossaus 246001S00191008

Sukupuoli	Ruuna
Rotu	Suomenhevonen
Laji	Suomenhevonen
Syntymäpäivä ja -maa	12.4.2019 Suomi
Rekisteröintimaa	Suomi
Omistaja	Kukkamo Saimi & Vieno
Kasvattaja	Ville Herttua
Tiedot jalostustietojärjestelmässä	

Hevosen perustiedot

Suku ja jälkeläiset

Ravikilpailuhistoria

TUNNISTETIEDOT

UELN-numero	246001S00191008
Mikrosirunumero	246000026018111
Väri	Rautias
Tuntomerkit	Jouhet: Tuntomerkit: Iiinahava Muu: Oej: valkokavio Oij: valkokavio Pää: hiekan sekakarvoja otsalla Polttomerkki: Runko: Vej: valkokavio Vtj: valkokavio
Laboratorionumero	null

HENKILÖT

Kasvattaja	Ville Herttua
Omistaja	Kukkamo Saimi & Vieno

ALKUPERÄ

Alkuperä	Suomi
Syntymäaika	12.4.2019

ROTUTIEDOT

Sukupuoli	Ruuna
Kastroidintipäivä	12.12.2019
Laji	Suomenhevonen
Rotu	Suomenhevonen
Kantakirjaluokka	Pääosasto

VANHEMMAT

Isä	Costello
Isän rekisterinumero	246001S00091817
Emä	Virtakka
Emän rekisterinumero	246001S00091721
Laboratorionumero	124566

VIIMEISIN ROKOTUSPÄIVÄ:

Liite 3. Heila-järjestelmä.

FI

Hae hevosen nimellä

HIPOPOS

HEILA

Jalostusjärjestelmä

ETUSIVU

TESTIPARITUS

EMÄLINJAN TUOTANTO

JALOSTUSORIIT

Tutustu uudistuneeseen Heila-jalostusjärjestelmään!

HEILA - edistysellinen jalostusjärjestelmä

Suomen Hippos tarjoaa jalostusjärjestelmän hevoskasvatukseen ja neuvonnan työvälineeksi sekä jalostusvalintojen tueksi.

Järjestelmässä voi tutkia yksilön polveutumista sekä tarkempia tietoja suvusta ja jalostusarvosta. Sivustolla on mahdollista tehdä testiparituksia haluttujen yksilöiden kesken sekä määritellä orille lajikohtaisia kriteereitä ja saada toiveiden mukainen listaus sopivista yksilöistä. Lisäksi järjestelmässä voi tarkastella hevosen emälinjan sekä isän ja emänisän tuotoksia. Hevoskohtainen tietosivu ja testiparitukset kertovat yksilöiden sukusiitosasteista ja sukupuusta.

Sivuston tarjoamat työvälineet ovat avoimesti kaikkien käytössä. Etusivulta löytyvät myös ajankohtaiset jalostuksen ja kasvatuksen tiedotteet sekä uusimmat asiantuntija-artikkelit. Sivustoa kehitetään edelleen ja uusia ominaisuuksia julkaistaan tulevaisuudessa.

UUSIMMAT ARTIKKELIT

28.7.2020

Apua, ponini on kantaja - eli geenitestaus tulevaisuuden hevosjalostuksen tukena

Tutustu tarkemmin

22.1.2020

UUSIMMAT TIEDOTTEET

30.10.2020

Hyvä hevonen nostetaan tasolleen vasta tinkimättömällä työllä

Tutustu tarkemmin

30.10.2020

Emän louhet talteen varsan

ETUSIVU

TESTIPARITUS

EMÄLINJAN TUOTANTO

JALOSTUSORIIT

Flossaus 246001S00191008

[Emälinjan tuotanto](#)

SukupuoliRuuna

LajiSuomenhevonen

Syntymäaika12.4.2019

SyntymämaaFI

RekisteröintimaaFI

OmistajaKukkamo Saimi & Vieno

KasvattajaVille Herltua

[Lisätiedot Heppa-järjestelmästä](#)

Polveutuminen

IsäCostello (246001S00091817)

EmäVirtlakka (246001S00091721)

EmänisäVirturi (1277-94)

Sukutiedot

Sukusiitosprosentti6.77 %

Sukusiitosprosentti (5 sp.)2.93 %

Sukukatkerroin (5 sp.)85.50 %

Sukupuun täydellisyys7

Sukupuun syvyys22

PCI1.00

Sukupu

[Piilota]

Näytä sukupolvia: 5678

Suikun Ralli 1994

2290-94

Suikku 1978

1810-78

1.24.3aly / 1.26.9ly

Vekku-Lento 1971

1.26.7aly / 1.28.2ly

Aritar 1960

Vekkuli 1964

Mutrin-Lento 1956

Ari 1947

Suhina 1948

Liite 4. Kaikki aineistoni nimet.

Aamos Huikea	Calisia	Enste
Aanatar	Callius	Erkan Pikomi
Aarnold	Camaija Rok	Erkkalan Erkki
Aarteen Shakki	Camarillo	Erämaan Viimeinen
Aatolppi	Camiro	Eskolan Sulevi
Aavan Prinssi	Camixen	Eskolan Toivo
Aavistus	Camu	Estello
Adlapoke	Caramiitta	Even Ekstaasi
Ahitar	Carmella	Evena
Aholan Arpapel	Carmelli	Eyleen
Ahtilan Tuiskutar	Caselli	Fanipallo
Aika Jännä	Castelli	Fantin Laviini
Aika-Suhari	Cati Hem	Fiini Fröökynä
Aika-Eemeli	Ceisariina	Filmari
Aika-Sankari	Celma	Filunki
Aika-Säkäri	Chevrolet	Firenne
Aisha	Cirraus	Fisa
Akkametso	Cleebo	Fiudi
Akkavalta	Cohtalainen	Flossaus
Akvarelli	Columbo	Fortier
Akwarellan Jadessa	Comennus	Francis
Alatuvan Herttanen	Comfortti	Franklin
Alicia	Conrad Ljung	Friimari
Alissan Tuuma	Cooleri	Friisin Elfi
Almiina	Cosani	Friisin Geisha
Amanda	Cosla	Friisin Haituva
Amarilla	Cosmo	Friisin Helmiina
Amerikan Keisari	Costamo	Friisin Hohto
Ampeeri	Costeri	Friisin Jalo
Anjalan Valotar	Costi Hem	Friisin Kimalle
Anjalan Voivahinko	Costimies	Friisin Kuulas
Anna Mä Meen	Costo-Tonni	Friisin Pisku
Apollo	Cosvis	Friisin Sinetti
Ariannas	Cova	Friisin Tiltu
Armahin Rana	Cristox	Friisin Valkea
Armitar	Cullervo	Friisin Velho
Aroha Hestia	Dahlia Lento	Friski Poika
Arolan Iita	Denilla	Fröken Felicia
Arvi	Destunni	Funikulaari
Assinpoika	Dilaila	Fyllinki
Astella	Dominicus	Följande
Atletico	Driimer	Ga Gabriel
Aune	Eduard	Gripen S
Aurinkomäen Esteri	Edunvalvoja	Haaveen Huuma
B. Vanamo	Eemeli Ensimmäinen	Haavis-Taika
Bastubackan Dimma	Eetun Ilo	Halla
Biegga	Efesos	Hallan Vilkas
Björkka	Ekanova	Hallapirtin Ilona
Bohelli	Eko aika	Hallapirtin Sisu
Boikotti	Ekokukka	Hallavaharja
Boscon Visa	Ellipsi	Harjan Cassius
Börje	Ellison	Harjan Kovis
Caijuksen Tähtä	Elämä On	Harjan Merimies
Caitzu	EMS Hermesetas	Harjujen Taikuri
Cajsa Rok	Eniten	Harrison

Hatinvati
Havulan Hirmu
Heikkilän Hilima
Hela Hemmo
Helikka
Helinän Helmi
Hellapoliisi
Hellin
Helmen Amalia
Helmen Hilla
Helmiliisa
Helmin Armiida
Helmin Leima
Helmin Tuli
Helminen
Helon Vappu
Helähdys
Hemulinonni
Hepomäen Ruka
Hepomäen Saana
Hepon Veikka
Herra Kosmos
Hertta Suomalainen
Herttulan Kulta
Hetan Terävä
Hetken Onni
Hetvin Hidalgo
Hiekharju Marenki
Hiekharju Tuutikki
Hiekharju Unnukka
Hiiling
Hiilu
Hikute
Hilan Caisla
Hilin Helmi
Hilipan Säväys
Hiljalan Hercules
Hilkurilla
Hippulan Vinkaus
Hipsulan Tättis
Hirmuliina
Hissun Kaapo
Hissun Urho
Hitune
Hollilla
Hovilan Hertta
Huima Täysikuu
Huimaa Vappua
Huisi Helmi
Huiskelan Aarre
Hujellus
Hulkki
Hulmuri
Hunaja Pulu
Hupellus
Hurjan Liitulaku
Hurja-Tarmo
Hurjatuulin Taika

Hurmaava Helmeri
Hurttilan Carlos
Hurttilan Cirkus
Hurttilan Cooper
Huupertus
Huvihemuli
Hymyn Sävel
Hype
Hämis Teräs
Höpöhöpö
I.P. Kisa
I.P. Merelle
I.P. Novelli
I.P. Sametti
Iisak Ilmari
Ikikulta
Ikioma
Ikuinen Vappu
Ilcca
Ilolan Sointu
Ilolan Vanamo
Ilon Alku
Indiana
Ingressi
Isosalon Iisi
Itse Pyhimys
Ivanka
Iveko
Jaarittelijatar
Jahvetti-Poika
Jalopiina
Jamas Vilmiina
Jambalaija
James
Jaskapotti
Jatkopassi
Jekkulan Haave
Jekkulan Himppu
Jerry Cotton
Jetun Vitkuttelija
Joen Ilo
Joileriina
Jokelan Siru
Jokirannan Pimaus
Jonnan Helmi
Joojoo
Jopas Jotakin
Juhana
Jumprahuiti
Junttapura
Junttieinari
Juomaripoika
Juopon Tuuri
Jurmo
Juulia Domna
Juwelda
Jyrki
Jyrähdys

Jysähdys
Jönsse
K.P. Toevo
Kaapo
Kaason Kimmel
Kaihon Sirpakka
Kaihon Sukkela
Kairan Kirma
Kaisiro
Kaiten
Kaivopellon Komia
Kaivopellon Viima
Kalkan Hertta
Kankalon Aurora
Kankalon Belinda
Kankalon Etevä
Kankalon Pokeri
Kankalon Reipas
Kankalon Rianna
Kannaksen Iida
Kantalan Carkki
Kareliatar
Karkurilla
Karmark Söpönen
Kaskivirsu
Katallin Melvin
Katallin Merlot
Keijutin
Keisu
Keitaan Helena
Kelokosken Säde
Kelpo Peli
Kenaario
Kerkiise
Kermaherttua
Kermit
Kertalaaki
Kesytyttö
Kesänkukka
Kesäyön Heila
Khaleesi
Kihassi
Kihmori
Kiieksen Salama
Kiikun Elvis
Kiikun Sisko
Kilahdus
Kiljanderin Karhu
Kilpineito
Kimalteli
Kipikiin Casanova
Kipinän Toivo
Kipinöi
Kipunan Keskinen
Kipunan Verraton
Kirien
Kiskotar
Kiukkumetsän Kirsi

Kivelän Aamunhehku
Kivikkolan Timangi
Kivimetsän Heila
K-Karlos
K-Karolii
Koivikon Vixu
Koivulan Elma
Koivun Salama
Kojolan Viikari
Komedienne
Konttilan Komeetta
Kopran Heljä
Kopran Ulaani
Kopuan Eewertti
Korven Kalle
Kosken Humita
Koskuen Kuisma
Kotisalon Kasper
Kouta
Kujaus
Kukkarosuon Kossi
Kukkarosuon Pipsa
Kukkarosuon Vilma
Kukkarosuon Viola
Kulkurin Kepponen
Kulmalan Loitsu
Kultapallo
Kumpulan Rakuuna
Kuoppalan Helmi
Kuoppalan Hope
Kuuksan Isabella
Kuunilja
Kuuran Poika
Kuurupiilo Hem
Kuuselan Hurmuri
Kuusiniemen Komia
Kuverööri Rap
Kyrön Lempi
Kähön Tähti-Lyyli
Käppänä
Kömin Jytky
Kömin Kipinä
Kömin Leija
Kömin Ruutu
Kömin Vilja
Kömin Vilma
Kömin Vilperi
Köpars Turre
Köppeliini
L.R. Roope Vankka
Laajakummun Dumle
Laajakummun Leevi
Laajakummun Loimu
Laaksolan Ilmori
Laasolan Hemingway
Lahdentilan Tähti
Lahja
Lakeuden Kunkku

Lakeuden Loitsu
Lakeuden Sisu
Lakeuden Taikakeiu
Lakeuden Taikapyry
Lakeuden Taikasatu
Lakeuden Yöntaika
Lakeuden Yötaivas
Lamassu
Lamilli
Lammen Stina
Lammin Oiva
Lammin Onni
Landen Kunkku
Landen Luomus
Larshil
Larsitar
Larvan Camaro
Larvan Josanna
Lauhan Ofelia
Laurilan Kultsi
Lavilan Shotti
Lavilan Silkki
Lavilan Säde
Legaatti
Lehtovaaran Vieno
Lemmen Loiste
Lemmen Sisu
Lemmen Välke
Lemmy Lystikäs
Lempein
Lennon Suvi
Leonelli
Leyla
Liehun Lohdutar
Liekinloisto
Liinan Valssi
Lila Sisukas
Lilium Lex
Lilium Luka
Lillan Kukka
Lillin Lumous
Lilltax Fioriina
Liston Lounatuuli
Livahdus
Lohdute
Loisto-Apassi
Loiva Lapanen
Lossimies
Lotan Pyrstötähti
Luikon Margetta
Lujausko
Lumiina
Lumi-Ukki
Lumi-Urho
Lumi-Uula
Lumivalkea
Lumiveli
Lumoava

Lumo-Taika
Lumouksen Liekki
Luxus
Lyytine
Maddaleena
Magio
Mahtava Sissi
Mahtiponteva
Maiahon Helmi
Maijan Arska
Maijus
Maikon Tähti
Maisteri Mörkö
Maiteron Hilima
Majatalon Kernas
Malvariina
Mamselli Monalisa
Mansikka-Ahon Jemi
Manta Rols
Marmelady
Massiina
Matami
Mattilan Hurma
Meerika
Meillon Ihmetys
Meillon Sametti
Meleko Viksu
Melkonen
Menijo
Meren Haltia
Meri Kevätön
Merilee
Metsälän Elsi
Metsänkylän Riemu
Metsärinteen Ihme
Metsärinteen Pommi
Miining
Millin Buuskainen
Millin Bölyinen
Milo
Miltei
Mimmin Leimu
Missis Monsuuni
Missveera
Mixen
Mokan Mörkö
Montsan Romanssi
Morvran
Muksva
Mulon Huliivil
Muumikko
Muusakas
Myllyn Pate
Myrskyluodon Janne
Myrskytuulen Kaapo
Myrskyvaara
Myyryn Vilhelmiina
Myyttinen

Mäkelän Aliina
Männikön Valo
Männistön Valosa
N.P. Veerуска
N.P. Vixutar
Naketano
Nallilan-Viehatys
Namikas
Nanna Rols
Napakka
Naskalin Veikko
Nauriskydön Vimeko
Navalan Benjamin
Neidon Joutsimies
Neiti Groove
Neiti Henrietta
Neiti Stara
Neiti Välähdys
Nevan Amiraali
Nevan Carisma
Nevan Cordelia
Nevan Enkeli
Nevan Hovilentäjä
Nevan Hurmio
Nevan Keisari
Nevan Navara
Nevan Polaris
Nevan Toffee
Nevan Vaapukka
Nevan Vapaus
Niemen Liina
Niittykorven Kuura
Niittykorven Luna
Niittykorven Tähtä
Niittykorven Voima
Niksi Nella
Noplaus
Nopsa Eelis
Nopsan Mörkö
Nuestron Taavetti
Numerus
Nuoralan Celeste
Nuoralan Odette
Nurmelaan Lyyti
Nuuka
Näpinä
Nätti-Matti
Ohran Brynolf
Ohran Elsa
Ohran Emppu
Oiva Veikka
Ojanteen Helmiina
Ojanteen Tuittiina
Olavin
Oma Rohkelikko
Oma Tyyppä
Omenia
Onnen Kreivitär

Onnenperän Lempi
Orego
Orjanruusu
Oskarin Ekstaasi
Paavali
Paavolan Hurmos
Paavolan Urho
Pajan Velho
Pakan Kultahippu
Palikkalan Kreivi
Paljetti
Pappatuna
Patrinelli
Pauhaava Sydän
Peetu
Pekka Evo
Pelimannin Lilja
Peltolan Vihtori
Pennosen Kroisos
Pesolan Costo
Phyllis
Pihan Caveri
Pihlajamäen Särmä
Piitsin Enkeli
Piitsin Helmi
Piitsin Hemmo
Piitsin Pääskynen
Piitsin Viuhahrus
Pikapassi
Pikkufriidu
Pikku-Karkuri
Pikkulahjakas
Pikkusisko
Pikku-Säpinä
Pikku-Tuska
Pilven Vixu
Pinona
Pippilei
Pippurinen
Pirttiä
Pirttilän Timantti
Pixeli
Poelius
Pohjan Poika
Pohjolan Neito
Pohjolan Pepita
Pohjolan Pipsa
Pohjatuuvan Tyyri
Poika Sipori
Pojan Onni
Poiksen Madonna
Polkkatuuli
Pollee
Polunpään Leimu
Pommi-Pekka
Popkorni
Poutapilven Nelli
Prisit Pardoo

Pulleron Justiina
Puro Rinssi
Puulan Aava
Puulan Cossu
Puumaan Miko
Pyhimys
Pyrkimys
Pyrypolun Janda
Pyssyharjun Juulia
Pytynojan Roihu
Pyöriän Karisma
Pähkinäpoika
Päivän Unelma
Päreen Palo
Pöhinä
Pölkön Pircco
R.R. Aapo
R.R. Anssi
R.R. Apassion
R.R. Apassiori
R.R. Bastian
R.R. Johtaja
R.R. Monster
Rahkeen Bambi
Rahtun Rustinki
Railotta
Ralen Huaste
Rallan Päivänsäde
Rambo Simasuu
Ranttalix
Rapina Pee
Rauhalan Kerkko
Rauhalan Saletti
Reina Rols
Reissuneiti
Rekilammen Mauno
Renum Freja
Repen Unelma
Resulli
Revontulen Farssi
Riback Aria
Riihentaas Onni
Riitiön Talismaani
Riksun Vaudeville
Rimpauttaja
Rinssi Hurmaus
Ritun Riikka
Roihuva
Roihu-Voke
Rokka Jussi
Rokka Muisto
Rommel
Ronia
Roosamari
Ropo Riski
Rosetti Pee
Rukihine
Runon Lempi

Ruokopellon Romeo
Ruskan Rakkaus
Ryhlyn Amarula
Ryövärintytär
Räyhälän Vieno
Rölly Rols
Saagan Neiti
Saariston Sankari
Saima Rols
Saintpaulia
Salama Santtu
Salaman Poseidon
Salasisu
Salliriina
Salmiakki Saaga
Salpaus Sisu
Santino
Saran Soma
Sarkasmitar
Sateenkaaren Alma
Satumetsän Helmi
Sausillan Lempi
Sausillan Lumikki
Savelan Noita
Savimäen Lahaja
Savimäen Salasuus
Savimäen Seuhjua
Savimäen Tättärä
Savimäen Vauhikas
Savirannan Mörkö
Seekerin Luukas
Seinen Lina
Sekottajan Sävel
Semmone
Sepän-Plikka
Setämies
Shekin Vilppi
Sheriffi
Sievä Rols
Sigurd
Siinan Sipriina
Siiri Rols
Siirin Lilja
Siirin Säpinä
Silvia Sinisiipi
Sipsetti
Sirkka Tyttö
Sirkku Vireä
Siromiina
Siron Kunkku
Sirpan Juoksu
Sirppi
Siruko
Sissi Aikamoinen
Sisu Rols
Sisukas Eloveena
Sisu-Vin
Siukka

Soman Tyttö
Sonipes
Sopun Solu
Sopun Taika
Souvari
Stamina
Stella-Donna
Stiiling
Stokeri
Stydi
Suihis
Suimiina
Suklaa-Tyttö
Sulevi
Sulo Ensio
Sumia
Suojan Rusko
Suon Odessa
Suonsilmän Reino
Supassi
Superpähkinä
Suplahus
Suvn Tähti-Soturi
Syrjän Paroni
Sähhäys
Sähläys
Säätäjä
Söden Einari
Taarin Typy
Taaverin Prinssi
Taian Agathe
Taian Esmeralda
Taikaeevi
Taikakaulin
Taikakingi
Taika-Pasi
Taikarumpu
Taikatalon Sisu
Taikataru
Taikatuisku
Taikatuu
Taikavalontuoja
Taiku
Taisto Rols
Taito-Sointu
Taivas
Tajuttoman Fieno
Takamaan Karisma
Taniel
Tarantinna
Tauno Ilmari
Tee Wee Tango
Tee Wee Tulitähti
Tellu
Teotor
Tepin Tähti
Tervarin Toivo
Tiamaria

Tikkiliisa
Tilrimpsis
Tilpekka
Tilun Touko
Timbre
Tintin Petteri
Tinttura
Tirppu
Tisurin Välke
Ti-Ti Nalle
Tixrelli
Toini Ite
Toiveen Tuiverrus
Toivolan Caraati
Toivomani
Toivon Säihke
Toivottu
Tolppa-Topi
Tolva
Toman Toivo
Topeliina
Toplokas
Toppilan Lyyti
Toppilan Simba
Torsti Rols
Tuhkimo Evo
Tuhti-Kersantti
Tuikun Tikku
Tuikun Tähti
Tukala Huikka
Tuli-Mörkö
Tulipuhuri
Tuoppi
Tupla-Valtti
Tupla-Väläys
Turakainen
Turkan Islatar
Turkan Lennotar
Turkan Pilketär
Turkan Vihtori
Turkan Viljami
Turpion Sonja
Tuulan Satu
Tuulen Tahti
Tuulen Viljo
Tuulensuun Kaiku
Tuulensuun Mimi
Tuulensäde
Tuuletar
Tuulikka
Tuulityttö
Tuulten Hurmuri
Tyllen Teppo
Tyrsky
Tytteli
Tähden Toive
Tähti Viggu
Tähtipilke

Tähtipölyä
Täyspimu
Ukke
Ullatus
Ulvin Halti
Unelma-Vieteri
Unen Taika
Unna Pointti
Unnon Caikuva
Unnon Costo
Uotkullan Mikke
Urho Rols
Usvan Into
Usvapellon Jussi
Usvapellon Lumous
Uturölli
Uusi Tarina
Vaahterikon Kuiske
Vaeltajan Viri
Vahvistus
Vainen
Valaistus
Vale-Elli
Valehella
Valentina
Valeriina
Valistus
Valk
Valkomulperi
Valloitus
Valmatar Rols
Valner
Valois
Valon Vinkeä
Valon Välähdys
Valonluoja
Valporilla
Valtaus
Vanajan Vieno
Vanhantuvan Alfa
Vanhantuvan Kuu
Vanhantuvan Nebula
Vapiskaa
Vappen
Vappuna Toive
Vapun Sulo
Varilla
Varjoko
Varjotuli
Varma-Viritys
Varpukan Vauhti
Varsin Kipakka
Vassita
Vatter

Vauhti-Viksa
Veeran Viesti
Veikee Viporiina
Veleija
Velhottaren Ruusu
Vellamoinen
Velmu Wing
Velvasseli
Vempun Leija
Venus
Vettel
Viecostella
Viehän Vire
Vieno Unelma
Vietävän Sipori
Vihtori Rols
Viiamari
Viikilän Soturi
Viiman Viemää
Viiman Wellu
Viimatuuli
Viipassi
Viirock
Viirun Magee
Vikori
Vikslina
Viksuncos
Vikun Salama
Vilahdus
Vilahtava
Vilding
Vilho Velikulta
Viljari
Vilipoju
Villan Villitys
Villan-Sara
Villilotta
Villitsee
Vilman Vadelma
Vilpahus
Vilpin Onni
Vilunkinen
Vincello
Vinhan Wiliina
Vinstiina
Virello
Viren
Virennan Välke
Virga
Virin Elli
Virman Kunkku
Virpassi
Virran Camrat
Viuhahdus

Viuhhtiina
Viva Estelle
Vixuli
Vlatam
Voe Kaarlo
Voitto Rols
Volsumus
Vouti Viola
Vova
Vuaran Taru
Vuaran Veikko
Vuaran Viksu
Vuokon Juniori
Vuoren Onni
Vuoren Rakkaus
Vuoren Toivo
Vuoren Usko
Vuoren Vaskooli
Vuoren Voitto
Vutariina
Vähäkoo Pokaali
Väinö Rols
Väivähdys
Välikankaan Fianna
Välkkeen Valtikka
Välkkysälli
Välkähteli
Välähdyksen Sävel
Väläyttäjä
Vänrikki
Värähdys
Väsähdys
Wadi
Westerinen
Winviri
Wolframi
Wäiski
Wälähys
Ypäjä Raikuli
Ypäjä Reea
Ypäjä Rinsessa
Ypäjä Rokki
Ypäjä Runoliisa
Yrittäjä
Yrjänän Oliver
Yön Korpisoturi
Yön Tähtä
Zorrotar
Äimälän Alma
Älynvälähdys
Ässähässäkkä
Överbyn Felix